

TKP MK Genel Sekreteri
Haydar Kutlu Yoldaşın
MK 7. Plenumunda Okuduğu
Politik Büro Raporu
Şubat 1987
TKP Yayınları

Herausgeber

ERMİŞ Ver/ag

Postfach 101016

4300 ESSEN 1

•

RWS - Druck

Roland Wilden

4000 Düsseldorf

İÇİNDEKİLER

Merkez Komitesi'nin Duyurusu Şubat 1987

<i>2- TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu Yoldaşın MK 7. Plenumu Açış Konuşması</i>	<i>13</i>
<i>3- TKP Mk Genel Sekreteri Haydar Kutlu Yoldaşın MK 7. Plenumunda okuduğu Politik Büro Raporu</i>	<i>28</i>
<i>- Reykjavik Zirvesi Neyi Gösterdi?</i>	<i>31</i>
<i>- Barış Mücadelesinin Somut Görevleri</i>	<i>33</i>
<i>- Ara Seçimlerin Gösterdikleri</i>	<i>36</i>
<i>- Dış Borçlar ve Silahlanma Harcamaları Ekonomiyi Tam Bir Kısır Döngü İçine Sokuyor</i>	<i>42</i>
<i>- Toplumsal Muhalefet İnisiyatifi Ele Geçirebilir mi?</i>	<i>44</i>
<i>- Demokrasi Mücadelesinde Bugün Hangi Hedefler Öne Çıkarılmalıdır?</i>	<i>48</i>
<i>- Yiğınların Mücadelesinde Hangi Hedefler Öne Çıkarılmalıdır?</i>	<i>51</i>
<i>- Partiyi Güçlendirmenin Görevleri</i>	<i>64</i>
<i>4- Tez Tanışmasının Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması</i>	<i>68</i>

DUYURU

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ 7. PLENUMU TOPLANDI

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 7. Plenumu Çapıldı. MK Plenumu, TKP Ulusal Konferansı'nı değerlendirdi ve tüm konferanslarda MK tarafından onaylanmak üzere alınan kararları sonuçlandırdı. Reykjavik zirvesi sonrasında oluşan uluslararası durumu ve ara seçimler sonrasında ülkede meydana gelen gelişmeleri çözümlendi. Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programının hayata geçmesi için partinin önünde duran 1988 sonuna kadarki acil politik hedefleri, ideolojik, örgütsel ödevleri belirledi, bazı örgütsel sorunları karara bağladı. TKP 6. Kongresi'nin toplanmasını karar altına aldı. MK Plenumunda MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş bir açış konuşması yaptı ve PB'nun raporunu okudu.

MK PB üyeleri politik, ideolojik ve örgüt-kadro sorunlarını içeren bir dizi konuda rapor verdiler ve tüm MK üyeleri tanışmalara aktif şekilde katıldılar.

I.

MK Plenumu her şeyden önce, hem ülkemizin politik yaşamında hem de partimizin iç yaşamında büyük bir önem taşıyan TKP 1986 Ulusal Konferansı'nı değerlendirdi.

Plenum MK 5. Plenumunda alınan parti Ulusal Konferansının toplanması kararının bütün temel alanlarda başarıyla uygulandığını

saptadı. 1986 Ulusal Konferansı'ndan TKP her alanda güçlenerek çıkmıştır. Konferans partimizin mücadele tarihinde başlı başına bir dönemeç olmuştur. Bu her şeyden önce ülkedeki baskı koşullarında, tüm parti örgütlerinin konferanslarının yapılabilmesi, seçilen delegelerin ülke topraklarında Türkiye Parti Örgütlerinin Ulusal Konferansı'nda bir araya gelebilmesi ve tüm bu çalışmaları MK adına MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın ülkede, doğrudan doğruya örgütlemesi ve yürütmesidir. Plenum Haydar Kutlu yoldaşın Ulusal Konferansın başarıyla örgütlenmesi ve tamamlanmasına yaptığı katkıya büyük bir değer verdi. Bu, parti yönetiminin tüm parti örgütleriyle bağlarını yeni bir düzeyde pekiştirmesinde, parti ölçüsünde savaşım azminin ve partiye inancın güçlenmesinde, derin gizlilikte parti örgütlerinin güvenilirliğinin çok ciddi bir sınavdan başarıyla geçmesinde ifadesini bulan büyük bir katkıdır.

MK, Ulusal Konferans'ın başarıyla toplanmasında büyük rol oynayan tüm parti örgütlerini ve sorumlu yoldaşları, tek tek üyeleri coşkuyla selamladı.

Ulusal Konferans onayladığı politik çizgiyle ve örgütleniş, hazırlanış tarzıyla partimizin geliştirdiği yeni anlayışın somut ve başarılı bir uygulaması oldu.

Partimizin 1986 Ulusal Konferans Tezlerinde ifadesini bul; politik çizgisi, barış-savaş sorununa, barış ve toplumsal ilerlen savaşının karşılıklı ilişkisine yeni bir politik düşünce tarzıyla yaklaşmanın

varolan durumu nesnel ve realist bir şekilde analiz edişin; baş düşmana karşı mümkün olan en geniş güçlerin ortak çıkarlarını gerçekçi bir şekilde dile getirişin ürünüdür. Bu, Marksizm-Leninizmin günümüz ve Türkiye koşullarına yaratıcı uygulanmasıdır.

Dogmatizme, sekterliğe ve Marksizm-Leninizmin "eskidiğı" yolundaki revizyonist görüşlere karşı ideolojik alanda yeni bir basarıdır.

Ulusal Konferans komünist partilerine özgü Leninci ilkeleri tüm parti ölçüsünde yeni tarzda ete kemiğe bürünmesi sürecin nitelikçe yeni bir hız kazandırdı. MK'nin, partinin derin gizlilikte

6

çalışmasına karşın, her düzeyde parti içi demokrasiyi aralıksız genişletme çizgisi, parti disiplininin ve parti birliğinin güvence altına alınmasında belirleyici rol oynuyor. Bu ise, her komünistten, en üst yöneticiden, üyeye kadar herkesten yeni tarzda düşünme ve davranma, kendini aralıksız yenileme zorunluluğunu talep ediyor.

Plenum Ulusal Konferans belgelerine yapılan kalkılan, eleştirileri ve tüm değerlendirmeleri dikkate alarak, Tez Tartışmasının

Değerlendirilmesi ve Sonuçlandırılması başlıklı belgeyi kabul etti.

Böylece partinin politik çizgisi, tüm parti örgütlerinin ve partiye dost çevrelerin kollektif ürünü olarak hazırlanmış oldu. Şimdi parti örgütleri, bu belgelerde çizilen parti politikasını yığınlar arasında yaymak ve dışımızdaki tüm demokrasi güçleriyle, ortak bir anlayışa

varmak için dostça tartışmak görevleriyle yükümlüdür, Ulusal Konferanstan bu yana parti içi yaşam gösterdi ki, artık hiçbir örgüt, hiç bir komünist konferans öncesindeki düşünme davranışlarıyla yetinemez. Tüm ülkeyi yenileyecek olan hareket de, Türkiye'nin en eski partisi olarak sorumluluk ve görev yüklenmeye hak kazanmış olan TKP, şimdi kendisini yeniliyor.

II.

TKP MK 7. Plenumu H.Kullu yoldaşın okuduğu PB raporunu onayladı.

Sovyetler Birliği ile ABD arasında yüksek düzeyde yapılan Reykjavik görüşmesinin uluslararası önemi ve ülkemiz açısından taşıdığı anlamı vurguladı. Gorbaçov-Reagan zirvesi "nükleer silahsız dünya"nın reel bir hedef olduğunu kanıtladı. SBKP MK Genel Sekreteri M.S.Gorbaçov yoldaşın yaptığı ve görüş birliği sağlanan öneriler, eğer Amerikan tarafının "yıldızlar savaşı" projesinde ayak diremesiyle sonuçsuz kalmasaydı insanlık 2000 yılına kadar tüm nükleer silahlardan kurtulmuş olacaktı. Bu aynı zamanda, hemen şimdiden, topraklarımıza yeni nükleer silahlar yerleştirmek için ABD'nin içişlerimize karışarak yaptığı baskılardan Türkiye'nin kurtulması sonucunu doğuracaktı.

Plenum ülkemizdeki tüm barıştan yana güçleri, "nükleer silahsız

Türkiye ve dünya için" çabalarını birleştirmeye çağırıyor. Şimdi, hükümetin NATO içinde Amerikan yönetiminin dayatmalarını onaylayan tutumunu geriletmek için elverişli koşullar vardır.

TKP MK Plenumu başta Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalist ülkelerin barış girişimlerini, ülkemizin ve halkımızın ve tüm ülke nüfusunun çıkarlarına tamamen uygun girişimler olarak selamlıyor ve destekliyor. SBKP'nin 27. Kongre kararlarını başarıyla yasama geçirmesi, Sovyetler Birliği'nin ekonomik, sosyal, politik ve tinsel yaşamında yenilenme yolunda kararlı adımlar atılması, Türkiye'de barış ve ulusal demokrasi için tüm ilerici güçlerin savaşımına büyük katkıda bulunuyor.

Plenum, ABD'nin "yeni globalizm" stratejisinin Türkiye için taşıdığı ciddi tehlikelerin altını çizdi. Ortadoğu'da, Akdeniz'de Amerika'nın devlet terörizm i politikası izlemesi, savaş ocaklarını kışkırtması, hegemonyacı planlan her geçen gün Türkiye'yi bir askeri maceraya itme yeltenişleriyle birleşiyor. Amerikan üslerinin bölgeye ABD müdahalesi için kullanılma tehlikesi, SIA adlı ikili anlaşmanın imzalanmasıyla büyük ölçüde arttı. Türkiye'nin İran-Irak savaşına karıştırılması yolunda Pentagon'un ve uzantılarının kışkırtıcı çabalan aktifleştii.

Plenum tüm bu Amerikan planlarına karşı ülkemizin geniş demokrasi yanlısı çevrelerinde yeni bir olgu olarak ortaya çıkan sağduyulu yaklaşımlara büyük bir değer vermektedir. ABD'nin topraklarımızdaki üslerini komşu devletlere karşı kullanmasına izin verilmemelidir. Başka devletlerin karşısında Türkiye'nin toprak bütünlüğünü ve

sınırlarının dokunulmazlığını savunan TKP, Türkiye'yi yönetenlerin de başka devletlerin toprak bütünlüğünü ve sınırlarının dokunulmazlığını ihlal etmelerine karşı koyacaktır.

TKP MK Plenumu, ara seçimlerden sonra ülkede ortaya çıkan politik durumu çözümlendi. Şimdi daha da iyi ortaya çıktı ki, tüm baskı kurumları korunarak, faşizmden parlamenter görünümlü bir otoriter rejime geçiş ile demokratikleşmenin önü tıkanmak isteniyor. ANAP hükümeti, ara seçimlerin gösterdiği gibi halk çoğunluğunun' desteğini kaybetmekle birlikte, 12 Eylül'den bu yana uygulanan dış

8

iç ve ekonomik politikalardan vazgeçmemiştir. Şimdi hükümete destek olan uluslar ötesi finans ve silah tekelleri, onların ülke içindeki uzantıları ve ordudaki militarist çevreler, muhalefetin 1988'de hükümete gelmesini önlemek için çabalarını birleştiriyor. Onların amacı, 1988 genel seçimlerine kadar her türlü yöntemle -"dış tehlike" yalanlarıyla, milliyetçi demagojiyle, dini fanatizmi kışkırtarak, uluslar ötesi tekellerin ekonomik şantajlarıyla, provokasyonlar ve yeni darbe tehditleriyle- muhalefeti zayıflatmak, birleşmesini önlemek, en başta komünistler ve devrimci sol güçlerle, öteki muhalefet partilerinin arasını açmak, Kemalistlerle Müslüman halkı birbirine düşürtmek, her ikisini komünistlere karşı kışkırtmak, bu istikrarsızlık ortamından yararlanarak 1988'de parlamenter görünümlü militarist-polis rejimini ANAP iktidarıyla pekiştirmektir.

Plenum emperyalizmin ve onun içerdeki uzantısı glerin bu planlarını boa çıkartmayı, komünistlerin önünde duran başlıca politik dev olarak saptadı. TKP, barışın korunması, ülkenin demokratikletirilmesi ve halkın hayat koşullarındaki ktlemenin durdurulması gibi genel insani, ulusal, demokratik ve sosyal amaçların önündeki esas engel olan 12 Eylül rejiminden kurtuluş için zal hükümetine son verilmesini en acil politik hedef olarak ilan ediyor. Parti herkesi, hükümete karşı barışın korunması ve insan haklarının savunulması için birlikte harekete aırıyor. TKP, erken seçim bu amaçla bir seçim hükümeti kurulması, AP ve CHP yöneticilerinin, öteki muhalefet parti kadrolarının üzerindeki yasakların kaldırılması taleplerini destekleyecektir. Plenum, ii sınıfının ve tüm halkın demokratik hak ve özgürlüklerinin tanınmasını, demokratik bir seçim yasası yapılmasının, idamlara, işkenceye, politik tutuklama ve yargılamalara, Türkiye Krdistanındaki zorbalığa son verilmesini talep ediyor.

III.

Plenum, bugünkü durumdan ülkeyi hiçbir politik gücün ve partinin tek başına çıkaramayacağı gerçeğini bir kere daha vurguladı. Önümüzdeki iki yıl kimin, barış ve demokrasi yanlısı güçlerin mi,

9

yoksa militarizmin ve 12 Eyllc otoriter rejim yanlısı güçlerin mi üstün geleceğini belirleyecektir. TKP en geniş demokrasi yanlısı

güçlerin işbirliğini şimdi her zamankinden daha büyük bir güçle savunacaktır. TKP daha şimdiden tüm muhalefet partileri arasında ulusal ve demokratik nitelikli bir anayasa için mutabakat sağlamanın olanaklı olduğunu ve bu yöndeki girişimleri tamamen destekleyeceğini açıklıyor.

MK Plenumu, Sol Birlik içinde işbirliği yaptığımız partilerle ilişkileri nitelikçe yeni bir düzeye yükseltmek, Sol Birlik'i ülkede etkin bir güce dönüştürmek için üzerine düşen her şeyi yapacaktır. Plenum bu amaçla Sol Birlik partilerine sunulmak üzere yapıcı öneriler hazırlamıştır.

MK Plenumu, Türkiye Kürdistanı'nda ki karmaşık ve ağır durumu çözümlenmiş, tüm Kürt ulusal, devrimci demokratik parti ve gruplarla diyalog kurma, Kürt ulusal sorununun adil, demokratik ve barışçıl çözümü için elden gelen her şeyi yapma kararlılığını vurgulamıştır.

TKP, Sol Birlik dışındaki bütün devrimci sol güçlerle de işbirliği için hiçbir önkoşul ileriye sürmeden ortak pratik ya da ilkesel sorunlarda, minimum ya da maksimum hedefler temelinde diyaloga hazırdır.

Plenum sendikalarda, gençlik ve kadın örgütlerinde, meslek birliklerinde, köylü kooperatiflerinde, yurtdışındaki Türkiyelilerin örgütlerinde komünistlerin çalışmalarını güçlendirme ve iyileştirme sorunlarını ele aldı. Komünistler kendi konumlan ne olursa olsun, tüm bu alanlarda yığınların çıkarlarını başa alacaklar, barıştan, demokrasiden yana en küçük bir gücü bile dışta bırakmayan işbirliği yanlısı bir politika izleyecekler ve tüm yığın örgütlerinde azami

demokrasi için ve tabanın en geniş şekilde örgüt yönetimlerine, kararlara katılımı için var güçle çalışacaklardır.

Plenum, Türk-İş'de sendikal birliği güçlendirme, Türk-İş'i hükümete ve sermayenin amansız sömürüsüne karşı savaşında destekleme, bu savaşımın aktifleşmesine, örgütlenmesine yardımcı olma

10

işçi hareketinin asıl düşmanları olan 12 Eylül rejiminin ve ABD emperyalizminin uzantılarına karşı savaşımı aralıksız sürdürme çizgisini bir kere daha onayladı. Bu alanda sınıf uzlaşmacılığına olduğu gibi sekler eğilimlere karşı da sol sendikal güçleri uyardı. TKP MK 7. Plenumu, en güç koşullarda grev savaşımını başarıyla sürdüren NETAŞ, DERBY işçileriyle, tüm grevcilerle dayanışmasını açıkladı. Tüm sendikaları her grevle aktif dayanışmaya çağırdı. Plenum barış ve silahsızlanma yönündeki hareketi geçmişteki kazanımlar temelinde, fakat yeni bir anlayışla güçlendirmek için herkesi çabalarını birleştirmeye çağırdı. Komünistler, barıştan yana her türlü çıkışı, eylemi, örgütlenmeyi destekleyeceklerdir. Komünistlerin barış hareketinde hegemonyacılık, bu hareketi tek türden, dar bir hareket haline getirme amaçları yoktur. Tam tersine, komünistler barış idealinin her sınıf ve katmanın her türlü politik görüşten kitlelerin arasında özgürce yayılmasını, her türlü yerel ve özgül örgütlenmeleri, girişimleri önkoşulsuz desteklemektedirler. IV.

TKP MK 7. Plenumu, gerek ulusal ve gerekse uluslararası sorumluluklarımızın yerine getirilmesinde asıl sorunun TKP'yi, tüm öndeki politik ödevleri yerine getirebilecek bir güce ulaştırmak olduğunu saptadı. Bu amaçla Plenum, "1988 sonuna kadar TKP'nin çalışmalarının başlıca hedefleri" başlığı altında bir dizi karar onayladı. Ulusal Konferansın kazanımları temelinde parti şimdi çok daha planlı, amaca uygun çalışmaları örgütleme, eksiklik ve zayıflıkları sistemli şekilde ortadan kaldırma olanaklarına kavuşmuştur.

Plenum, komünist hareketin güçlendirilmesinde TKP-TİP birliğinin taşıdığı büyük önemi bir kere daha vurguladı.

Plenum, partinin ideolojik çalışmalarını güçlendirme, özellikle partinin politik doğrultusunu yığınlar arasında yayma amaçlı propaganda çalışmalarını yeni baştan düzenleme karar aldı.

Örgütlenme alanında stratejik doğrultulan saptadı. Kadro politikasını

11

gözden geçirdi ve kadroların politik yöneticilik düzeyini yükseltmek için önlemler aldı.

Plenum 1986 Ulusal Konferansında MK'ne yapılan 6. Kongreyi toplama önerisini karara bağladı. Ve parti program ve tüzüğünde gerekli değişiklik taslaklarını hazırlamakla PB'yu görevlendirdi.

MK 7. Plenumuyla, parti örgütlerinin önünde, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programını hayata geçirme savaşıyla, parti 6.

Kongresine bu savaşım içinde hazırlanmak gibi sorumlu ve coşku verici yeni bir dönem açılmış oldu.

şimdi bütün sorun önümüzdeki iki yılı en iyi şekilde değerlendirebilmektir. Partimizin ve halkımızın kaderi uzun yıllar için buna göre belirlenecektir. Bu sorumluluğun tam bilincinde olmalıyız. İlk genel seçimlerde bir demokratikleşme sürecini başlatmak ve daha güçlü ve etkili bir komünist partisiyle bu süreçte aktif bir yer almak, önümüzde duran hedef budur, her şey bu hedefe yönelmelidir.

14 şubat 1987

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ GENEL
SEKRETERİ

HAYDAR KUTLU YOLDAşIN TKP MK'NİN 7. PLENUMUNU
AÇIş KONUşMASI

Değerli yoldaşlar,

TKP MK 7. Plenum çalışmalarına başlıyoruz. Hemen her plenumumuzda plenumun öneminden söz ediyoruz. Gerek dünyamız ve ülkemizdeki gelişmeler, gerek partimizin mücadelesi ve çalışmaları durmaksızın önümüze çözülmesi gerekli yeni ve önemli görevler koyuyor. Bu plenumumuzun önemini anlamak için gündem maddelerimize bakmak yeterli olacaktır.

Fakat kanımca plenumumuzun asıl önemi gündem maddelerinin ardında, MK'mizin çalışma tarzında gizlidir. Dikkatinizi gündemde yer alan iki karar önerisine çekmek istiyorum.

Birincisi, 1988 sonuna kadar iki yıllık bir politik çalışma planı önerimiz var. Partimizin her alandaki faaliyetinin ana hedeflerini belirliyor. İkincisi ise, 6. Kongre ile bağılı olarak Program ve Tüzüğümüzü yeniden ele alma önerisidir. İlk bakışta bu iki ayn konunun aynı plenumda ele alınması çelişik ve çözüümü zor gibi gözüküyor.

Ama buna zorunluyuz. Burada sözünü ettiğim pratik zorunluluklar değildir. Politik Büro'da plenumun hazırlık çalışmalarına giriştiğimiz zaman şunu gördük: Politikamızın perspektiflerini yeterince aydınlatmadan güncel çalışmalarımızda netlik ve somutluk sağlamak zor oluyor. Bu nedenle Politik Büro'muz, belki de kez böylesine kapsamlı bir tartışma yaparak MK'mizin önüne

13

geliyor. Pratik çalışmalarımızın ilgi alanına giren teorik ve pratik her sorunu gerçekten eleştirici bir anlayışla yeniden ele aldık. Güncel politik gelişmeleri ve buradan çıkan pratik görevleri aydınlatma çabamız, önce program ve tüzükte yapacağımız değişikliklerin esasını ve yönünü aydınlatmak gereğini ortaya çıkardı. Program sorunlarından tekrar pratik çalışmaların sorunlarına döndük. Bu çalışmayı, Politik Büro'da kollektif çalışma ve kişisel sorumluluk prensibini ne ölçüde işletebildiğimizi irdeleme, hesap sorma işiyle birleştirdik.

Kısaca hem kendimizi yenilemeye, hem de aynı anda partimizin önünde duran görevlere yanıt vermeye çalıştık. Aynı çalışmayı MK'mizde de gerçekleştirebileceğimize inanıyoruz.

Yoldaşlar,

Bu plenumumuzda asıl dikkat vermemiz gereken, ağırlıklı konu, önümüzdeki iki yılın politik hedeflerini ve çalışma planını kapsamlı ama özlü ve somut biçimde çıkarabilmektir.

Karşımızda oldukça zorlu bir soru duruyor: 1988'e kadar ve bu tarih civarında politik durumda nasıl bir gelişme olabilir? Kuşkusuz, bizim kontrolümüz altında olmayan ve pek çok rastlantısal olaya açık koşullarda bir güncel durum değerlendirmesi yapmak oldukça zordur. Yanılma payı yüksektir.

Böyle de olsa, gerçeğe en yakın bir öngöründe bulunmak zorundayız. Bu öngörü politik taktiğimizi belirlememize yardım edecektir. İşte tam bu noktada iki işi bir arada yapmak gerekiyor. Hem somut durumun gerçekçi bir analizini yapmak, hem de stratejik yönelimimizi daha da aydınlatarak onun politik taktiklerimizle bağını daha iyi kurmak. Başka deyişle somut olgularla gelişmenin genel eğilimi arasındaki bağlantıları doğru biçimde görmek.

1986 ara seçimlerinin değerlendirilmesinin bu konuda bize sağlam ipuçları verebileceğini düşünüyoruz. MK'ne sunduğumuz Politik Büro raporunda bu değerlendirme yer alıyor.

Bu değerlendirme ile bağlı olarak politik hedeflerimizi ve çalışma planımızı belirleyeceğiz. 1986 Ulusal Konferans çalışmalarımız neleri ne kadar yapabileceğimizi ortaya koyması bakımından,

bizim için güvenilir bir yol gösterici oluyor.

Ulusal Konferansımız, ülkemizdeki somut durumu, yığınların ruh halini anlamada da, mutlak anlamda olmasa bile, bize ipuçları veriyor.

Kısaca aradığımız pek çok gösterge Konferans çalışmalarımızın sonuçlarında yatıyor. Bu nedenle 1986 Ulusal Konferans çalışmalarımızın değerlendirilmesi Plenumumuzun ikinci ağırlıklı konusunu oluşturuyor.

Raporda bunun üzerinde ayrıntılı olarak durulmuş, geniş bir değerlendirme yapılmıştır. Burada özellikle ülkede yapılan Türkiye Parti Örgütleri Ulusal Konferansının partimizin mücadele tarihinde çok önemli bir dönüm noktası oluşturduğunu vurgulamak istiyorum. Daha birkaç yıl önce ağır kayıplara uğramış ve sürekli polis takibi altında çalışmak zorunda olan partimiz, bu Konferansla, ülke içinde, geniş kapsamlı ve düzenli bir kollektif çalışmayı gerçekleştirme yeteneğinde olduğunu kanıtlamıştır. Uzun yıllardan sonra ilk kez elde ettiğimiz bu başarı, 5. Kongre'den bu yana parti örgütlerimizin ve yoldaşlarımızın MK'mizin yönlendiriciliğinde yürüttükleri özverili çalışmaların ürünüdür. Bu, önümüze daha büyük, daha geniş kapsamlı görevler koyabilecek durumda olduğumuzu gösteriyor. Yoldaşlar, Halkımızın barış, demokrasi, iş, ekmek, özgürlük mücadelesinde kolay başarılar görülüyor. Demokrasiyi kazanmak da, kazandıktan sonra korumak da çok zor olacaktır. Öyle görünüyor ki, her demokratik mevziyi dışı dışı mücadele ile kazanabileceğiz. Boş hayallere yer yok. Bütün planlarımızı ve hatta umutlarımızı bu gerçeğin ışığında görmeliyiz.

Mücadelemizin böylesine çetin bir yoldan geçmek zorunda olmasının en başta gelen nedeni ülkemizin emperyalizmin en saldırgan, en sömürücü çevrelerinin pençesinde olmasıdır. Ülkemizdeki işbirlikçileri eliyle ABD emperyalizmi, Reagan yönetimi kendi çıkarlarını ülkemize dayatmaya devam edebiliyor. Uluslararası durumun nitelikleri de uzun ve zorlu bir mücadeleyi

15

göze almak gerektiğini gösteriyor. 80'li yıllarda dünyamızda yeni niteliksel bir durum oluştu. Bu yeni nitelik insanlığın bir yol ayrımına gelmesi ile belirleniyor. İnsanlığın hem yaratıcı hem de öldürücü olanaklarını dev adımlarla artıran bilimsel-teknik devrim insanlığı bu yol kavşağına getirdi. Aklın yolu birlikte yok olmak değil, birlikte sağ kalmaktan geçiyor. Hangi yola girilecek?

Dünyamızdaki bu yeni niteliksel durum insanlığın bansın korunduğu bir dünyada ilerlemesi ve gelişmesi için bir yanda zengin olanaklar yaratıyor, öte yandan Reagan yönetiminin, bağlı olduğu askersel-sanayi kompleksinin ve ölüm tüccarlarının kâr hırsı nedeni ile insanlığın geleceği konusunda en ufak sorumluluk taşımaması, insanlık dışı savaşçı politikasını uygulamada ısrar etmesi tehlikeleri olağanüstü artırıyor. Kısaca yeni durum olanaklarla birlikte tehlikelerin atbaşı artması ile belirleniyor.

Reykjavik görüşmesi bunun en iyi kanıtı. SBKP MK Genel Sekreteri Gorbaçov yoldaşın açıkladığı Sovyetler Birliği'nin somut

silahsızlanma önerileri dünyamızda kalıcı bir bansın olanaklı olduğunu gösterdi. Ölüm tüccarlarının kararları dışına çıkamayan Reagan yönetiminin "Yıldızlar Savaşı" projesinde ısrarı ise tehlikenin boyutlarını görmek için yeterli.

Reykjavik yalnızca bu gerçeğin görülmesini getirmedi. Kalıcı bir bansın olanaklı olduğunun görülmesi inisiyatifin barış güçlerine kaymasını getirdi. ABD'nin görüşmelerin başında kabul edip sonra reddettiği nükleer silahsızlanma önerileri doğrultusunda, şimdi ABD yönetimini sıkıştırmalıyız. Yitirdiği inisiyatifi tekrar elde etmesine fırsat vermemeliyiz.

Bu olanaklıdır. Geçtiğimiz yıl içinde barış ve savaş sorununda uluslararası alanda güçlerin yer alımında önemli değişiklikler oldu. Sosyalist ülkelerin dış politika alanındaki işbirliği daha aktifleşti. Bu ülkelerle Bağlantısızlar Hareketi'nin silahsızlanma konusundaki tutumları birbirine daha yakınlaştı. Altılar'ın girişimleri daha gelişti. Farklı ideolojik görüşe sahip geniş sosyal-politik çevreler gerçekleri daha açık görmeye başladılar ve barış hareketinin aktif-

16

ligi daha arttı. Bütün bunlar ülkemizde de olumlu bir etki yapıyor. Dünyamızdaki yeni niteliksel durum uluslararası ilişkilerde çelişki ve çatışmaların olağanüstü artmış olmasına rağmen, karşılıklı bağımlılığın da artması ile belirleniyor. 80'li yıllarda oluşan koşullar öylesinedir ki, hiçbir ülke bu karşılıklı bağımlılığı dikkate almadan,

yalnızca kendi koşullarını değerlendirerek kendi yolunu izemez.

Dünyamızın bir ucunda artan gerginlik, öbür uçtaki ölkeleri de doğrudan ilgilendiriyor.

Barış, demokrasi, toplumsal ilerleme sorunları ve aralarındaki ilişkiler günümüzde yeni içerikler kazanıyor. Bunlar teorik olarak 'aydınlatılmadan önümüzdeki somut pratik adımlarda kalıcı basanlar elde edilemez. Kısaca, eski bakış tarzı ile, donmuş kalıplarla ne çağımızın karakteri anlaşılabilir, ne de halkımızın sorunlarına çözüm getirilebilir.

Eğer dünyada ve bölgede bansın korunması mücadelesi ile, bu mücadelenin görevleriyle ölkemizde ulusal egemenliğin güçlendirilmesi, uluslararası planda eşit haklı ilişkiler içinde ekonomik gelişmenin sağlanması, demokrasinin kazanılması ve savunulması, emekçilerin durumundaki kötüleşmenin durdurulması görevleri bağlanamazsa sonuç alınamaz. Öyleyse, işçi sınıfımızın çözmek zorunda olduğu görevler artmış, sorumluluk alanı genişlemiştir.

Burada dikkatinizi öteden beri çok önemli olduğunu düşündüğüm bir noktaya çekmek istiyorum. Tüm gelişmeler, olaylar ve olgular ölkemizin bir yol ayırımında olduğunu gösteriyor. Uluslararası durumdaki yeni gelişmelerle ölkemizin içinde bulunduğu durum pek çok yönden üst üste düşüyor. Her şeyden önce baş düşman aynıdır. Türkiye ya ABD emperyalizmine kölece bağımlılık rotasında kalmaya devam edecek, çağın gerisine, karanlıklar içine kayışı hızlanacak ya da köklü bir dönüş yaparak çağdaş, uygar, modern,

Çınlanmış, kalkınan bir Türkiye, yani barış ve ulusal demokrasi çına girecektir.

Bunun ortasında bir yol yoktur. 12 Eylül işte bu orta yolu yok-

17

etmiştir. Bu nedenle de 12 Mart'tan farklı olarak 12 Eylül'den çıkış çok zor olacaktır.

Ulusal felaketler, ancak ulusal çapta uyanışla, tüm diri güçlerin birliği ile önlenabilir.

Ne tek başına artık bütünsel bir yol olmaktan çıkmış olan Atatürkçü denilen yol, ne de "nurlu ufuklar, büyük Türkiye" denilen, geleneksel sağın yolu, ne "İslami kalkınma" yolu, ne de tek başına sosyal-demokrat çözümler ülkeyi kurtaramaz.

Kapitalizmin varlığı nedeniyle bir toplumsal sistem anlamında bugünkü düzenin gerçek alternatifi kuşkusuz sosyalizmdir. Ama sosyalizm henüz hedeftir. Bu rejimden, bugünkü durumdan çıkış yolu değildir.

Ayrı ayrı yollardan gitmekte ısrar edildikçe, Özal'ın alternatifsiz kalması kaçınılmazdır. Özal hükümeti düşse bile bu yol alternatif olmaya devam eder. Bugünkü yoldan gidilirse ne olur? Nükleer ve uzay çağında, bilim ve teknolojinin dev adımlarla ilerlediği çağda yerinde saymak gerilemektir. Ülkemizin maddesel ye insan gücü, kültürel değerleri emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemleriyle ve

içerdeki bir avuç vurguncu-talancı çete eliyle bir daha yeri doldurulamaz biçimde tahrip olacaktır.

Bu tehlikeyi ciddiye almayanlar, emperyalist ülkelerle bizim gibi ülkeler arasındaki yeni süreçleri görmeyenlerdir. Uluslar ötesi tekeller, bu ülke ekonomilerini yeni-sömürgeciliğin sömürü mekanizmasına, emperyalizmin yeniden üretim sürecine eskisinden daha sıkı bağlamayı hedefliyorlar. Başta ABD olmak üzere emperyalist ülkelerin askersel-sanayi kompleksi, bu ülkelere silah ihracını ve askersel sanayi kurma girişimlerini artırıyorlar. ABD'nin etkisindeki uluslararası finans kuruluşları, dış borç mekanizması ile bu ülkelerin ABD'ye bağımlılığını yeni bir düzeye çıkarıyorlar.

Türkiye 12 Eylül rejimi ile birlikte bu politikaların bütün yönleri ile uygulanıp denendiği bir laboratuvar oldu. Bir dizi başka nedenin yanı sıra bu nedenle de Türkiye, 12 Eylül öncesinin Türkiye'si değildir artık. Komünistler, ilericiler, demokratlar, ülkenin geleceğine kafa yoran herkes bu nedenle eskisinden farklı düşün-

18

mek zorundadır. Farklı düşünebilmek farkları görmekle mümkündür.

Yoldaşlar,

Sol harekette şimdiye kadar yeterli olmasa da, en fazla ülkemizin ekonomik ve sosyal yapısının analizi üzerinde duruldu. Ne var ki, ülkemiz sol hareketinin gündeminde toplum yapımızın ta aileye kadar Marksist açıdan sosyolojik ve sosyal-psikolojik araştırılması gibi

konular hemen hiç yer almadı. Aynı şekilde, toplumumuzun üst yapı özellikleri, yani toplumsal düşüncenin gelişmesi, toplumsal bilinç, hukuk, felsefe, din, ahlak ve gelenekler, kültür ve estetik vb. gibi alanlar Marksist açıdan yeterince ciddi bir incelemeye tabi tutulmadı. Biz de bu konulara yeterince dikkat ayırmadık.

Şimdi dinsel akımlar, irtica konusu, Kemalizm, ulusal kültür en çok tartışılan güncel konular. Ama yukarıda değindiğimiz eksikliğin varlığı koşullarında bu konuların sağlıklı biçimde aydınlığa kavuşturulması mümkün değildir.

Dahası, toplumsal düşünce, toplumsal bilinç irdelenmeden etkili bir ideolojik mücadele, propaganda kesinlikle olanaksızdır.

Örneğin, dinin toplumumuzdaki etkisi ideolojik, politik, sosyal yönleri ile aydınlatılmadan irtica tehlikesinin ne olduğu ve ne kadar tehlike olduğu kavranamaz. Akla kara gibi ele alınır. Oysa dinin etkisi her koşulda ve her ülkede aynı değildir.

İrtica yok mu? Kuşkusuz var. Ama bu yeni bir olay değil. İrtica artıyor mu? Evet. 12 Eylül rejiminin yarattığı koşullarda, ABD'nin yarın kullanmak üzere şimdiden tezgahladığı istikrarsızlaştırma politikasının bir sonucu olarak irtica gelecek için bir tehlike olarak var. Fakat asıl tehlike emperyalizmin en saldırgan, en gerici çevrelerine bağlı bugünkü rejimden geliyor. İrtica bizzat Özal hükümetinin içindedir. Bugün için ülkemizde irtica tehlikesi, bir savaşa sürüklenme tehlikesinden daha fazla değildir.

Öte yandan, toplumun ortak değerlerinin, toplumsal düşüncenin çözüldüğü, farklılaşma ve ayrışmaların doğduğu, kültür ve ahlak yozlaşmalarının hızlandığı, demokratik, sol düşüncelerin baskı altın-

19

da olduğu bir ortamda dine karşı ilginin artması tek yönlü ve yalnız irtica olarak yorumlanamaz.

Sosyal yapı da çözülüyor. Köyler kentlere akıyor. Şimdi büyük kentlerin sokaklarını eskiden kat kat fazla işsiz köylüler dolduruyor. Köydeki başı sarıklı erkekler ve çarşafly, başörtülü kadınlar kentlilerin dikkatini çekmezken, bunların kent sokaklarını doldurmaları irticanın arttığına işaret sayılıyor. Kuşkusuz bu durum da irtica için uygun ortam yaratıyor. Öte yandan kentteki köylü kentliyi ahlaksız, dinsiz sayıyor. Gazeteler, sinemalar, televizyon onların bu yargısını destekliyor.

Fakat aynı zamanda kentteki köylü kentten olumlu anlamda da etkileniyor. Görüş ufku genişliyor, daha politize oluyor. Diğer yandan, dinsel akımlarda görülen hareketlilik de tek başına irtica diye görülmemeli. ABD'nin ülkeyi, halkımızı politikadan, yani kendi geleceğini düşünmekten uzaklaştırma taktiğini bozan unsurlardan biri de, dinsel akımlardaki politik hareketliliğin artmasıdır.

12 Eylül'ün başlarında şu ya da bu camide, Atatürk'e, ilericilere, solculara karşı politik konuşmalar yapılırken, "Anayasa'ya evet deyin" propagandası yürütülürken generaller, "camiye politika sokuldu"

demiyordu. Bugün camilerde bu rejime karşı konuşuluyor diye generaller feryat ediyor. Bir camide hoca şöyle konuşuyor: "Bir elimde Kuran, bir elimde askerlerin Anayasası var. Kuran'a bakıyorum, bu Anayasa Kuran'a aykırı".

Bir olgu hoşumuza gitmeyebilir. Ama onu bir gerçeklik olarak tüm boyutları ile görmeliyiz.

Kışlaya da politikanın girmesi yasaktır. Peki o zaman 12 Eylül darbesi neyin nesidir? Niçin bir sivil değil de general Evren cumhurbaşkanıdır? Anayasada Milli Güvenlik Kurulu'nun ne işi var? Anayasaya hem okullarda din eğitimini ve hem de kendilerini zorunluk olarak sokan generaller, şimdi yeni oyunlar peşindeler. İrticanın mı iktidarı, yoksa militarizmin mi iktidarı? Neden böyle bir seçim karşısında kalsın halkımız?

Evren, TKP'nin Müslümanlarla birlik olduğunu ve orduyu parçalamak istediğini söylüyor. Bizim ne dediğimizi, ne istediğimizi

20

halkımız Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programımızdan okuyor, okuyacak. Evren'e tek bir şeyi hatırlatmak istiyorum. Ulusal Kurtuluş Savaşında Atatürk emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı Müslümanlarla birlikte mücadele etmedi mi? Bugün Evren ülkemizin ulusal egemenliğini, ulusal çıkarlarını ABD'ye karşı koruduğunu söyleyebilir mi? Halkımızın önünde bizimle açık tartışabilir mi?

Ordu konusu da böyledir. TKP ordu konusunda ne diyor? Ordu ABD'nin bölgemiz ve ülkemizdeki çıkarlarının koruyucusu değil, Türkiye'nin ulusal güvenliğinin ve çıkarlarının savunucusu olsun. Orduya polis görevi verilmesin. Ordu, Türk ve Kürt halkının üzerine sürülmesin, diyoruz.

Evren, kışlada demokrasi yok dediğimiz için bizi yalan söylemekle suçluyor. Evren de çok iyi bilir ki, Türkiye'de askerlik yapmış her yurttaş, onun değil, TKP'nin doğru söylediğine tanıklık yapmaya hazırdır.

Geçerken, Evren'in şu sözlerine de yanıt vermek gerekiyor.

Evren, "TKP benden hesap soracaktı" diyor. Evet, 12 Eylül'ler bir daha olmasın diye 12 Eylülcülerden hesap soracağız. Ama bizim Evren'in şahsıyla bir alıp veremediğimiz yoktur. Evren rejimi TKP ile arasına kan soktu. Ama komünistler bireysel kin ve intikam duygulan ile hareket etmezler. TKP'nin bütün bir tarihi bunun kanıtıdır.

Yoldaşlar,

Amacım irtica ve dinsel akımlar konusunu bu konuşmada her yönüyle incelemek değil. Yalnızca açıklamış olduğum nedenle bir örnek olarak üzerinde duruyorum. Bu konuda son olarak şu da söylenmeli:

Demokrasinin olmadığı yerde Evren'in açtığı laiklik tartışması da anlamlı değil. Laikliğin, bağımsız, demokratik bir cumhuriyet çerçevesinde bir anlamı var. Bugün Türkiye'de böyle bir rejim yoktur. Başta değindiğimiz konuya dönersek, özetle diyebiliriz ki, sosyal ve ekonomik yapıda olduğu gibi toplumsal düşünce ve toplumsal

bilinçte de bir çözülme, farklılaşma, ayrışma süreci var.

Bir yanda emperyalizmin en saldırgan, en genci çevrelerinin, militarizmin, faşizmin ideolojik-politik konumlan, savaşçı, militarist, yayılmacı, şoven milliyetçi, faşist düşünceleri, kozmopolitizm, yeni-tutuculuk, yeni-mandacılık dediğimiz akımlar.

Diğer yanda geniş bir toplumsal-politik düşünce yelpazesi. Geleneksel sağ, sözcülerinin demokratik sağ olarak adlandırdıkları yeni bir çizgiye oturmaya çalışıyor. Burjuva demokratik bir içerik, henüz eğilim halinde olsa da, netleşiyor.

Dinsel akımlar içinde de ayrışma hızlanıyor. Emperyalizme, bu rejime karşı çıkan, barış ve demokrasi isteyen sola, ilericilere yakınlaşan çevreler genişliyor.

Sosyal-demokrat düşünceler ise sarsıntı geçiriyor. Sosyal demokrat partilerde Kemalizmle sosyal-reformcu öğeler içice geçiyor. Sosyal-demokrasi nereye oturacağını henüz görebilmiş değil. Değişik eğilimler var.

Atatürkçülük artık toplumu birleştiren resmi bir ideoloji olmaktan çıkmıştır. Onun içinde de farklılaşma var. Biçimsel Atatürkçülük etkisini yitiriyor. Buna karşılık onun ulusal kurtuluşçu özüne sahip çıkan Kemalist çevreler, düşünceler yeniden canlanıyor. Bu çevreler, ilginçtir, dinsel akımlara ayrımlı yanaşıyorlar.

Küçük burjuva sol radikal akımlarda da ayrışma hızlı. Önemli bir çevre eski bireysel terörist çizgiden uzaklaşıyor. Bir kısmı sos-yal-

demokrasiye, Batıdaki yeşiller hareketine benzer düşüncelere kayıyor. Diğer bir kısmı ise işçi sınıfı ideolojisini seçiyor.

İşçi sınıfının ideolojisi, Marksist-Leninist ideoloji, üzerindeki yasaklara rağmen, etkisini koruyor ve artırıyor.

Burada geçerken şunu vurgulamak istiyorum: Günümüzün görevlerine gerçekçi yanıtlar üretemedikleri sürece sol çevrelerde bölünme, parçalanma, yığınlardan tecrit olma süreci derinleşecektir.

Ancak çok genel hatlarıyla değindiğimiz bu saptamalardan hangi sonuçlara varabiliriz?

22

Yoldaşlar,

Karşı karşıya bulunduğumuz tarihsel yol ayırımı, tarihsel dönüm noktası aynı zamanda halkımızın, ülkemizin önüne ulusal kurtuluş savaşı dönemindekine benzer bir tarihsel fırsat çıkarıyor. Halkımıza ve ülkemizin ulusal çıkarlarına ihanet eden bir avuç güç dışında geniş güçler birleşebilirler. Tarihsel bir sentez yaratmak mümkündür.

Türkiye'de ulusal kurtuluş savaşından bu yana ilk defa, küçük fakat tehlikeli bir halk düşmanı azınlığa karşı, yepyeni bir düşünceyle, yeni ve ileri bir içerikte, ulusal kurtuluşçu, derin demokratik ve hümanist bir ruhta, gelişkin bir düzeyde ulusal birliği kurmanın olanakları doğdu.

Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programımız birleşebilecek sosyal-ekonomik-politik hedefleri ortaya koyuyor. Ayrıca yukarıda

işaret ettiğimiz nokta ortak toplumsal düşüncelerin de varlığını gösteriyor.

Politik ve ideolojik farklılıklara rağmen ve bu farklılıkları ortadan kaldırmadan bu düşünceleri ancak barış ve demokrasi düşüncesi birleştirebilir.

Burjuva demokratik, ulusal kurtuluşçu düşünce ve işçi sınıfı düşüncesi kendi farklılıklarını koruyarak barış ve ulusal demokrasi düşüncesi etrafında birleşebilir. Diğer düşünce akımları açıkladığımız gibi bu üç ana düşünce akımı çevresinde toplanıyor.

Toplumumuzda çok zayıf olan demokrasi geleneği ve demokrasi bilinci geliştiği oranda yığınlarda daha ileri gitme, toplumu değiştirme isteği olgunlaşacak, dev bir enerji ortaya çıkacaktır.

Soyut bir demokrasi, Türkiye.Bariş ve Ulusal Demokrasi programımız esasında, demokratik bir yeniden düzenleme içine girmelidir. Girmek zorundadır. Yeni bir Türkiye yaratma, yeniden doğuş isteği, heyecanı, bilinci yaratılabilir. Bariş ve demokrasi yönünde böylesi bir köklü dönüşümün motor gücü işçi sınıfımız ve TKP olabilir.

Sonuç olarak, bugün bu rejime son verebilmek, demokrasiyi

23

kazanabilmek için daha ileriye doğru ve perspektifli bakabilmek gerekiyor. Eğer demokratik, sol güçler arasında bugün olması zorunlu birlikler kurulamamışsa, amacın, başka deyişle perspektifin açık olmayışı nedeniyledir. Eğer bugün bu rejimi yıkmakla sınırlı bir amaç

için bileşilecekse, ordunun yumuşak çıkış, geri çekilme manevrası bunu çoktan önlemiştir. Bugün birleşmeleri gereken güçler, uzun bir etap için birleşmelerinin zorunlu olduğunu görürlerse, birlik için daha sağlam adımlar atılacaktır.

Bugün gerekli olan demokratik bir rejimin içeriğinde anlaşmak, her şeyden önce ulusal demokratik bir anayasa anlayışı ortaya koyabilmek ve bu temelde birleşmektir. TKP bunu olanaklı görüyor.

Böylesi geniş kapsamlı bir birliğin gerçekleşmesinde sol güçlerin birliğinin vazgeçilmez bir önemi vardır. Ancak, bu birliğin bir çekim merkezi oluşturabilmesi, sol güçler ülkemizin kurtuluş yoluna ilişkin herkesin çıkarlarını yansıttığı açıkça görünen somut görüşler, politik çözümler ileri sürebildiği ölçüde mümkündür. Deney bunu göstermiştir.

İki noktaya daha dikkat çekmek gerekiyor: Birincisi; baskılara artan işsizliğe, pahalılığa, ekonomik sıkıntılara bakarak sola büyük bir kayış olduğunu düşünmek hatalıdır. Buradan çıkararak, yalnızca dar sınıfsal politik ve sosyal çözümler öne sürenler, demokrasiye adım adım geçildiğini, artık esas mücadelenin sağ ile sol arasında olduğunu düşünenler yanılıyorlar. 1986 ara seçimleri bu yanılığın ortaya koydu. Sol güçlerin eskiye oranla genişlemiş olduğu bir gerçek. Ama bu, duruma etkili müdahaleye yetecek bir genişlik değil.

İkincisi; politik planda olduğu gibi ideolojik mücadelede de asıl vuruşu nereye yapacağımız çok önemli. Bu baş düşmanın ideolojik konumlarıdır. En başta savaş yanlısı düşünceler, militarizm, yeni-tutuculuk, yeni-mandacılık, faşist düşünceler geliyor. Bunlar anti-

komünizmin, antisovyetizmin en saldırgan biçimleridir. Asıl vuru: bunlara yöneltmek gerekiyor. ABD'nin depolitizasyon taktiğinde

24

ulusal bilinci yıkma hedefi önemli yer tuttuğu için kozmopolitizmle ve ulusal nihilizmle ideolojik mücadele de özel bir önem taşıyor.

Kuşkusuz ideolojik alan, politik alandan farklıdır. Asıl vuruşu yönelteceğimiz düşünceler dışında kalanlarıyla ideolojik uzlaşma içinde olmayacağız. Ama onlara yönelteceğimiz ideolojik eleştiri politik işbirliği, ortak mücadele amacıyla uyumlu olmalıdır. Diyalogu başa alan bir yöntem izlemeliyiz.

Yoldaşlar,

Dünyanın ve ülkemizin sorunlarına genişliğine ve derinliğine bir bakışa sahip olmadan, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programımızı geniş yığınlara ve demokrasi güçlerine benimsetmemiz olanaksızdır. Başka deyişle böyle yapılmazsa güçlü bir propaganda ve güçlü bir politik etki gerçekleştirilemez.

TKP'nin güçlenmesi sorunu bugün parti çalışmalarımızda artık öne çıkan ana sorundur. Ulusal Konferansımız bunun olanaklarını, yollarını gösterdi. Aynı zamanda partimizin güçlenmesine hizmet etti, elverişli koşullar yarattı.

Ne var ki, bu sorunu da kapsamlı ele almak gerekiyor. Partimizin örgütlü gücünü artırması politik hedeflerden bağımsız ele alınamaz. Konferansımız partimizin barış ve demokrasi mücadelesi içinde

güçleneceği saptamasını pratikte doğrulamıştır. Doğrulanan bu yolda kararlılıkla ilerleyeceğiz.

Yoldaşlar,

TKP, Türk ve Kürt işçilerinin devrimci partisidir. Partimizin tüm dikkati işçi ve emekçi halkımıza dönüktür. Onları bu acılı yaşamdan bir an önce kurtarmayı ve ülkemizin aydınlık bir yola girmesini istiyoruz. Yüreğimizde bunun acısını, ateşini duyuyoruz. Yüreklere aynı ateşle yanan hala zindanlarda, işkence odalarında bulunan, sürgünlerde yaşayan yurtseverlerimiz özgür olsun istiyoruz. Kürt ulusu özgürlüklerine kavuşsun istiyoruz.

Bu istek ve duyguların gücü çok önemli. Ama bu duygular tek başına kurtuluşu getirmiyor. Kurtuluş yolunu soğukkanlı, bıçak gibi keskin bir bilinçle çizmek gerekiyor. Aynı zamanda kurtuluşun aydınlık bu yolunu halkımıza göstermek, kavratmak gerekiyor.

25

Çünkü gerçek değiştirici, dönüştürücü güç emekçi halklardır.

Bu nedenle partimizin tüm dikkati, işçi sınıfımızın ideolojik politik rolünün artmasının yollarını bulmakta toplanıyor.

Bu yıl Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümüdür. Biz insanlığın kapitalizmden sosyalizme ve komünizme geçme çağını başlatan bu yüce devrimin yıldönümünde, canlılığı Sovyetler Birliği'nde ve özellikle SBKP'nin 27. Kongre'nin tarihsel kararlarının hayata geçmesinde, sosyalist ülkelerin başarılı pratiğinde, dünya

devrimci sürecinin kazanımlarında parlak bir şekilde kanıtlanan Marksizm-Leninizm idelerini, sosyalizmin örnek kazanımlarını var güçle yayacağız. Biz, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümünü aynı zamanda Marksizm-Leninizmi ülke koşullarına yaratıcılıkla uygulayarak karşılayacağız.

Dünyaya yepyeni ve çok geniş bir pencereden bakmaya çalışırken, aynı zamanda partimizin Marksist-Leninist profilini daha netleştirmeye, kadrolarımızda proleter enternasyonalizmi ruhunu daha da kökleştirmeye yönelik çalışmalarımızı Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. yılıyla bağlayacağız. Partimizde, Leninci yeni tipten parti anlayışını daha da güçlendirecek, ona yönelik hiçbir saldırıyı sessiz geçiştirmeyeceğiz.

Bu niteliklerimizi güçlendirdiğimiz oranda, partimizin ulusal nitelikte bir parti olduğunu daha cesaretle gösterebilir, ulusal çıkarların savunulmasını, tüm toplumun kurtuluşu görevlerini cesaretle üstlenebiliriz.

Biz kendi değerlerimize sımsıkı bağlıyız. Biz komünistler bugün birlikte yürüdüğümüz ve yürümek istediğimiz güçlerle bizi ayıran derin sınıfsal zıtlıkları asla unutmuyoruz. Bunlar vardır ve sınıflar yok olana kadar da kalacaktır. En barışçıl bir dünyada da olsa, demokrasi bütün kurumlarıyla da kazanılsa sınıf mücadelesi durmayacaktır. Ve biz öldürülmelerinin 66. yılında onları saygı ile anarken bir kere daha ilan ediyoruz ki, Mustafa Suphi'leri davasından şaşmayan TKP, bundan sonra da işçi sınıfının devri amaçları uğrunda mücadeleden bir an olsun geri durmayacaktır.

Fakat aynı zamanda biz şu ilkedden hareket ediyoruz. Barış ve ilerlemenin genel çıkarları dar sınıf çıkarlarından önde geliyor. Parti, dünya barışı uğruna mücadele etmeden, demokrasi uğruna mücadele etmeden sosyalizmin lafta kalacağını bilincindedir.

TKP'nin bugünkü kuşakları, partimizin onurlu tarihine yaraşır bir cesaretle her tür sorumluluğu yüklenmeye hazırdır. Konferansımız bunu kanıtladı.

Biz artık öncülüğün başkaları ile konum tartışması demek olmadığını da kavradık. Gerçek bir öncü gibi düşünecek, gerçek bir öncü gibi davranacağız.

Öncülük, tarihin önümüze koyduğu görevleri üstlenmekten kaçınmamaktır.

Öncülük, yolu açacak yeni düşünceleri yaratıcılıkla üretmekten korkmamaktır.

Öncülük, yaşamın gerçekleri karşısında kendini, yani, düşünce ve davranışını yenilemeyi bilmektir.

Ve nihayet, öncülük, gerçekten de mücadelenin en önünde olmaktır. Bu plenum kanımca bu yönde ciddi bir adım olacaktır.

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ GENEL SEKRETERİ

HAYDAR KUTLU YOLDAŞIN

TKP MK 7. PLENUMUNDA OKUDUĞU

POLİTİK BÜRO RAPORU

Değerli yoldaşlar,

Merkez Komitemizin 7. Plenumunu, partimizin ulusal konferansını başarıyla tamamlamış olarak yapıyoruz. Parti, Ulusal Konferans ile öne koyduğu görevleri yerine getirmiş, güçlenme sürecinde önemli bir adım atmıştır.

Önümüzde yeni bir mücadele dönemi var. Partimiz bu yeni döneme Ulusal Konferans ile iyi bir şekilde hazırlanmış olarak giriyor. Merkez Komitemiz, güç koşullarda ulusal konferansın başarısı için çaba göstermiş olan parti örgütlerimizi ve yoldaşlarımızı katlamalıdır. Ulusal Konferansı, dünyada ve ülkemizde önemli gelişmelerin olduğu koşullarda gerçekleştirdik. Parti yoğun konferans çalışmalarına rağmen barış ve demokrasi düşmanlarına karşı mücadeleye bir gün olsun ara vermedi. Bu sayede şimdi, yeni mücadele dönemindeki görevlerimizi daha net saptayabiliriz.

Uluslararası alanda Reykjavik zirvesi sonrasında yeni bir durum oluştu. Dünya çapında nükleer bir savaşı önleme mücadelesi yeni bir döneme girdi. Reykjavik zirvesi ile şu ortaya çıktı: Silahlanma yansını durdurmak ve yeryüzünü daha 20. yüzyıl sona ermeden nükleer silahlardan kurtarmak olanaklıdır. Bu realist bir hedeftir. Barış isteyen

güçler, bu hedefin gerçekleşmesinin önündeki tek engelin, askersel-sanayi kompleksinin, ölüm fabrikatörlerinin

28

tutsağı durumundaki Amerikan yönetiminin "Yıldızlar Savaşı" projesinde, uzayı silahlandırma amacıyla ısrar etmesi olduğunu somut gördüler.

Barışa yönelik tehlike azalmamıştır, ama şimdi daha da genişlemiş olan dünya barış güçleri inisiyatifi elden bırakmazlarsa, somut sonuçlara ulaşmak olanaklıdır.

.Reykjavik ülkemiz açısından şunları gösterdi: ABD egemen çevrelerinin politikası, NATO içindeki kendi bağlaşıklarının, bu arada Türkiye'nin çıkarlarını hiçe sayan bir politikadır. Buna karşılık Sovyetler Birliği'nin bütün dünya barış güçlerinin onayını alan yapıcı girişimleri, Türkiye'nin çıkarları ile de uyum içindedir. Bu nesnel, kimsenin gözünü kapayamayacağı bir gerçektir.

Eğer şimdi barış ve silahsızlanma, barış içinde yan yana yaşama hedefleri için mücadele yükseltilebilirse ABD'nin ülkemize yönelik planları boşa çıkarılabilir. Bu aynı zamanda demokrasi mücadelesinin yükselmesine de çok büyük bir katkı yapar.

Geride bıraktığımız dönemde, egemen güçlerin Türkiye'de nasıl bir politik sisteme yönelmek istedikleri daha belirginleşti. Şimdi daha iyi görülmektedir ki, ABD emperyalizmi ve işbirlikçileri inisiyatifi elden bırakmadan orduyu adım adım arka plana çekmek, böylece faşist

diktatörlüğü parlamenter görünümlü bir otoriter rejime dönüştürmek sürecindedirler. 1988 genel seçimleri onlar açısından böylesi bir rejimi pekiştirip, kabalaştırmak için büyük önem taşıyor.

Öte yandan ara seçim sonuçları rejimin eskiye oranla zayıflamış olduğunu, bu planları boşa çıkartmanın ve yapılacak ilk genel seçimlerde bir demokratikleşme sürecini başlatmanın da olanaklı olduğunu gösterdi.

Görüldüğü gibi ülkemiz hala aynı yol ayırımında duruyor: Ya uluslararası tekelin kölesi olarak, sürekli antidemokratik baskılar altında, işsizlik, yoksulluk, yozlaşma içinde, her an bir savaşa sürüklenme tehlikesi altında yaşayacağı?, ya da bağımsız, demokratik bir gelişme ve kalkınma yoluna koyulacak, dünya barışının korunmasına katkıda bulunacağız. Emperyalizmin en gerici kesimleri ve

29

onların ülkemizdeki militarist, tekelci işbirlikçileri, Evren-Özal yönetimi eliyle halkımıza birinci yolu dayatmaya çalışırken, TKP, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı ile ülkemizin ikinci yoldan ilerlemesi için mücadele ediyor.

Bu bağlamda şimdi sorun, önümüzdeki iki yılı kimin kazanacağı sorunudur. Düşman bütün kozlarını ortaya koyacak, her türlü manevraya başvuracak, inisiyatifi kaybetmemek için her yolu deneyecektir. Bu durumda barış ve demokrasi mücadelesinde

önümüzdeki dönemin temel görevleri şöyle beliriyor. Evren'in ve ordu üst yönetiminin politik yasama dolaysız müdahalesinin önünü kesmek, Özal hükümetinin yeniden güç kazanmasına olanak tanımamak ve onu daha da güçten düşürmek, buna karşılık yığınları ve yığın örgütlerini mücadeleye daha geniş çekmek, sol güçlerin demokrasi mücadelesindeki rolünü artırmak, demokrasi isteyen bütün güçlerin işbirliğini geliştirmek. Böylece inisiyatifin demokrasi güçlerine geçmesini sağlamak. Bunların başarılmasıyla, Özal hükümetine son vermek ve barış ve ulusal demokrasi mücadelesinde çok önemli bir ileri adım atmak mümkün olabilir.

Plenum bütün bunları dikkate alarak önümüzdeki dönemin somut hedeflerini belirlemeli, bu hedefler doğrultusunda tüm partiyi seferber etmek amacıyla gerekli ideolojik, politik ve örgütsel önlemleri almalıdır.

Plenumumuz, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programımızın tartışılmasını sonuçlandırarak ve konferans çalışmalarını bir bütün olarak değerlendirerek, önümüzdeki dönemin görevlerinin başarıyla yerine getirilmesinde partiye sağlam çıkış noktaları sunacaktır. Ulusal Konferans, hem tartışıp geliştirdiği politik belgelerle, hem de gerçekleşme tarzıyla TKP'nin yeni anlayışını canlı ve etkili bir şekilde ortaya koydu. Ulusal Konferans, özellikle ülke Konferansı, aynı zamanda partinin örgütsel gücünü gösterdi. Partimiz daha ileri hedeflere yönelmek için sağlam bir temele sahiptir.

Plenumda ayrıca, Ulusal Konferansın oybirliğiyle yaptığı partimizin 6. Kongresinin toplanması önerisini karara bağlayacağız. Politik Büro bu öneriyi destekliyor. Plenum, kongre hazırlıklarına

30

başlama kararını almalı ve Ulusal Konferansın sonuçlan ışığında parti program ve tüzüğünde yapılması gereken değişikliklerin gerekçelerini saptamalıdır.

Bu yıl Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümünü kutlayacağız. Bu kutlamayı barış ve toplumsal ilerleme düşmanlarına karşı etkili bir silaha dönüştürmeliyiz.

1987 yılı aynı zamanda Şefik Hüsnü yoldaşın 100. ve I.Bilen ile Nazım yoldaşların 85. doğum yıldönümü ve Deniz yoldaşın aramızdan ayrılışının 5. yıldönümüdür. Halkımıza bu fedakâr evlatlarını daha iyi tanıtmalıyız. Mücadelemizin sürekliliğini daha iyi göstermeliyiz.

Önümüzde zorlu mücadeleler duruyor. Ama partimiz zorlu görevleri omuzlamaya her zamankinden daha hazırdır. MK 7. Plenumu alacağı kararlarla bunun koşullarını hazırlamış olacaktır.

REYKJAVİK ZİRVESİ NEYİ GÖSTERDİ?

Geçen yılın Ekim ayında İzlanda'nın başkenti Reykjavik'de SBKP MKGenel Sekreteri M.Gorbaçov ile ABD Başkanı Reagan arasında yapılan görüşme çok önemli gerçeklerin ortaya çıkmasını sağladı. Birinci olarak, nükleer silahsızlanmayı gerçekleştirmek, nükleer

tehlikeyi yok etmek, atomsuz bir dünyada yaşamak mümkündür, bu realist bir hedeftir. Somut programlar üzerine anlaşmaya varılarak adım adım bu hedefe ulaşılabilir. Reykjavik'de stratejik ve orta menzilli nükleer silahların azaltılması ve giderek yok edilmesi konusunda taraflar arasında ilk başta varılan görüş birliği, nükleer silahsızlanma sürecini pratik olarak başlatmanın olanaklı olduğunu gösterdi.

Ne var ki, böyle bir süreç başlatılamadı. Reagan yönetimi SDI, Projesinde ısrar ettiği için Reykjavik'de herhangi bir anlaşmaya varılamadı. Bununla, silahlanma yansının durdurulmasının, nükleer silahların yok edilmesi ve yasaklanmasının önündeki engel çok somut gözler önüne serildi.

31

Amerikan tarafı SDI Projesinin bir savunma girişimi olduğunu öne sürüyor. Bunun ABD'ni karşı tarafın nükleer silahlarına karşı korumak için zorunlu olduğunu söylüyor. Ama, eğer, görüş birliğine varıldığı gibi, on yıl içinde nükleer silahlar yok edilecekse, nükleer silahlara karşı bir savunma sistemine ne gerek vardır?

Amerikan yönetimi bütün dünyadaki barışseverlerin sorduğu bu soruya inandırıcı bir yanıt veremiyor ve şimdi bütün dünya SDI Projesini barışı engelleme simgesi olarak görüyor. Bu proje gerçekten de tüm militarist planların yoğunlaşmış ifadesidir. Uzayın

silahlandırılması, silahlanma yansını daha da tırmandıracak, gerginlikleri ve savaş tehlikesini daha da artıracaktır.

ABD yönetici çevrelerinin dünyamızı nükleer felaketten kurtarma isteksizliği, nükleer denemeleri sürdürmedeki ısrarında da ortaya çıktı. Sovyetler Birliği'nin yaklaşık bir buçuk yıl tek taraflı bir kararla nükleer silah denemelerini durdurmasına, ABD hiçbir olumlu yaklaşım göstermedi ve bu süre içinde 24 yeni deneme yaptı. Oysa, nükleer denemeler durdurulursa, nükleer silahların daha da geliştirilmesi ve yenilenmesi olanaksızlaşsın O nedenle şimdi barıştan yana herkes nükleer denemelerin durdurulmasını istiyor ve Sovyetler Birliği, ABD de kabul ettiğinde bu konuda anlaşmaya hazır olduğunu açıklıyor.

ABD yönetiminin politikası yalnızca askersel-sanayi kompleksinin çıkarlarını dikkate alıyor ve bütün dünya halklarının çıkarlarıyla taban tabana çelişiyor. Öyle ki, ABD egemen çevreleri, NATO'daki bağlaşıklarının çıkarlarını bile dikkate almıyor, bütün dünyaya kendi hegemonyalarını dayatmak istiyor.

Örneğin, eğer Reykjavik'de bir anlaşmaya varılabılsaydı, "nükleer silahsız Türkiye" hedefi de gerçekleşebilecekti.

Buna karşılık, Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin öne sürdüğü barış ve silahsızlanma, şiddete başvurmama önerileri, bütün dünya halklarının ve devletlerinin güvenlik çıkarlarını tamamen dikkate alıyor. Sovyetler Birliği'nin 15 Ocak 1986'da açıkladığı 2000 yılına kadar dünyayı nükleer silahlardan kurtarma programı ve Varşova Anlaşması Örgütü'nün Haziran 1986'da getirdiği,

1990'a kadar VAÖ ve NATO'nun Avrupa'daki asker sayısını dörtte bir oranında azaltmaları ve konvansiyonel silahlarda indirimle gitmeleri önerisi bunun somut örnekleridir. Bu realist öneriler öteki barış güçlerinin öneri ve girişimlerine uygun düşüyor.

Reykjavik ve sonrasında çok daha somut ortaya çıkan bu olgular şimdi dünya çapında barış isteyen herkesi, her sosyal gücü, her partiyi ve devleti daha aktif mücadeleye esinlendiriyor.

Nükleer denemelerin durdurulması, SDI Projesinden vazgeçilmesi, nükleer silahların adım adım yok edilip yasaklanması, konvansiyonel silahlarda indirimle gidilmesi istemleri daha çok yükseltiyor.

Bu hedeflere varılması ancak ABD ile SSCB, NATO ile Varşova Anlaşması Örgütü arasında, kapitalist ve sosyalist ülkeler arasında diyalogun sürmesi ve eşitlik ve eşit güvenlik ilkeleri temelinde somut anlaşmalara varılması ile olanaklıdır. Bunun için uluslararası ilişkilerde istikrarın sağlanması, silaha ve şiddete başvurulmaması, gerginliklerin önüne geçilmesi zorunludur.

Silahlanma yansının durdurulması, nükleer silahların yok edilmesi ve yasaklanması stratejik bir görevdir. O nedenle ülkemizde nasıl bir rejim ve hükümet olursa olsun, biz, Türkiye'nin yukarıda sayılan hedeflere uygun, aktif, barışçı bir dış politika izlemesini sağlamak için mücadele edeceğiz. En geniş güçleri bu mücadelede birleştirmek için çalışacağız.

BARIŞ MÜCADELESİNİN SOMUT GÖREVLERİ

Tez tartışmasıyla daha da gelişen dış politikaya ilişkin alternatif programımızda, biz, şunu vurguluyoruz: Türkiye NATO içinde Amerikan dayatmalarına boyun eğmeyen, barış ve silahsızlanma yanlısı bir politika izlemeli, topraklarında nükleer silah bulundurmamalı, Balkanların ve Doğu Akdeniz'in nükleer silahsız bölge olması için çalışmalı, ABD'nin Türkiye'deki üsleri başka ülkeyi amacıyla kullanmasına izin vermemeli, bütün kom-

33

sularıyla iyi komşuluk ilişkileri kurmalı ve bütün dış sorunlarına yalnızca ve yalnızca barışçıl politik çözümler bulmaya çalışmalıdır. Geride bıraktığımız dönemdeki birçok gelişme, bu hedefler için mücadelenin ne kadar büyük önem taşıdığını gösterdi.

Amerikan yönetiminin Suriye'ye karşı yaptığı kışkırtmaların boyutlarını hatırlayalım. İncirlik'teki Amerikan üssünden havalanmış savaş uçakları, tıpkı Libya'ya saldırdıkları gibi Suriye'ye de saldırmak için fırsat kollarken, MIT'e ve büyük gazetelere sızmış CIA ajanları öyle bir Suriye karşıtı hava yarattılar ki, başbakan Özal bile "komşularımızla aramızı bozmak isteyenler var" diye itirafta bulunmak zorunda kaldı.

Amerikan yönetiminin Türkiye'ye kısa ve orta menzilli nükleer silahlar yerleştirme, 54 adet uçak ve nükleer silah hangarını

modernleştirme konularındaki ısrarını, NATO silahlı kuvvetlerinin eylem alanını genişletme çabalarını hatırlayalım.

Anti-Bulgar kampanyanın ardında ülkemizdeki en Amerikancı çevrelerin durduğu da kimse için bir sır değildir. Amerikan yönetimi Türkiye'den Montreux anlaşmasını tanımayarak Sovyet savaş gemilerine boğazları kapamasını bile talep edebilmektedir.

ABD yönetimi el altından İran'a silah satarken, bir yandan da "Kerkük-Musul Türklerin olmalıdır" yollu kampanyaları körüklemektedir.

Amerikan egemen çevreleri, Evren-Özal yönetimini tutsak almayı başarmış olmasaydı, elbette, bu denli tehlikeli gelişmeler söz konusu olmazdı.

Bütün yanlarıyla Türkiye'nin çıkarlarına taban tabana karşıt olan Savunma işbirliği Anlaşmasının beş yıl süreyle daha uzatılması Washington'un Evren-Özal yönetimini nasıl kendine bağladığının çok somut bir göstergesidir.

Bu anlaşmanın Türkiye açısından riskleri artırdığını Hükümet ve Genelkurmay daha baştan açıkladılar. Onlar bu açıklamayı ABD'yi daha fazla askeri ve ekonomik "yardım" vermeye zor-

34

lamak için yaptılar. Ama sonuçta kendileri açısından da hiçbir ödün elde edemediler, bu kölelik anlaşmasına imzayı attılar. Şimdi ne hükümet, ne de genelkurmay kamuoyu önünde bunu savunacak

durumdadır. Gerek muhalefet güçleri, gerekse subaylar bu anlaşmanın Türkiye'ye zarardan başka birey getirmeyeceğini görüyor.

Bu anlaşmanın olanaklı olan en kısa zamanda feshedilmesi için her şeyi yapmak gerekiyor. Partimiz Türkiye'deki Amerikan üslerinin getirdiği tehlikeleri birçok kez ve ayrıntılı olarak halkımıza açıkladı. Burada şunu eklemek istiyoruz. Pentagon bugün dünyadaki bütün askeri üslerini SDI Projesinin altyapısı olarak birbirine entegre etmektedir. Türkiye'deki üsler de bu projede yer-almaktadır. SIA'nin uzatılmasıyla ABD'ye nükleer savaş planlarını gerçekleştirmede böylesine büyük bir olanak sağlanmıştır.

Evren-Özal yönetimi dış politikada tam bir açmaz içindedir. Bu rejim ayakta kalabilmek için Amerikan desteğine muhtaçtır. O yüzden ABD yönetiminin dayatmalarına ayak uydurmaya çalışmak zorundadır.

Ama Amerikan dayatmalarına boyun eğdikçe, rejim bir yandan kendilerine yönelik tehdidin arttığını gören komşu ülkelerin tepkisiyle karşılaşmaktadır. Bir yandan da içerde geniş güçlerin karşı koyusu gündeme gelmektedir. Bu durum rejimin dışarıda manevra alanını iyice daraltmakta, içerde ise politik bakımdan daha da yalıtılması sonucunu getirmektedir.

Partimiz önümüzdeki dönemde barış mücadelesinde çok daha aktif ve girişimci bir politika uygulamalıdır. Plenum bu konuda gerekli önlemleri almalıdır.

Eğer barış yanlısı geniş güçler, rejimin dış politikada tam bir açmaz içinde olduğu bugünkü koşullarda çıkışlarını yoğunlaştırıp inisiyatifi ele alırlarsa, hem ABD dayatmalarının önüne geçmek

hem de bu yolla demokrasiyi kazanma mücadelesinin olanaklarını genişletmek olanaklı olacaktır. Ayrıca Şu da belirtilmelidir: Geniş g¼çlerin barışı, n¼kleer silahsızlanmadan yana, dış politikada her

35

t¼rl¼ Şiddet kullanımını reddeden bir anlayıŐta sıkıca birleŐtiŐi koşullarda,¼lkemize antidemokratik rejimlerin dayatılması da ¼ok zor olacaktır.

ARA SE¼İMLERİN G¼STERDİKLERİ

Ara se¼imler politik durumda bir¼ok Őeyin daha netleşmesini getirdi. Bizim politik g¼çlerin karmaŐıma ilişkin saptamamız bir kere daha doŐrulandı. Ara se¼imlerde Evren-¼zal rejimi bir yanda, kom¼nistler,¼teki devrimci g¼çler, tutarlı demokrat ¼evreler ve SHP, DSP, RP, DYP karşı yanda yer aldılar.

Amerikan emperyalizmi, uluslararası finans merkezleri, iŐbirlik¼i tekeller ve ordu¼st y¼netimi ANAP'ı desteklediler.

ANAP buna raŐmen ¼nemli oy kaybına uŐradı. EŐer se¼imler demokratik bir ortamda yapılırdı, ANAP'ın oy kaybı ¼ok daha b¼y¼k olurdu.

ANAP'ın oylarının d¼Őmesi, buna karşılık 1983 genel se¼imlerine katılmaları engellenmiŐ olan partilerin oyların y¼zde 60'ından fazlasını alması, hem h¼k¼metin politik balamdan zayıflama s¼recinde olduŐunu, hem de 1982 Anayasasının, mevcut parlamentonun ve

hükümetin, genel olarak bugünkü politik sistemin hiçbir meşru temele sahip olmadığını tartışılmaz biçimde kanıtladı.

Demokrasi isteyen partilerin oyların çoğunluğunu kazanması, demokrasi mücadelesinin olanaklarını artırdı. Ara seçim sonuçları aynı zamanda, parlamentodaki yapay partilerin hepten silinmesini, yasal muhalefet partilerinin burada temsil edilmesini getirdi. Öte yandan Demirel ve Ecevit'in Anayasanın geçici 4. maddesindeki yasaklara rağmen seçim platformunda yer almayı başarmaları, meşruiyet sınırlarının fiilen genişlemesini sağladı. Bütün bunlar diktatörlüğün faşist karakterinin zayıflaması anlamına geliyor.

Özetle, ara seçimlerin sonuçları parlamentodaki güçler oranında önemli sayılabilecek bir değişikliğe yol açmamakla birlikte, karşılıklı güçlerin tartışıldığı bir tür referandum oldu.

36

Bu niteliğiyle ara seçimler politik mücadelenin gelişme perspektiflerinin netleşmesini ve tarafların güçlü ve zayıf yanlarının daha belirginleşmesini getirdi. Bunların saptanması önümüzdeki yeni mücadele döneminin görevlerini belirlemede büyük önem taşıyor. Şimdi daha açık görülmektedir ki, Amerikan egemen çevrelerinin ve Türkiye'deki işbirlikçilerinin politik amacı faşist diktatörlüğü parlamenter görünümlü otoriter bir rejime dönüştürmektir. Bu, ordunun gerektiğinde yeniden öne sürülmek üzere geri plana çekildiği, 12 Eylül dönemi boyunca faşist bir anlayışla yeniden düzenlenmiş

ve güçlendirilmiş olan baskı aygıtlarının aynen korunduğu, militarist destekli bir polis devletidir. Ordunun geri plana çekilmesi, ordu yönetiminin iktidara ortak olmasının sonra ermesi değil, yalnızca bunun biçiminin değişmesi, olanaklı olduğu ölçüde gizlenmesi olacaktır.

1982 Anayasasına dayanacak olan böyle bir rejimde, emperyalizmin en gerici, en saldırgan kesimlerinin ve işbirlikçi oligarşinin konumlan pekişecek, buna karşılık parlamenter görünümle halk şaşırtılacak, ilerici ve demokratik güçler sürekli baskı altında tutulacak ve halk hareketleri gerektiğinde şiddetle, terörle ezilecektir.

Baskı aygıtlarının aynen korunduğu ve halkın politik sisteme devletin politikasını etkileyecek biçimde katılımına olanak tanımayacak böylesi bir rejimin, faşist diktatörlük olarak adlandırılmasa da hiçbir şekilde demokratik bir rejim olmayacağı açıktır.

Böyle bir rejimin görece bir sağlamlığa sahip olması için parlamento ile devletin baskı aygıtları arasında bir uyum olması zorunludur.

Bunun için, verili koşullarda, politik alanda bugün ANAP ile temsil edilen yeni-tutuculuğun parlamentoda çoğunlukta olması gerekiyor.

Egemen güçler bu amaçlarına ulaşabilmek için, inisiyatifi ve kontrolü elden bırakmadan, orduyu adım adım daha geri plana çekmek,

ANAP'ı güçlendirmek, demokrasi isteyen güçleri, toplumsal muhalefeti bölüp parçalamak, halkı şaşırtmak ve mücadele dışında tutmak zorundadır.

Onların 1988'e kadar izleyeceği politikayı genel olarak işte bu hedefler belirlemektedir.

Eğer bu hedeflerine ulaşabilirlerse, 1988 genel seçimlerinde ANAP'ın kazanacağı bir basan ile, bugünkü faşist diktatörlükten parlamenter görünümlü otoriter rejime geçiş sürecini kendi açılarından başarıyla tamamlamış olacaklardır.

ANAP hükümetinin politik bakımdan zayıflamakta olmasının ara seçimlerde kanıtlanması, halkın artan tepkisi ordu içinde önemli bir huzursuzluğun varlığı ve muhalefet güçlerinin, bütün zayıflıklarına rağmen belli bir birlik ve dayanışma içinde olması, demokrasi isteminde ısrarlı olmaları, rejimin öne koyduğu hedeflere ulaşmasını zorlaştırmaktadır.

O nedenle, önümüzdeki dönem çok karmaşık gelişmelere sahne olmaya adaydır. Rejim zaman zaman sertleşmeyi deneyerek, zaman zaman muhalefetin çeşitli unsurlarıyla geçici uzlaşmalar sağlamak için ödünlere başvurarak, halka korku salarak ve muhalefeti bölücü girişimleri gündeme getirerek bu iki yılı kendi açısından kazanmaya çalışacaktır. Emperyalizmin en gerici çevrelerinin ona bu konuda her türlü yardımı yapacağı unutulmamalıdır.

Rejimin inisiyatifi elden kaçırması olasılığı belirlediğinde, yeniden, 12 Eylül öncesinde olduğu gibi, istikrarsızlaştırma yöntemine başvurulacağı şimdiden görülmektedir. Kontrollü ve kısa süreli bir kaos ortamının yaratılmasıyla, muhalefetin dağıtılması, halkın

sindirilmesi, sonra yeniden planlanan yolda ilerlenmesi denenecektir. Bizce şimdi "irtica tehlikesi" propagandasının öne çıkarılması bu planlardan bağımsız değildir.

Evren ile Özal arasındaki görünürdeki karşıtlıklar büyük ölçüde kayıkçı doğuşudur. Özal, militarist generallerle birlikte görünmesinin kendisini halkın gözünde zayıflattığının bilincindedir. O nedenle kendisini farklı göstermeye çalışmaktadır. Evren ise ordu içindeki huzursuzluğu gidermek için aynı yola başvurmuştur.

Ordu içindeki huzursuzluk üzerinde daha geniş durmakta yarar vardır.

38

Bugün subay ve assubayların geniş bir kesimi şunları daha açık görüyor:

12 Eylül den bu yana orduya halka karşı polis işlevi gördürülmesi, işçilere, köylülere, aydınlara ve Kürt halkına karşı acımasız bir şiddet uygulamasına yöneltilmesi ülkeye hiçbir şey kazandırmamıştır. Ordu vatani değil, para babalarının çıkarlarını korumuştur. Bu arada kimi komutan ve yetkililer büyük vurgunlar vurmuş, buna karşılık subay ve askerler ise politik cinayetlere ve halka karşı teröre araç edilmiştir.

İkinci olarak, 12 Eylül ve sonrasında ordu aracılığıyla ülkeye dayatılan rejimle, bugünkü hükümetle, bugünkü yol ve yöntemlerle ülkenin hiçbir sorunu çözülemez, istikrarlı bir Türkiye'ye ulaşılamaz. Üçüncü olarak, Pentagon ile ordu yönetimi arasındaki işbirliği orduya hiçbir şey kazandırmamaktadır. Tersine ABD'nin Türkiye'ye dayattığı

politikalar, ülkeyi ve orduyu altından kalkamayacağı serüvenlere sürüklemeye adaydır. ŞİA anlaşmasının aynen uzatılması bu konuda önemli bir uyancı olmuştur.

Subayların ve assubayların büyük bir bölümü bu durumda ülkenin ve ordunun geleceği konusunda güvensiz ve karamsardır. Bu, orduyu Pentagon ve işbirlikçileri açısından güvenilmez duruma getirebilecek bir huzursuzluktur.

Evren ve ordu üst yönetimi, bu nedenle bir yandan orduyu geri plana çekerken, bir yandan da bu huzursuzluğu gidermeye yarayacak manevralar peşindedir. "İrtica tehlikesi" kampanyası bu pratik amaçla da bağlıdır. Böylece yeniden orduya "Atatürk devrimlerinin koruyucusu" süsü verilerek, irticayı destekleyen hükümete karşı çıkar görünerek, subaylar yatıştırılmak istenmektedir. Bununla aynı zamanda, ŞİA ile, NATO'nun askeri eylem alanının genişletilmesi çabaları ile orduya Ortadoğu'da yüklenmek istenen Amerikan jandarmalığı işlevi, "irticanın dış kaynaklarına karşı Atatürkçü bir görev" gibi gösterilmeye çalışılmaktadır.

Evren subayların ordu yönetimi çevresinde kenetlenmesini sağlayabilmek için hayali tehlikeleri daha da abartmak zorundadır.

39

O nedenle aynı anda "komünizm tehlikesinden ve "irtica tehlikesi"nden söz etmekte ve ikisini birbirine bağlamaya çalışılmaktadır. Bu boş bir çabadır, ama iki şeyi açığa çıkarmaktadır.

Birincisi, partimizin öne sürdüğü "Silahlı Kuvvetlere ilişkin Reform Programı" militarist generalleri oldukça korkutmuştur. Çünkü bu girişim, ulusun ve subayların çoğunluğunun özlem ve düşüncelerine uygundur ve kangrenleşen yaraya tam zamanında atılmış bir neşterdir. Bu konudaki görüşlerimizi, politik mücadeleye katılan her yurttaşın ve her yurtsever subayın bütün yönleriyle kavrayabileceği şekilde yaymak için önümüzdeki dönemde daha çok çaba harcamalıyız. Bu, aynı zamanda, anti komünist önyargıların yıkılmasına da hizmet edecektir.

ikinci olarak, egemen güçler, komünistlerle rejim karşıtı dinsel akım ve çevreler arasında barış ve demokrasi için bir işbirliğinin gelişmesinden de korkmaktadır. Çünkü böylesi bir işbirliği, karşılıklı anlayış ve hoşgörü ortamının oluşmasına katkıda bulunarak, halkın güçlerinin bölünmesini önleyecektir. Bu, aynı zamanda, dinsel akımların şeriat düzenine geri dönme fikirlerinden uzaklaşıp fikir ve vicdan özgürlüğünü sağlayacak laik ve demokratik bir rejim fikrine yakınlaşmasına, dolayısıyla dindar yurttaşların gericiliğin politik amaçlarına araç edilmesinin önlenmesine hizmet edecektir. Bu, üçüncü olarak, işçi sınıfının ve öteki emekçilerin, esnaf ve zanaatkarların, işsizlerin ve köylülerin emperyalizme, aşın gericiliğe ve militarizme karşı ulusal demokratik dönüşümler yolunda omuz omuza mücadele etmesine katkıda bulunacaktır.

Atatürkçülüğü yalnızca soyut bir laikliğe indirgeyen Evren ve generaller, asıl, dinin egemen güçlerin kontrolü dışına çıkmasından endişe duyuyorlar. Onlar dinin etkisinin artmasına değil, bunun

rejimin kontrolü dışına çıkmasına karşıdır. Cumhuriyet tarihinde laiklikten en büyük sapmaların 12 Eylül döneminde olduğu kanıtlarıyla ortadadır. Öte yandan emperyalizmin en gerici çevreleri, Türkiye'ye Ortadoğu'da biçtikleri rolü oynatabilmek için, hem ülkede biçimsel bir laikliğin olmasını gerekli görüyorlar, hem de şe-

40

riatçı akımların varlığına ihtiyaç duyuyorlar.

O nedenle Evren'in laikliği savunur görünürken yaptığı da, Özal'ın dincileri korur görünürken yaptığı da aynı şeydir, Amerikan emperyalizmine hizmettir ve bu milyonlarca yurttaşın dinsel inanç ve duygulan kabaca çiğnenerek yapılmaktadır.

Son dönemde tekелci basında abartılarak öne çıkarılan "irtica yanlısı terör" olaylarının ardında da, bizce MİT'in parmağı vardır. Bu, bugün halka yeni korkular salarak ona politika dışında tutmak (depolitizasyon) için yapılmakta, ama bununla aynı zamanda gelecekte uygulamaya sokulacak bir istikrarsızlaştırma (destabilizasyon) için koşullar hazırlanmaktadır.

Bu oyunları boşa çıkarmak için bizce laikliği gerçekten savunan çevreler yurttaşların dini inançları ve kılık kıyafetleri yüzünden baskı görmesine, vicdan özgürlüğünün çiğnenmesine karşı açık tutum almalı, dinsel akım ve çevreler ise şeriat düzenine geri dönme fikirlerini kabul etmemeli, dinsel hoşgörüsüzlüğü, bağnazlığı benimsememelidir.

TKP, ordu yönetiminin yeniden "mektup verme" yöntemi ile öne çıkma çabası karşısında, bütün muhalefetin bu müdahaleye karşı çıkmasını ve sorunların parlamento içinde çözülmesi gerektiği fikrinde birleşmiş olmasını önemli bir gelişme olarak görüyor. Bu, hem "irtica tehlikesi var mı, yok mu" tartışmasının muhalefeti bölmesini önlemiş, hem de ANAP'ın ipliğinin pazara çıkarılmasını sağlamıştır.

Ülkenin her türlü sorunu ancak demokratik bir rejimde çözülebilir. Bu yolda generallerin politik yasama müdahalesinin önünün kesilmesi ve muhalefetin demokratik bir rejim için birleşmesi birincil önem taşımaktadır. Rejimin ikinci, üçüncül derecede önem taşıyan konularda tartışma kışkırtma çabalarına karşı, muhalefet her zaman öncelikle bu iki hedefte birleşmeyi başarabilirse, oyunları boşa çıkarmak olanaklı olacaktır.

irtica elbette bir tehlikedir. Bu tehlike her zaman vardı. Ama 12 Eylül ile birlikte daha arttı. Ve bu tehlike Amerikan emperyalizminin planlarından ve Evren-Özal rejiminden bağımsız bir

41

tehlike değildir.

ilticanın panzehiri demokrasidir ve kimin irtica yanlısı olduğu, kimin olmadığı ancak demokrasi koşullarında görülebilir. Dinsel bağnazlık ancak demokrasi koşullarında ve aydınlık fikirlerin özgürlüğü sayesinde etkisizleştirilebilir.

Bu konu üzerinde, rejimin önümüzdeki dönemde başvuracağı taktikler konusunda bir fikir verebilmek için bir ölçüde ayrıntılı durduk.

DIŞ BORÇLAR VE SİLAHLANMA HARCAMALARI EKONOMİYİ TAM BİR KISIR DÖNGÜ İÇİNE SOKUYOR

Uluslararası sermaye çevreleri, Türkiye'ye ilgilerinin artıp artmayacağı sorusuna "Her şey 1988'de belli olacak" yanıtını veriyor. Sonra da şunu söylüyorlar: "Eğer 1988'de Özal yeniden seçilirse, Türkiye benzer ülkeler içinde en risksiz olanı haline gelecektir."

Bu, uluslararası tekellerin politik gelişmelere ve seçimlere aktif müdahale edeceğini ve Özal'ı güçlendirmeye çalışacaklarını gösteriyor. Bunun yanı sıra, muhalefete de 24 Ocak politikasını dayatmaya çalışacaklardır.

Ne ki, 24 Ocak politikasının açmazı iyiden iyiye derinleşmektedir. Dış borç ödemeleri ve silahlanma harcamaları ekonomiyi tam bir çıkmaza sokmuştur, ihracat gelirinin yansı dış borç ödemesine gitmektedir.

Türkiye'nin dış borçlarının yaklaşık % 60'ı dolar, % 40'ı Batı Avrupa para birimleri üzerinedir. Uluslararası döviz piyasasında dolar değer kazanınca, Türkiye'nin dolar üzerine olan borçlan durduk yerde artmakta, şu sıra olduğu gibi Batı Avrupa paralan değer kazanınca bu kez bu borçlar birkaç günde birkaç milyar mark yükselmektedir. Her iki durumda da TL değer yitirdiği için, Türkiye hep zararlı çıkmakta, aynı miktar borç ödeyebilmek için bu kez daha fazla mal ihraç etmek zorunda kalmaktadır.

Silahlanma harcamalarının aşırı artmasının nedeni ise, Genel-

kurmay'ın silahlı kuvvetleri, yurt savunmasının ihtiyaçlarına göre değil de, Pentagon'un Türkiye'ye Ortadoğu'da biçtiği jandarmalık rolünü yerine getirecek Şekilde modernleŐtirmeye çalıŐmasıdır.

Bu durumda, dış borç ödemeleri ve silahlanma harcamaları yüzünden bte çok büyük açıklar vermektedir. Bu açık i borçlanmayla kapatılmaktadır, i borçlanma için hükümet yüksek faizli devlet tahvili çıkarmaktadır. O nedenle faizler düŐmemektedir. Bu sanayici ve iŐadamlarını kredi sıkıntısına sokmakta, iflaslar artmakta, öte yandan geri denemeyen krediler yüzünden bankalar zor duruma düŐmektedir. Hükümet zor duruma düşen büyük Şirketleri ve bankaları kurtarmak için bteden fon ayırmaktadır. Bu durumda bte açığı daha artmaktadır. Bu açığı kapatmak için gene yüksek faizli devlet tahvili çıkarılmaktadır. Böylece en başa geri dönülmekte ve bu kısır döngü yıkıcı etkisi artarak tekrarlanmaktadır.

Aynı Şey dışarıda da söz konusudur. Hükümet dış borç ödemelerini yapabilmek ve silah alımı için yeni dış borç almakta, böylece dış borçlar daha da artmaktadır. Anan dış borçlan ödeyebilmek için gene yeni dış borç alınmaktadır.

1986'da ihracat artıŐı durmuŐtur. Şimdi ABD ile AET arasında ticaret sorununun keskinleŐmesinden de görüldüğü gibi, 1987 kapitalist dünyada dış ticaretin daralmasını getirebilecek bir yıldır. Bu, Türkiye'nin ihracat olanaklarını daha da azaltır, ihracat gelirlerinin düŐmesi ise dış borç sorununu daha da aęırlaŐtırır.

Döviz bunalımı ve enflasyon patlaması tehlikeleri uzaklaşmış değildir. Bütün bunlar uluslararası finans kapitalin Türkiye'ye yeni dayatmalarda bulunmak için daha çok olanağa sahip olacağı anlamına geliyor.

Emperyalizmin gerici çevreleri Türkiye'de yeniden bir istikrarsızlaştırma politikası uygulamak gerektiğine karar verirlerse, bu durumda, döviz bunalımını ve enflasyon patlamasını kolaylıkla kışkırtabilirler. Özal'a alternatif olabilecek bir hükümeti kolaylıkla çok ağır bir mirası devralma durumunda bırakabilirler. En önem-

43

lisi bu tehditle bugünden muhalefeti pasifleştirmeyi denemeleridir. Bu tehlikeleri göğüslemenin tek yolu, bütün demokrasi isteyen güçlerin dış borç ödemeleri ve silahlanma harcamaları konusunda, bu sorunların çözüm yolları üstüne ortak bir görüşe varmaları, tehlikeleri ve olanakları halka açıklayarak onu mücadeleye hazırlamalarıdır. Muhalefetin gerçekçi ve sonuç alıcı bir alternatif ekonomik program etrafında birleşmemesi kendi başına ANAP'ı güçlendirici bir faktör olmaktadır.

Partimizin öne sürdüğü Ekonomik ve Sosyal Politika Alternatifinin geniş şekilde tanıtılması ve tartışılması bu açıdan da büyük önem taşıyor.

TOPLUMSAL MUHALEFET İNİSİYATİFİ ELE GEÇİREBİLİR Mİ?

Ara seçimler, diktatörlük rejimine karşı çıkan ve demokrasi isteyen geniş bir toplumsal muhalefetin belirginleştiğini, ama bunun henüz inisiyatifi ele geçirebilecek bir kararlılıktan yoksun olduğunu gösterdi. Bu kararsızlık, geniş halk yığınlarının aktif politik mücadeleye çekilmesinin önündeki en önemli engeldir.

Söz konusu muhalefet, yasal burjuva muhalefet partilerinden, tutarlı demokrat çevrelerden, Kürt ulusal hareketinden, devrimci sol güçlerden, komünistlerden ve yığın örgütlerinden oluşuyor.

ABD yönetici çevreleri ve işbirlikçi tekeller şimdiye kadar DYP' ye ANAP ile, dolayısıyla rejimle uzlaşması için birçok baskı yaptılar.

CIA ajanı Paul Henze'nin, S.Sabancı ve V.Koç'un Demirel'den bunu bizzat istedikleri basına bile yansıdı. DYP şimdiye kadar bu isteklere olumlu bir yanıt vermedi ve bu tutumuyla rejimin zayıflatılmasına ve rejim karşıtı muhalefetin güçlenmesine katkıda bulundu.

O nedenle DYP ancak militarizme, IMF dayatmalarına, 1982

Anayasasına, dış politikada serüvenciliğe ve devlet terörüne uz-

44

laşmasız karşı çıktığı ölçüde demokrasi mücadelesinde olumlu bir rol oynamayı sürdürebilir.

Sosyal demokrat hareketteki bölünmenin zararları ara seçimlerde daha somut görüldü.

Daha ara seçimlerden çok önce, önde gelen holdinglerin temsilcilerinin gizli bir toplantısında SHP'yi bölüp, parçalamak, uysallaştırmak için çaba gösterilmesi karan alındığı basına yansımıştı. SHP, ilk genel seçimlerde iktidarın hemen kendisine geçeceğine temelsiz bir şekilde inanmış olduğu için, ne bu çabalara dikkat verdi, ne de aktif ve mücadeleci bir muhalefet yürütebildi. Ara seçim sonuçları bu partide bir şok etkisi yaptı. Bu, sözü geçen planların uygulamaya sokulması için elverişli bir ortam yarattı.

Çok sayıda milletvekilinin SHP'den DSP'ye geçmesi, bizce ne SHP'nin başarısızlığının, ne de DSP'nin başarısının sonucudur. Bu sosyal demokrat tabanın tercihini de yansıtmamaktadır. DSP kısa sürede güçlenmek ve sosyal demokrat tabanı kendine çekmek istiyor, ama başvurduğu yöntemler, ileride bu partiyi çok daha zayıf düşürecek gelişmelere kapı aralıyor.

SHP ve DSP arasındaki kavga anlamsız bir kavgadır. Bu kavgadan iki tarafın da kazanacağı bir şey yoktur. Bizce her iki sosyal demokrat parti güçlerini rejime karşı birleştirmenin ve demokrasi güçlerinin birliğine katkıda bulunmasının yollarını bulmak sorumluluğunu omuzlarında taşıyor. Onların anlamsız kavgası, genel olarak solun saygınlığını zedeliyor ve sosyal demokrat tabanın aktif mücadeleye atılmasını frenliyor. Bu kavga yığın örgütlerinde solun daha çok etkide bulunmasını da engelliyor.

Bugün sosyal demokrat partilere oy veren seçmenlerin çoğunluğunun politik bilinç düzeyi bizce her iki sosyal demokrat partinin öne sürdüğü programlardan ve uyguladıkları politikalarından daha ilerdedir.

Bu taban kararlı bir şekilde özgürlük, demokrasi, ilerleme istiyor. Sol güçlerin daha geniş birliğini, ortak mücadelesini istiyor. Bu da unutulmamalı ve dikkate alınmalıdır.

Demokratik hakların eksiksiz gerçekleşmesini savunan ve bunu tutarlı demokrat çevreler bugün toplumsal

45

muhalafet içinde önemli bir yer tutuyor. Onlar bu yeri diktatörlüğe karşı onurlu bir mücadele yürüterek bileklerinin hakkıyla kazandılar. Bu onlara kamuoyunda büyük bir saygınlık kazandırıyor.

Onları, demokrasiyi tutarlı bir şekilde, ödünsüz, bütün kurum ve kurallarıyla savunmak, sözleriyle işlerini uyumlaştırmak birleştiriyor. O nedenle bu çevreler gerek yasal muhalafet partileri içinde, gerekse kamuoyunda elde ettikleri saygınlık sayesinde, bütün yasal muhalafet partilerini aklın yoluna çağırmada, tutarlı konumlara özendirmede önemli olanaklara sahip bulunuyorlar. TKP, bu çevrelerin kendi aralarında bölünmeden bu doğrultuda çaba göstermelerini her zaman destekleyecektir.

Sol Birlik'in ve genel olarak devrimci solun güçlenmesi, bir-" ligini pekiştirmesi, etkisini artırması için partimize düşen görevleri plenumumuz somutlamalıdır.

Biz, memleketin bugünkü durumdan nasıl çıkacağı, temel sorunlara demokratik çözüm yollarının nasıl bulunacağı konularında yapıcı ve birleştirici görüşler öne sürmenin devrimci solun çok önemli bir

görevi olduğunu düşünüyoruz. Toplumsal muhalefet içinde bu görevi yerine getirme sorumluluğu öncelikle devrimci sol güçlerdedir. Halk bu sorulara yanıt arıyor. Devrimci sol güçler ancak bu sorulara dogmatizmden ve şematizmden uzak tutarlı ve gerçekçi yanıtlar getirebildikleri ölçüde etkilerini artırabilecektir.

Devrimci solun etkisini ve barış ve demokrasi mücadelesine katkısını artıracak ikinci temel doğrultu, yığınların politik mücadeleye çekilmesi ve özellikle yığın örgütlerinin aktifleştirilmesi için çalışmaktır. Toplumsal muhalefete derinlik kazandıracak unsur budur ve bu unsur sola açıktır, güven duymaktadır. Yığın örgütlerinde geniş sol güçlerin birliği için her şey yapılmalıdır.

Bu birliği, örgütlerin yönetime gelmek için muhalefet koalisyonları oluşturmak gibi anlamamak gerekiyor. Bu örgütlerde solun yeni bir anlayışla çalışması gerekiyor. Amaç öncelikle örgütlerin olanaklı olduğu ölçüde geniş bir tabanın katılımıyla barış ve demokrasi mücadelesinde aktifleşmesini sağlamak olmalıdır. Bu geniş

46

bir bağlaşıklık politikasını zorunlu kılar.

Türk-İş kongresinin sonuçlarından bu konuda önemli dersler çıkarmak gerekiyor. Eğer kongre öncesinde, partimizin önerileri yeterince dikkate alınsaydı, hem gene şimdi olduğu gibi rejim yanlısı, faşist ve ANAP'lı sendikacıların yer almadığı, ama buna karşılık solun da temsil edildiği bir Türk-İş yönetimine ulaşılabilirdi. Bu, Türk-İş'in bugünkü mücadelede çok daha büyük bir rol oynamasını sağlardı.

Ama burada, bizim de, söz konusu görüşlerimizi yeterince etkili ve geniş yayamadığımızı da belirtmek gerekiyor.

Elbette şimdi Türk-İş'in rolünü artırma olanakları eskiye oranla genişlemiştir. Eğer, kongrede tabanda geniş bir desteğe sahip oldukları kanıtlanan sol sendikal güçler, şimdi yapıcı ve sorumlu bir çalışma gerçekleştirebilirse, çok daha olumlu gelişmelerin yolu açılabilir. İşçi sınıfının DİSK'te kazandığı sınıf sendikacılığı geleneği, Türk-İş içinde ancak birlik yanlısı, yapıcı bir politikayla ve ısrarlı, planlı çalışmalarla güç kazanabilir.

Son dönemde öğrenci dernekleri ağır baskılara rağmen aktifleşiyor.

Ama bu örgütlerde farklı ilerici güçlerin temsilcileri arasında sıkı bir birlik henüz oluşturulamamıştır. Bunun sağlanması zorunludur.

YÖK'e karşı verilen başarılı mücadele sürecinde öğrencilerin kendi girişimleriyle "alternatif sınıf geçme yönetmeliği", "alternatif yurt yönetmeliği" hazırlamaları çok olumlu bir gelişmenin başlangıcıdır.

Bu tür girişimler hem geniş öğrenci yığınlarının aktifleşmesine katkıda bulunacak, hem de gençliğin demokrasi mücadelesindeki rolünü artıracaktır.

Aynı şey, son dönemde bir dizi meslek örgütünde yer alan gelişmeler için de geçerlidir. Söz konusu olan kimi meslek odalarının kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili ülke sorunlarının çözümü için alternatif öneriler geliştirmeleri ve uzmanlık alanları açısından halkı nükleer savaş tehlikesine karşı uyarma girişimleridir. Bu tür girişimler, aynı zamanda, yığın ve meslek örgütlerinde bütün sol ve ilerici güçler arasında yapıcı bir mücadele birliği oluşması için

Türkiye'nin bilimsel-teknik devrimin kazanımlarından olumlu şekilde yararlanabilmesi ve kendi bilim-teknik temelini güçlendirebilmesi için ve çevre korunması için programatik alternatif öneriler geliştirilmesi amacıyla sendikaların, aydınların, meslek örgütlerinin ve üniversite çevrelerinin tartışma yapmaları bizce çok yararlı olacaktır.

Yığın örgütlerinin tabanı bugün diktatörlüğün ilk yıllarına oranla daha hareketlidir. Ülkemiz geride bıraktığımız dönemde başarılı işçi mitinglerine, grevlere, öğrenci direnişlerine, esnaf protestolarına, çeşitli dilekçe eylemlerine sahne oldu. Bu mücadeleler sürüyor ve somut demokratik hedeflere yöneliyor. O nedenle de geniş politik güçlerin desteğini kazanıyor. Komünistler yığın protestolarında aktif yer alıyor, öteki sol güçlerle birlikte bu eylemleri genişletmeye çalışıyorlar.

Bütün bunların ışığında şunu saptayabiliriz: Toplumsal muhalefetin daha aktifleşmesi, daha kararlı hale gelmesi, birliğini pekiştirmesi ve demokrasi mücadelesini daha da yükselterek, diktatörlüğün manevralarını boşa çıkarıp inisiyatifi ele geçirmesi olanaklıdır.

Bütün sorun önümüzdeki iki yılı gereken şekilde kullanabilmektir. Bu başarılılabılırsa, demokrasi güçleri daha genel seçimler öncesinde inisiyatifi ele geçirebilir, diktatörlüğün seçim ortamına gerici yönde müdahalesinin önünü kesebilir ve ülkeyi demokratikleşme yoluna sokabilirler.

Hedeflenmesi gereken, toplumsal muhalefetin bütün bileşenlerinin, bütün güçleriyle diktatörlük barajının önüne yığılmasını, örgütlü olarak onun temellerine yüklenmeye hazır hale gelmesini sağlamaktır.

DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE BUGÜN HANGİ HEDEFLER ÖNE ÇIKARILMALIDIR?

Egemen güçlerin 1988 genel seçimleri ile parlamenter görünümlü otoriter bir rejimi yerleştirip pekiştirme amaçları dikkate

48

alınarak şu saptama yapılmalıdır: ANAP hükümetine son vermek, seçimlerde ANAP'ı yenilgiye uğratmak ve militarizme ve devlet terörizmine karşı bir parlamento çoğunluğu oluşturmak, barış ve ulusal demokrasi için mücadelede çok önemli bir taktik basan olacaktır.

Bu hedefe ulaşabilmek için, Evren-Özal rejiminin temellerini daha da zayıflatmak ve bunun için bugünden, ABD'nin karanlık planlarına, ordu yönetiminin politik yaşama doğrudan müdahale girişimlerine ve rejimin halka karşı terör uygulamalarına karşı aktif bir mücadele zorunludur. Bu mücadele 1982 Anayasasına karşı mücadele ile birleştirilmelidir. Şimdi bütün bileşenleri 1982 Anayasasının değişmesi gerektiği fikri üzerinde birleşmiş olan muhalefetin, ulusal ve demokratik bir anayasa anlayışı çevresinde birleşmesi için çaba harcanmalıdır.

Bütün bu amaçlara ulaşabilmek için partimiz önümüzdeki dönemde "ANAP hükümetine son!" belgisini yükseltmeli ve barış ve insan hakları konularında şu istemlerle aktif bir mücadele yürütmelidir.

Barış için:

- Topraklarımıza yeni Amerikan nükleer ve kimyasal silahların yerleştirilmesinin, Konya'da NATO için yeni üs kurulmasının önlenmesi,
- NATO'nun eylem alanının genişletilmesinin kabul edilmemesi,
- komşularımızla ilişkilerin gerginleşmesinin önlenmesi, dış sorunların barışçıl politik çözümlere kavuşturulması, bütün sosyalist ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi,
- SIA'nın feshedilmesi, ABD'nin topraklarımızı kullanarak İran-İrak savaşına müdahalesine izin vermemek için Amerikan üslerinin, özellikle İncirlik üssünün kontrol altına alınması,
- Türkiye'nin NATO içinde ve bölgede anti nükleer bir politika izlemesi, Türkiye'nin nükleer silahlardan arındırılması, bu amaçla kent, kasaba, köy ve bölgelerin nükleer silahsız bölge ilan edilmesi, aynı zamanda Balkanların ve Doğu Akdeniz'in nükleer silahsız bölge ilân edilmesi ve Türkiye'nin ABD'nin SD1 projesine katıl-

49

maması, buna olanak sağlamaması.

Bu hedefler bugün çok geniş güçleri birleştirmektedir. Nükleer savaş tehlikesine karşı ve barışçı bir dış politika için verilecek mücadele

bugün bütün muhalefet partilerinin, sendikalardan sanayi ve ticaret odalarına kadar bütün meslek örgütlerinin içinde ve aydınlar arasında çok geniş bir taban kazanabilir. Çok çeşitli örgüt biçimleri ile, tabanda ve tavanda geliştirilecek inisiyatiflerle adım adım böylesi bir geniş hareket oluşabilir.

"Nükleer savaş tehlikesi ve Türkiye" konusunda halkımızın aydınlatılması için geniş bir çalışma yürütülmelidir.

İnsan hakları için:

- Politik özgürlüklerin kazanılması için öncelikle;
 - Anayasanın geçici 4. maddesinin kaldırılması
 - DİSK ve Barış Derneği, TKP ve öteki sol örgütlerin davalarının düşürülmesi,
 - sendikal hak ve özgürlükler üzerindeki kısıtlamaların kaldırılması,
 - düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün sağlanması
 - genel politik af
 - Kürt halkının varlığının tanınması
- Halka karşı şiddet uygulanmasına son verilmesi için öncelikle,
 - işkencelerin durdurulması, işkencecilerin ortaya çıkarılması,
 - sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamalarına son verilmesi,
 - Polis Selahiyet ve Vazife Kanunu'ndaki antidemokratik yetkilerin kaldırılması, antiterör hareket dairesinin dağıtılması,
 - "grev polisi" vb. özel örgütlenmelerin kaldırılması,
 - Türkiye Kürdistanı'ndaki baskıya son verilmesi, buradaki özel komando ve polis birliklerinin geri çekilmesi, köy korucuları

örgütlenmesinin dağıtılması, Diyarbakır Askeri Mahkemesinde Kürt yurtseverleri hakkında verilmiş olan idam cezalarının kaldırılması.

50

Hükümetin Türk Ceza Kanunu'nda gerici yönde değişiklikler yapma çabası, kamuoyunda geniş tepki uyandırmıştır. Şimdiki yasadaki 141., 142. ve 163. maddelerin kaldırılması, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün eksiksiz sağlanması istemleri geniş güçlerce öne sürülmektedir. Bu istemler desteklenmeli, hükümetin demokrasi güçlerine karşı giriştiği bu yeni saldırı geri püskürtülmelidir.

İnsan haklarını kararlılıkla savunmaya ve devletin halka karşı şiddet uygulaması karşısında güçlü bir tepki oluşturmaya daha çok önem vermeliyiz. Devletler arasındaki ilişkilerde şiddet kullanılmasının ve şiddet kullanma tehditinde bulunulmasının mahkum edilmesi için mücadelede olduğu gibi, devletin halka karşı şiddet uygulamasına son verilmesi için mücadelede de en ön saflarda komünistler yer almalıdır. Özal hükümetine son vermek için yürütülecek mücadelede, erken seçim, demokratik bir seçim yasası, parlamentoda grubu bulunan tüm partilerden oluşacak bir seçim hükümeti gibi istemler desteklenmelidir.

Önümüzdeki mücadele döneminde, Evren-Özal yönetiminin ve onların emperyalist destekçilerinin özel istikrarsızlaştırma taktiklerine karşı uyanık olunmalı, kamuoyu ve partiler gerektiğinde bu konuda etkili biçimde uyarılmalıdır.

YIĞINLARIN MÜCADELESİNDE HANGİ HEDEFLER ÖNE ÇIKARILMALIDIR?

Yukarıda öne koyduğumuz politik hedefler yığınların somut sorunları için verdikleri mücadelelerle organik biçimde birleştirilmelidir.

Yığınlar ve yığın örgütleri içindeki çalışmalarımızda önümüzdeki dönemin politik hedeflerinin gerçekleşmesine hizmet edecek istemlerin öne çıkarılmasını amaçlamalıyız.

Komünistler aynı zamanda yığın örgütlerinde örgüt içi demokrasinin gerçekleşmesi için özel bir çaba göstermelidir. Yığınlar hak-

51

lı olarak demokrasi özlemlerinin önce kendi örgütlerinde yasama geçmesini istiyor. Yığın örgütlerini güçlendirmek ve üyelerinin çıkarları için aktif mücadele edecek duruma getirmek, toplumsal yasamdaki rollerini artırmak için de örgüt içi demokrasinin gerçekleşmesi belirleyici önem taşıyor.

Yığın örgütlerinde karar alma süreçlerine olanaklı olduğu kadar geniş bir tabanın katılması, yığın örgütlerinin yönetimlerinde tabandaki farklı görüşlerin temsil edilmesinin sağlanması, bu örgütlere yeni, demokratik bir anlayışın egemen olması için çalışmak öncelikle komünistlerin görevidir.

Burada devrimci sol içinde hala etkili olan iki yanlış anlayışa işaret etmek istiyoruz. Birincisi, yığın örgütlerinde demokrasi istemini öne sürmeyi, yalnızca devrimcilerin bu örgütlerde yönetime gelmesinin bir

aracı olarak görmektir. İkincisi ise, devrimcilerin, çoğunlukta oldukları örgütlerde işçi sınıfı partisine özgü demokratik-merkeziyetçilik ilkelerini kopya etmeye çalışmalarıdır. Her iki durumda da demokrasi istemi, dar amaçlarla sınırlanmaktadır. Yığın örgütlerinde demokrasi, bunların gerçek anlamda yığın örgütü olabilmesi için ve yığınların gücünü birleştirmek için zorunludur ve bu aynı zamanda onların demokratizm ruhunda pratik eğitiminin bir aracıdır.

Ayrıca şu da belirtilmelidir. Yığın örgütlerinin yönetimlerinin bugün tek bir politik güce bağlı kişilerden oluşması, bu güç partimiz bile olsa, bu örgütlerin güçlenmesini değil, daralmasını getirir.

Sendikal harekette:

Özal hükümeti emekçilere karşı yürüttüğü sosyal intikam politikasını ve sendikaları güçsüzleştirme, grev hakkının kısıtlı da olsa kullanılmasını engelleme çabalarını ısrarla sürdürecektir.

Özal hükümeti işbaşına geldiğinden bu yana ücretlerin satın alma gücü yüzde 12 geriledi. Hükümet bu yoksullaşmayı gizlemek için Gelir Dağılımı Anketi yapılmasını yasaklamıştır ve DİE ve SSK istatistiklerine sansür uygulamaktadır.

52

İşten çıkarmalar sürüyor. KİT'lerin, özel sektöre devredilmesi hazırlıkları ve tütün tekelinin kaldırılması işten çıkarmaları daha da hızlandırıyor.

Hükümet bu yıl içinde de ücret artışlarının enflasyon oranının altında kalmasını sağlama, sözleşmeli personel uygulamasını genişletme, kıdem tazminatı fonu yasasını çıkarma ve SSK hastanelerini özel sektöre devretme hedeflerini önüne koymuştur.

Öte yandan geçtiğimiz yıl Kamu İşveren Sendikalarının TİSK'e üye olması ve TİSK'in işçi düşmanı sözleşme ilkelerini benimsemesiyle, sermayenin toplu sözleşme mücadelesindeki konumlan daha da güçlenmiştir. Hükümet şimdi yeni kurduğu "grev polisi" ile zaten son derece kısıtlı olan grev hakkının kullanılmasını tamamen engellemeye çalışacaktır.

Geçtiğimiz yıl Türk-İş'in İzmir ve Eskişehir mitingleri, çeşitli grev ve direnişler, sendikalar arası eylem birliği girişimleri ülke çapında olumlu etkilerde bulundu. Türk-İş Kongresinden sonra bu örgütü daha aktif duruma getirmenin olanakları arttı.

Başarıyla süren NETAŞ grevi, işçi sınıfının mücadele potansiyelinin somut bir göstergesidir. Grevci işçiler kamuoyunda geniş bir destek kazanmıştır. Grev alanı, aynı zamanda geniş güçlerin birliğinin alanı oluyor. NETAŞ greviyle dayanışma ne kadar genişlerse, işçi hareketinin grev silahını kullanma olanakları o kadar artacaktır.

Önümüzdeki dönemde hükümetin işçi düşmanı girişimlerine karşı durmak ve "özgür toplu sözleşme yürütmek, grev hakkını eksiksiz kullanmak için" mücadele öne çıkıyor. Bunun için sendikalar arası geniş bir eylem birliği ve dayanışma zorunludur. Sermayenin konumlan başka türlü geriletilemez.

Bu mücadeleler, Anayasadaki ve yasalardaki sendikalar hakları kısıtlayan hükümlere karşı mücadele ile birleştirilmelidir.

DİSK üzerindeki yasağın kaldırılması, DİSK davasının düşürülmesi için mücadeleye bütün sendikaların katılımı için yoğun çaba harcanmalıdır.

53

Bağımsız sendikaların, Hak-İş'in ve açıldığında DİSK'in Türk-İş ile birleşmesi, sendikal birliğin sağlanması fikri ısrarla savunulmalıdır.

Gecekondu semtlerinde ve işsizler içinde:

Gecekondu semtlerinde ve işsizler içinde bugün örgütlenmeyi bekleyen büyük bir potansiyel söz konusudur. Burada özgül örgütlenme biçimlerine ihtiyaç vardır.

Gecekondu semtlerindeki parti örgütlerimiz ve işçi gençlik içinde çalışan yoldaşlarımız yaratıcılıkla bu sorunun üzerine eğilmelidir.

Partimizin konut ve işsizlik sorununa ilişkin konferans tezlerinde geliştirdiği görüşler bu alanda geniş yığınları ANAP hükümetine karşı birleştirmede yol göstericidir. Bu yılın BM tarafından konut yılı ilan edilmesi bir dizi olanak sağlayabilir.

Öğrenci gençlik içinde:

Yüksek öğrenim gençliği bugün herhangi bir sorununu dile getirip yasal bir eylem yaptığında, Evren'den siyasi polise kadar bütün devlet aygıtını karşısında bulmasına rağmen, başarılı bir mücadele yürütüyor.

Bu mücadele rejimin önemli bir kurumu olan YÖK'e yöneliyor ve demokrasi mücadelesinde büyük önem taşıyor.

Demokratik öğrenci hareketi öne süreceği istemleri ve uygulayacağı eylem biçimlerini başarılı bir şekilde saptıyor. Gençler öte yandan kendi inisiyatifleri ile YÖK'e karşı özerk ve demokratik üniversite alternatifinin çeşitli bileşenleri üzerine tartışıyor, görüş geliştiriyorlar. Polisin üniversiteden çıkması, kimlik kontrollerinin, kılık kıyafet yasaklarının, yurtlarda gece nöbetlerinin kalkması, seçmen yaşının 18'e indirilmesi için mücadele gündeme geliyor.

Özal hükümeti ara seçimler nedeniyle ve öğrencilerin mücadelesi sonucu yeni öğrenim yılında harçları artırmaya cesaret edemedi. Ama ilk fırsatta bunu gündeme getirecektir. Öte yandan Dün-

54

ya Bankası orta öğrenimde de harç uygulamasına başlanması için hükümete baskı yapıyor.

TKP, demokratik gençlik hareketini desteklerken, şu uyarıyı yapıyor: Öğrenci derneklerinin geniş, öğrenci yığınının güvenini kazanması için bu örgütlerde aceleciliğe ve grupçuluğa en küçük olanak tanınmamalı, bu örgütlerin ve gençlik yayınlarının tanışma gündemini geniş yığının ilgi alanında olan sorunlar belirlemelidir.

Aydın hareketinde:

Geride bıraktığımız dönemde aydınların başlattığı dilekçe eylemlerinin daha da yaygınlaştığına ve ülkenin çeşitli sorunlarına yöneldiğine tanık olduk.

Aydın hareketi çeşitli dernekler aracılığıyla örgütlenme ve aktivite düzeyini de yükseltiyor. Geleneksel meslek odalarının yaraşıra, İnsan Hakları Derneği gibi örgütlerin kurulması, hemen hemen bütün aydın örgütlerinde ülke sorunlarının çözüm yolları üzerine yapıcı tartışmaların gelişmesi büyük önem taşıyor. Demokrasinin tutarlı yandaşı olan aydınlar bütün bu girişimleriyle, ülkemizin sorunları için çözüm yolları vardır fikrini kuvvetlendiriyor ve halkımızın aşın gericiğe ve militarizme karşı direniş ruhunun güçlenmesine katkıda bulunuyorlar.

1402 sayılı yasayla üniversiteden uzaklaştırılan bilim adamlarının alternatif bir bilim merkezi oluşturmaları bunun somut bir örneğidir. TKP aydın hareketinin demokrasi mücadelesinin yaraşıra barış mücadelesinde de rolünün artmasını destekliyor.

Kadınlar içinde:

Geçtiğimiz dönemde ülkenin çeşitli yerlerinde, işyerlerinde kreş isteyen işçi kadınların, işten çıkarmalara ve işyerlerinin kapatılmasına karşı direnen tekstil ve tekstil işçisi kadınların, sigorta hakkı

55

isteyen tarım işçisi kadınların, gecekondualarının yıkılmasına ve semt pazarlarının kaldırılmasına karşı direnen kadınların eylemleri oldu.

Tutuklu yakını kadınlar mücadelelerini sürdürdü ve kadın hakları için dilekçeye imza atanların sayısı yedi bine çıktı. Kocasını aranan bir Kürt kadınına yapılan insanlık dışı uygulama kadınların geniş tepkisiyle karşılaştı. Öte yandan kadın işçilerin sendikalarda daha aktif olma çabalarının çeşitli örneklerini gördük.

Bayan Özal'ın ve holding sahiplerinin eşlerinin bu ortamda "Türk Kadınına Güçlendirme Vakfı" adlı bir örgütle ortaya çıkmaları geniş bir kadın hareketinin önünü kesmek amacını taşıyor.

Şimdi, çok çeşitli örgütlenme biçimlerinin geliştirilmesi, esnek ve yapıcı bir politikanın uygulanmasıyla; sağlam ve sahip çıkıcı bir tutumla kadınların yanında yer alacak, inatla onların sorunlarının peşine düşecek, eşit haklar mücadelesini yükseltecek ve kadınların politik ve toplumsal yaşamdaki rollerinin artmasına yardım edecek bir kadın hareketinin gelişmesi sağlanabilir.

Çocukları koruma amacıyla oluşturulacak çeşitli girişimler de kadınların aktifleşmesini getirecektir.

Kürt ulusal hareketinde:

Türkiye Kürdistanı'nda ki vahşetin boyutlarını hepimiz biliyoruz. Burada şimdi şefleri ABD'de eğitilmiş, en modern silahlarla ve Federal Almanya'dan getirilmiş Kürt köpekleri ile donatılmış özel terör timleri işbaşındadır. İnsanların kafasına ödüller konmaktadır. Resmi verilere göre iki yılda 550'yi aşkın insan ölmüştür. Gerçek rakamın daha yüksek olduğu açıktır.

Öte yandan zorla asimilasyon uygulamalarına hız verilmektedir. Kürt memurlar bölgeden sürülmektedir.

Sorun yalnızca bölgesel bir sorun değildir, bütün Türkiye halkının ortak sorunudur. Basında bu konuda tam bir sansür uygulanmaktadır. Gerek Türkiye Kürdistanı'nda ki gerekse ülkedeki bütün parti örgütleri kamuoyunun konuyla ilgili olarak aydınlatılması, bilgilen-

56

dirilmesi ve sorunun kamuoyunda daha çok tartışılması için çaba harcamalıdır.

Kürt olduğu için tutuklananların salıverilmesi, Diyarbakır'da verilen idam cezalarının kaldırılması, özel terör timlerinin bölgeden çekilmesi, sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamalarına son verilmesi, en temel bir insan hakkı olarak Kürt halkının varlığının kabul edilmesi istemleri güncel mücadele hedefleridir.

Kürt ulusal hareketinin kamuoyunda sesini duyurması demokratik haklarını talep etmesi için daha aktif çaba gereklidir.

TKP, işbirliği yaptığı Kürt örgütleriyle bunu daha da pekiştirmeye ve işbirliği için bütün Kürt örgütleriyle diyaloga girmeye hazırdır.

Parti örgütleri her günkü çalışmalarında Kürt sorununa daha büyük ilgi göstermeli ve insan haklarını savunurken bu soruna özel ağırlık vermelidir.

Köylülük içinde:

Hükümetin çay tekelinden sonra tütün tekelini de bir oldu-bittiye getirip kaldırması, gübre fiyatlarını serbest bırakması ve gübre dağıtımını özelleştirmesi, tarım ürünlerindeki düşük fiyat

uygulamasını sürdürmesi, köylülüğün durumunun her geçen gün daha kötüleşmesini getiriyor. Küçük üreticinin acımasızca yıkıma sürüklenmesi, Türkiye koşullarında, tarımın yıkımı, tarımsal üretimin çıkmaza girmesi demektir.

Hükümetin kendilerine cömertçe sağladığı olanakları kullanan yerli ve yabancı tekeller, tarımdaki etkinliklerini genişletmenin hazırlıklarını yapıyorlar. Son dönemde çoğu ABD kökenli olan 20'yi aşkın tohumculuk firması Türkiye'de faaliyete başladı. Birçok yabancı tarım tekeli Türk tekelleri ile yeni ortaklıklar kuruyor. Güneydoğu Anadolu Projesi'nin tamamlanması ile ortaya çıkacak olanakları yağmalamak için şimdiden hazırlık yapıyorlar.

Tütündeki gelişme, tarımın bütününün geleceğinin göstergesidir.

Ulusal üretim ve üreticinin yıkımı, Amerikan tekellerinin

57

üretim ve pazar ihtiyaçlarına tamamen bağımlı duruma getirilmiş, tarımsal fiyatların ve üretim tür ve miktarlarının tamamen uluslar ötesi tekellerce belirlendiği bir tarım ekonomisi.

Ara seçimler, köylülüğün bütün bunlara büyük tepki duyduğunu ve ANAP'tan önemli ölçüde yüz çevirdiğini gösterdi. Ne ki, köylülük çaresizdir ve bir çıkış yolu görememektedir. Köylüye, ondaki demokratik direniş ruhunu tutuşturacak, onu kendi geleceğinin kurulmasında aktif söz sahibi olmaya yönlendirecek bir çıkış yolunu göstermek, sol güçlerin görevidir. Solun sosyal-demokrasiye kadar

uzanan geniş birliğin gerçekteşmesi bu açıdan da çok büyük önem taşıyor.

Günümüz köylüsünün ve köyünün sorunlarına yeni tip çözümler gereklidir. Köylünün aktifleşmesi için onun örgütlerine yeni tür bir yaklaşım gereklidir. Bunları ancak sol güçler geliştirebilir ve köylüye sunabilir.

Geniş sol güçlerin köylülüğün önüne, yalnızca seçimlerde onun oy desteğini kazanma amacıyla bağı olmayan, asıl onu muazzam bir demokratik güç olarak hareketlendirmeyi amaçlayan bir alternatif program koyabilmek için kollektif çaba harcamaları için elden gelen yapılmalıdır.

Ulusal Konferans Tezleri'nde bu konularla getirdiğimiz ik görüşler, geliştirilmeye muhtaçtır. Bu konular üzerinde çok daha geniş durmalıyız. Bütün temel politik konulardaki görüşlerimizi köylünün diline çevirmek ayrı ve çok önemli, üzerinde büyük bir dikkatle durulması gereken bir konudur.

ULUSAL KONFERANSIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Partimizin 1986 Ulusal Konferansı başarıyla tamamlandı. Ulusal Konferans partimizin mücadele tarihinde her bakımdan yeni bir dönemin başlamış olduğunu parlak bir şekilde gösterdi

Bütün parti örgütleri konferans tezlerinde somutlanan Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programını ve parti politikasını bütü-

nüyle onayladı ve bu çizgiyi yaşama geçirmek için mücadelede Merkez Komitesi'ne tam destek verdi.

Partinin 5. Kongreden bu yana kararlı bir çaba ile geliştirdiği yeni politika, 1980'ler dünyasının ve Türkiye'sinin çok karmaşık yeni koşullarında ileri yönelmenin yolunu aydınlatıyor. Partinin strateji ve taktiklerindeki gelişme, politik sekterizmin ve dogmatizmin aşılmasının, Marksizm-Leninizmin Türkiye koşullarına yaratıcılıkla uygulanmasının ürünüdür.

Parti örgüt ve üyeleri Ulusal Konferans sürecinde parti politikasını geniş şekilde tartışmış, daha iyi özümsemiş ve bu politikayı yasama geçirmede daha büyük bir kararlılık kazanmıştır.

Konferans sürecinin başında az sayıda yoldaş tezlerin genel yaklaşımına itirazlar yöneltti. Tartışmalarda, parti politikasının temellerinin daha iyi açılmasıyla ve tezlerde kimi yanlış anlamalara açık formülasyonların varlığının saptanmasıyla bu itirazların giderildiği görüldü.

Tartışmada çok sayıda yoldaş tezleri geliştirici, zenginleştirici ve düzeltici öneriler getirdi.

Bütün bu eleştiri ve önerilerin dikkate alınmasıyla son biçimi verilen Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programımız, şimdi, bütün parti üyelerinin kollektif iradesini yansıtmaktadır.

Batı Avrupa'daki çalışma ile ilgili tezler konferansta yeterince tartışılmadı. Oldukça geniş konulan ele alan bu tezler yeniden gözden geçirilmeli ve kimi yanlan üzerine tartışma sürdürülmelidir.

Batı Avrupa'daki parti çalışmasında önümüzdeki dönemde öne çıkacak görevler, plenumun belirleyeceği genel politik doğrultu ışığında saptanmalıdır.

Konferanslarda her yoldaşın düşünce ve görüşlerini rahatça ortaya koyabileceği zaman ve zemin sağlandı. Konferansların yönetimi geniş bir tartışma ortamının yaratılmasına uygundu. Ulusal konferans süreci parti içi demokrasinin gelişmesini ve yaşama

59

geçirilmesini getirdi. Sorun ve eksikler açıkça ortaya kondu. Varolan politik ve örgütsel sorunlar daha belirgin ortaya çıktı. Amaçlı, planlı ve düzenli politik çalışma yürütmedeki eksiklikler saptandı. Çözüm yolları üzerinde tartışıldı.

Ne ki, konferans öncesi parti çalışmaları daha eleştirel ve somut gözden geçirilebilirdi. Bu konudaki eksiklik konferans sürecindeki çalışmaları daha yaratıcılıkla yürütmede, konferans sonrası döneme daha büyük bir hızla girmede zayıflıklar yarattı.

Gene de şunun altı özellikle çizilmelidir:

Tezlerin parti bölümünde ifadesini bulan parti anlayışı bütün parti üyelerinin coşkulu desteğini kazandı. Bu anlayışı parti yaşamının bütün alanlarında tam yaşama geçirme bütün komünistlerin hedefi olarak belirginleşti ve konferansların hazırlanışı ve yürütülüşü bu anlayışı bütün parti çalışmasına egemen kılmada atılmış büyük bir adım oldu.

Konferanslarda örgütlerin başarabildikleri, durumlarına göre farklı farklı oldu. Ama konferans çalışmaları bütün örgütlerin politik aktivitesini artırdı ve parti içi yasama canlılık getirdi. Örgütlerimiz yapılan işi büyütüyor, ama şimdi örgütler ve yoldaşlar mevcut olanaklarla daha neler yapılabileceğini iyi görmüş bulunuyor. Küçük de olsa her düzeyde gösterilecek çabaların bilinçle nasıl birleştirilebileceğini, nasıl sonuç alıcı olabileceğini şimdi herkes daha iyi görebilir. Aynı zamanda daha ne kadar çabaya ihtiyaç olduğu da bilince çıkmış bulunuyor. Bu konferansın parti birliğine yaptığı büyük bir katkıdır.

Ulusal Konferans süreci parti üyeleri üzerinde önemli bir moral etki yaptı. Üyelerin partiye ve onun politikasına olan güvenini güçlendirdi. Parti üyelerinin parti politikasına duyarlılığı ve partiden beklentileri yükseldi. Şimdi bu beklentiye yanıt verecek bir politik çalışmanın örgütlenmesi görevi önümüzde duruyor.

Ulusal Konferans süreci en başta her düzeydeki yönetici yoldaşlar olmak üzere bütün parti üyeleri için bir sınav oldu. Şu herkesin bilincine çıktı: Eskinin olumsuz alışkanlıklarından, tutucu çalışma anlayışından kendini arındırmayı, bütün çalışmasını parti

anlayışının Leninci ilkelerine göre düzenlemeyi başaramayanlar, yeni dönemin bizden beklediği görevlerin üstesinden gelemeyecektir. Bu hem tek tek yoldaşlar, tek tek parti örgütleri, hem de bütün parti için

potansiyellerin yeniden gözden geçirilmesi, güçlerin yeniden değerlendirilmesi ve amaca uygun düzenlenmesi sürecidir. Bu süreç başarıyla tamamlanmalıdır ve tamamlanacaktır. Çünkü şimdi parti içinde öyle bir yeni niteliksel durum oluşmuştur ki, yeni dönemin yeni görevlerini yaratıcılıkla üstlenmeye hazır her yoldaş, parti içinde bunu özendiren, destekleyen, güçlendiren bir ortam buluyor, aynı ortam eskimiş alışkanlıklarda ayak direyenlerin karşısına dikiliyor. Bütün bunlarla konferans süreci göstermiştir ki, TKP ve komünistler kendilerini yenilemeye yeteneklidir.

Tezlerin yığınlar içindeki ve yığın hareketinin çeşitli kollarındaki parti çalışmasının güncel perspektiflerini çizen bölümleri, bu alanlardaki çalışmalara yeni bir nitelik kazandırmak için elverişli bir tartışmaya temel oldu. Temel parti örgütleri ve yoldaşlar, bu tartışmaların ışığında şimdi, parti politikasını kendi inisiyatifleriyle kendi alanlarına başarıyla uygulayabilme, gelişmelere aktif müdahale edebilme ve yığınlara önderlik edebilmede gerekli önkoşullara sahiptir.

Tezlerin tartışması öte yandan komünistlerin gerek yığın hareketinin çeşitli kollarının mücadele hedeflerine ilişkin, gerekse halkın temel sorunlarının çözüm yollarına ilişkin daha ayrıntılı programatik belgeler ortaya koyabilmesi için iyi bir birikim sağladı. Bu birikim önümüzdeki dönemde değerlendirilmelidir.

Ulusal Konferans sürecinde komünistler yığınlar içindeki çalışmalarına ara vermediler. Tersine parti politikasının daha tam özümsemesini getiren, bu süreç, bir yandan da bu politikanın günlük mücadelede uygulanması süreci oldu. Bu, yığın bağlarının ve

seslenilen çevrenin genişlemesini getirdi. 28 Eylül ara seçimleri sırasında parti örgütleri başarılı çalışmalar yürüttüler.

jütleri ve yoldaşlar konferans belgelerini yaymak ve partinin politikasını öteki ilerici güçlere tanıtmak için de çaba har-

61

cadı. Bu görevi başarıyla yerine getiren örgütler, tartışmada şunu vurguladılar: Bu somut deney göstermiştir ki, partinin öne sürdüğü demokratik alternatif, halkın çıkar ve özlemlerini dile getirebilmekte ve geniş demokrasi güçleriyle diyalog için elverişli bir temel oluşturmaktadır. Yeni ilişki ve diyalogların gelişmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca şu da eklenmelidir: Eğer bize önyargılı yaklaşımlara biz de önyargılı yaklaşmazsak, politikamıza ve çalışmalarımıza ilişkin sert ve kırıncı eleştirilere bile ortak noktalan öne çıkararak, bu temelde politikamızın ve çalışmalarımızın özünü anlatmaya çalışan bir yaklaşımı benimserseniz, sonuç başarılı olmaktadır. Batı Avrupa'daki konferans sürecinde bir dizi geniş toplantı yapıldı, çeşitli ilerici güçlerle birlikte yapıcı tanışmalar düzenlendi.

Burada belirtmelidir ki, konferans belgelerini geniş çevrelere ulaştırmada, parti politikasını halka tanıtmada, elimizdeki bütün olanaklar gerektiği gibi değerlendirilebilmiş değildir. Şimdi bu çalışmayı başarıyla yürüten örgütlerimizin ve yoldaşlarımızın deneyine dayanarak, alternatif programımızı yaymak, daha geniş

çevrelere dağıtmak, bütün ilerici güçlerle politikamızı tartışmak için gerekenler yapılmalı, bu süreç geliştirilerek sürdürülmelidir.

Şunun da altı çizilmelidir: Eğer parti organları, kadroları konferansımızın amaç ve hedefleri konusunda daha temelli aydınlatılabileseydi, yönetici organlar konferans sürecini yönlendirmede daha aktif olsaydı, basan daha büyük olacaktı.

Politik eğitim ve aydınlatmanın düzeyinin yükseltilmesi görevi önümüzde duruyor. Konferans bu konudaki eksiklikleri somut gösterdi.

Ulusal Konferansın sonuçları özetle şunları gösteriyor:

TKP, sınıfsal amaçlarla, hümanist, yurtsever, genel demokratik amaçları, uluslararası görevlerle ulusal görevleri başarıyla birleştirebilen, bugünkü rejimden ve izlenen politikadan zarar gören bütün kesimlerin nesnel çıkarlarına uygun olan ve nesnel koşulları dikkate alan realist çözüm yolları ortaya koyan ve geniş halk yığınlarını aktif mücadeleye çekebilecek bir politikaya sahiptir. TKP etkili ve sonuç alıcı bir alternatif program ortaya koymuştur.

62

TKP'nin ideolojik-politik örgütsel birliği geçmişte hiçbir zaman olmadığı kadar pekişmiştir. Bu gönüllü ve disiplinli birlik yeni dönemin zor görevlerinin üstesinden gelmenin en büyük güvencesidir. TKP'nin mücadelesi geçmişte hiçbir zaman olmadığı kadar güçlenmiştir. Evren-Özal diktatörlüğünün bir yandan polisiyle, bir

yandan yalan ve iftira kampanyalarıyla TKP'ye yönelik saldırısını aralıksız sürdürdüğü koşullarda, MK Genel Sekreteri'nin başkanlığında ve bütün parti örgütlerini temsil eden seçilmiş delegelerin katılımıyla ülke topraklarında toplanan Türkiye Parti Örgütleri Ulusal Konferansının başarısı bunun en açık kanıtıdır. Bu, partinin mücadele tarihinde bir dönüm noktası olmuştur.

Ülke örgütlerinin ulusal konferans gibi çok yönlü kolektif bir eylemi başarması, partinin her tür çalışmasını ülkede yapabildiğini gösterdi. Ayrıca ülke konferanslarında her konferans bir alt düzeydekenden daha büyük etki yarattı.

Bütün bunlar 6. Kongrenin de her düzeyde başarıyla hazırlanıp yürütülebileceğini gösteriyor.

TKP'nin öteki ilerici güçlerle diyalogu geçmişte hiçbir zaman olmadığı kadar gelişmiştir. Bu diyalogla çok farklı ve çelişen görüşler de öne sürülse, önemli olan diyalogdur, bunun gelişmesidir. Çünkü ortak görüşlere ancak böylesi bir diyalog sürecinden geçilerek varılacaktır. Kalıcı bir ortak mücadele ancak böylesi bir diyalog temelinde yükselebilecektir.

TİP Genel Başkanı Behice Boran yoldaşın başkanlığında bir TİP delegasyonunun TKP Yurtdışı Parti Örgütleri Konferansı'na katılmasının, TKP ile TİP'in tek bir komünist partisi olarak birleşmesini yakınlaştıran bir gelişme olduğu da belirtilmelidir. Şimdi 6. Kongreye hazırlık sürecini en iyi şekilde değerlendirmek için gerekli bütün önkoşullara sahibiz. Ulusal Konferans her alanda partinin bir dizi potansiyelini açığa çıkarmış, yeni güç kaynakları

yaratmıştır. Pratiğin sınavından geçmiş ilkelerimize, "mevcut başarılanaınıza dayanarak daha yeni basanlara ulaşabiliriz.

63

TKP güçleniyor. Hiç kimse artık bu süreci geri döndüremez. Şimdi görev daha hızlı güçlenmek, her alanda daha çok güçlenmektir.

PARTİYİ GÜÇLENDİRMENİN GÖREVLERİ(*)

Partimizin örgütsel çalışmaları için konferans deneyimimizden çıkaracağımız önemli sonuçlar var. Ancak örgütsel sorunlarımızı daha da geniş bir çerçevede ele almak gerekiyor. Stratejik yönelimimize bağlı olarak görmek zorundayız.

Parti çalışmalarımızda ana görev partimizi her yönden daha da güçlendirmektir. Partimizin güçlenmesi barış ve demokrasi mücadelesi içinde olacaktır. Bu nedenle politik görevlerimiz örgütsel çalışmalarımızın yönlerini, ağırlık noktalarını belirleyecektir.

Bu nedenle 1988 hedefi ile partimizi güçlendirme görevini şöyle formüle etmeliyiz. Başka deyişle şu ilkeyi koyabiliriz: Politik etkimizi artırma amacına bağlı olarak partimizi güçlendirmek. Böyle bir belirleme partimizin örgütlü gücünü hangi alanlarda yayacağız, hangi alanlarda daha dar bir örgütlü yapı fakat daha çok ses verme biçimini seçeceğiz ve hangi alanlarda yalnızca varolmayı hedefleyeceğiz sorularına doğru yanıtlar bulmayı kolaylaştıracaktır.

Böyle bir örgütlenmeyi belirtilen süreler içinde basan ile yerine getirmek her alanda partimizin yönetici kadrolarını güçlendirerek güçlü bir parti önderliği ile olanaklıdır.

Partimizin ideolojik çalışmalarının önemli bir hız kazandığı kuşkusuzdur. Ne var ki ülkemizde ve dünyada yeni gelişmeler, bizim ülke sorunlarını daha iyi kavramamız, Marksizm-Leninizmi yaratıcılıkla kendi koşullarımıza uygulama çabamız yeni yeni teorik sorunları gündemimize sürüyor. Bu nedenle ideolojik çalışmalarımızın önümüzdeki dönemde daha da hızlanması zorunluktur.

(*) Bu bölüm gizlilik nedeniyle özetlenmiştir.

64

Burada da amaç net olarak görülmelidir. Politik mücadelemizin görevlerine uygun bir ideolojik çalışma gerekiyor. Şimdi bize gerekli olan, politikamızı, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programımızı yığınlara mal etmek, yaşama geçirmektir. İdeolojik çalışmalarımızın ağırlıklı yönü artık bu olacaktır.

Parti içi eğitim sorunu önümüzde duran görevlere bağlı olarak yeniden düzenlenmelidir. Bu konuda ön çalışmalar hazırlanana kadar merkezi eğitim çalışmalarının durdurulacağı parti örgütlerimize bildirilmelidir. Ancak bunun yerine eğitim çalışmalarının zaten esas bölümünü oluşturacak olan Barış ve Ulusal Demokrasi Programımız ve onun propagandası üzerine parti örgütlerimizi aydınlatma çalışmaları yapılmalıdır.

6. Kongremizin toplanması, program ve tüzüğümüzün yeniden gözden geçirilmesi yolundaki Ulusal Konferans önerisinin plenumumuzda ele alınıp değerlendirilmesi gerekiyor. Burada şu kadarını söyleyelim ki, bu karar TKP'nin daha da güçlenmesi amacı ile sıkıca bağlıdır.

Bu konuda önemi açısından şu noktaya dikkat çekmek istiyoruz. 6.

Kongremiz Türkiye İşçi Partisi ile birlik çalışmalarını sonuçlandıracaktır. TKP olarak kardeş TİP ile birleşmenin önemi tekrar gerektirmeyecek kadar açıktır. Bu nedenle 6. Kongremizin merkezinde birlik sorunu yer alacaktır. TİP ile birlik çalışmalarımız 5. Kongremizin karan doğrultusunda geliyor. Ancak plenumumuz parti örgütlerimizi şu konuda uyarmalıdır. TİP'li yoldaşlarla her düzeyde ilişkilerimizi yoldaşlık duyguları temelinde daha da geliştirmek için çabalar hızlandırılmalıdır. Özellikle koşullar daha olanaklı olduğu için Batı Avrupa'daki parti örgütlerimiz açısından bu görev çok daha önem kazanıyor. Yurt dışı parti örgütleri konferansının örnekliği ışığında yürümek gerekiyor. Kuşkusuz çeşitli konularda tartışmalar olabilir, bu doğaldır. Ancak bu tartışma ve diyaloglar birlik için, ona hizmet eder biçimde yapılmalıdır. Bunun tersi hiçbir nedenle kabul edilemez.

Gerek partimizin gelişme evresinin dayattığı bir gereklilik olması gerekse TİP ile birleşmenin tarihsel gerekçesi programımıza geç-

ceği için 6. Kongremiz, partimizin tarihine 5. Kongre ruhunda birleştirici, ama aynı zamanda bugünkü sorunlarımızın çözümlü, yarını aydınlatma açısından eleştirici bir değerlendirme getirmekle de yükümlü olacaktır. Bu kongremizin 5. Kongremizden farklı yanlarından en önemlisi bu olacaktır.

Partimiz devrimci solun birliği ve özellikle Sol Birlik'in gelişip, güçlenmesi için çabalarını artıracaktır. Biz devrimci solun en geniş birliğinden yanayız. Böyle bir birlik için birlikçi amaçlan benimseme ve birlik ruhunda hareket dışında hiçbir ön koşulun olmaması gerektiğini düşünüyöruz. Plenumumuz devrimci solun birliğini gerçekleştirmede partimizin neler yapabileceği ve Sol Birlik'e onun etkisini artırabilmesi için nelerin önerilebileceğine karar vermelidir. 1986 Ulusal Konferansımız parti yaşamını güçlendirdi, ama aynı zamanda eksikleri ve zayıflıkları da belirginleşirdi. Ancak hemen söylemeliyiz ki, konferansımızın parti yaşamını, parti çalışmalarını iyileştirici etkisi şimdiden görölüyor.

Biz, tüm parti örgütleri içinde amaçlı, hedefli bir tartışmanın partinin tüm yaratıcılığını harekete geçirdiğini gözledik.

İyi planlanmış bir tartışma artık parti yaşamı ve çalışmalarında gelenek haline gelmelidir. Parti içi demokrasinin gelişmesi, demokratik merkezietçilik anlayışımızın daha da olgunlaşmasında böylesi bir tartışmanın vazgeçilmez önemi vardır.

Biz, doğru, sağlıklı bir tartışmanın nasıl olması gerektiği konusunda da deneyler elde ettik. şimdi kendi deneylerimizden çıkarak, hem olumlu hem eksik yanları dikkate alarak doğru bir tartışmanın hangi

ilkelere dayanması gerektiğini saptayabiliriz. Bu ilkelerin saptanması, program ve tüzükte yapacağımız değişiklikleri parti örgütlerimizin tartışmasına açtığımızda bize yol gösterecektir.

Özetle yoldaşlar 1988 hedefi ile önümüze koyacağımız görevleri kapsayacak mücadele ve çalışma planı hem geniş kapsamlı hem de hedefleri açısından çok somut olmak zorunda. Bu planda yer alacak hedefler her alanda en temel, en yakıcı görevleri içermelidir. Öyle ki bu görevlerin her biri o alanda tutulacak ana halka olmalıdır. MK 7. Plenumu bu görevi başarmakla yükümlüdür.

66

Bitirirken tekrar belirtmeliyiz ki, işimiz, çözmek zorunda olduğumuz görevler kolay değildir. Zorluk yalnızca partimizin polis saldırısı altında olmasından kaynaklanmıyor. Çözmekle yükümlü olduğumuz görevlerin kendisi zordur. Kuşkusuz biz partimize yönelik saldırı tehlikesini hiç küçümsemiyoruz. Tersine yeni yeni işaretler bu tehlikenin arttığını gösteriyor. Tehlikeyi ciddiye almak zorundayız. Bütün parti üyelerimiz uyanık olmalıdır.

Partimize yönelik yeni saldırı tehlikelerini etkisiz hale getirmek de öne koyduğumuz görevleri başarmayla sıkıca bağlıdır.

Önümüzde Büyük Ekim Devriminin 70. yıldönümü vardır. Türkiyeli komünistler Lenin'in önderliğinde bu devrimin dev gibi zorlukları aştığını biliyoruz. Biz bu bilinçle zorlukları aşacağız. Barış ve ulusal demokrasi hedefimiz doğrultusunda somut adımlarla aynı zamanda bu

yıldönümünü kutlamaya hazırlanacağız. Ve gerçekleştirebildiklerimizle ona katılmış olacağız. Şimdi bütün sorun, önümüzdeki iki yılı en iyi şekilde değerlendirebilmemizdir. Partimizin ve halkımızın kaderi uzun yıllar için bu iki yıl içindeki çalışmamıza göre belirlenecektir. Bu sorumluluğun tam bilincinde olmalıyız. İlk genel seçimlerle bir demokratikleşme sürecini başlatmak ve daha güçlü ve etkili bir komünist partisi ile bu süreçte aktif bir yer almak, önümüzde duran hedef budur, her şey bu hedefe yönelmelidir.

67

TEZ TARTIŞMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE SONUÇLANDIRILMASI

1. Gerekçe ve Açıklamalar:

Dünya barışını koruma görevine ilişkin öneriler üzerine Bu konuda yapılan öneriler dikkate alınarak, alternatif programlarda dünya barışını koruma görevimizin daha geniş ve vurguyla belirtilmesi kararlaştırılmıştır.

Dünya barışını koruma, insan uygarlığını yok olmaktan koruma görevi, bugün işçi sınıfının tarihsel misyonunun ayrılmaz bir parçası olarak her zamankinden daha çok öne çıkıyor.

Alternatif programların hazırlanmasında bu dikkate alınmıştır, ama bunun belirgin ifadelerle vurgulanması yararlı olacaktır.

Partimizin alternatif önerilerinde, Türkiye'nin devlet olarak dünya barışının korunmasına, uzayın silahlandırılmasının önlenmesine, nükleer denemelerin durdurulmasına, yeryüzünün nükleer ve konvansiyonel silahlardan arındırılmasına katkıda bulunması gerektiği fikri, bunu sağlamanın günümüzün en önemli görevi olduğu fikri geniş şekilde yer almalıdır.

Bu vurgular büyük önem taşıyor. Çünkü, bir kere gerek sol harekette, gerekse genel olarak demokrasi güçlerinin sıralarında "savaş mı, barış mı sorununun günümüzün en önemli sorunu olduğu" gerçeği yeterince bilince çıkmamıştır.

ikinci olarak, partimizin belgelerinde, bütün öteki sorunların çözümü için dünya barışının korunmasının zorunlu olduğu, öte-yandan savaş tehlikesinin artması ve silahlanma yarışının sürmesi ile ekonomik, sosyal, kültürel sorunların derinleşmesi, demokrasiye yönelik saldırıların artması arasında sıkı bağlar olduğu daha iyi belirtilmelidir. Partimiz ekonomik, sosyal, kültürel, politik sorunların çözümü için mücadele edenlere, bu sorunların çözümü için aynı zamanda barış ve silahsızlanma için de mücadele etmek gerektiğini somut olarak gösterebilmelidir.

Üçüncü olarak, parti belgeleri, barış mücadelesine katılmayı, onu yükseltmeyi özendiren bir karakter taşınmalıdır. Bu nedenle, barış hareketi üzerine ayrı bir tez eklenmesi önerisi çok yerinde olmuştur. Baş düşmanın daha net tanımlanmasına ilişkin öneriler üzerine Tezlerde, önerildiği gibi, dünya çapındaki baş düşmanın emperyalizmin en gerici, en saldırgan kesimleri olduğu daha açık

belirtilmiştir. Bugün görev bu kesimleri, geriletmektir. Bu yalnızca dünya barışının korunması görevi açısından değil, toplumsal ilerleme görevi açısından da belirleyicidir.

Türkiye'de de baş düşman, burjuvazinin, emperyalizmin en gerici, en saldırgan kesimleriyle işbirliği içinde olan kesimdir. TKP Programı'nda bu kesim işbirlikçi oligarşi olarak tanımlanmış, tezlerde ise daha açık, anlaşılır olması için bileşenleriyle sayılmıştır.

Burada şu belirtilmelidir: Son yılların gelişmeleri daha iyi analiz edilerek, Türkiye'deki işbirlikçi oligarşinin bileşimi daha somut ifade edilmelidir. Bu konuda tartışma sürmelidir. Türk burjuvazisinin uluslar ötesi tekellerle ve özellikle askersel-sanayi kompleksiyle işbirliği içinde olan kesimlerine dikkat verilmelidir. Uluslar üstü tekel günümüzün tipik tekelidir. O nedenle denilebilir ki, Türkiye' de burjuvazinin ayrışmasının asıl ayracı, Türkiye ekonomisinin "uluslar ötesi tekellerin ekonomisi için bir temel haline getirilmesi i tutum, bundan yarar ya da zarar görme pers-

69

pektifi olacaktır. Bu konulardaki tartışmalar partinin "emperyalizmin bir iç faktör haline gelmesi" analizinin daha somut temellere kavuşmasına da yardımcı olacaktır.

Ayrıca, baş düşmanın daha net tanımlanması, şu konuda da görüşlerin somutlaşmasını getirecektir: Günümüzde militarizme ve yeni tutuculuğa (neokonservatizm) karşı mücadele, yalnız ulusal bir sorun

değil, aynı zamanda uluslararası bir sorundur. Bu mücadele ancak hem ulusal planda, hem de uluslararası planda yürütülürse başarıya ulaşabilir. Bu bağlamda TKP'nin alternatif önerilerinin her biri, aynı zamanda uluslararası dayanışma ve eylem birliği programlarıdır. Barış ve silahsızlanma, dünya çapında kolektif güvenlik, insan hakları, yeni-sömürgecilğe karşı devletlerin ekonomik güvenliği gibi konular, günümüzde çok geniş güçlerle uluslararası işbirliği, dayanışma, ortak mücadele konularıdır. Sorunlara ancak böylesi bir anlayışla yaklaşabilen güçler, günümüzde sorunların çözümüne katkıda bulunabilirler.

Ulusal demokrasi aşaması üzerine

Tartışmada şu belirtildi: Parti öne sürdüğü ulusal demokrasi alternatifi ile bugünkü durumdan çok somut ve realist bir çıkış yolu göstermektedir. Ne var ki, tezlerde, 15. sayfada, "Ulusal demokrasi... bir düzendir" şeklinde iki cümlenin yer alması, ulusal demokrasinin kapitalizmden ve sosyalizmden ayrı, farklı bir toplumsal düzen olduğu şeklindeki yorumlara kapı aralamaktadır. Tezlerin bütününden böyle bir sonuç çıkarmak olanaksız da olsa, yine de bu tür formülasyonlardan kaçınmak gerekir.

Ulusal demokrasi, gerçekten de, yeni bir toplumsal düzenin değil, yeni bir demokratik rejimin programıdır.

Ama her demokrasi farklı sosyal-sınıfsal ve politik güçlerin belli bir birlikte varoluş tarzıdır. Bunun nasıl bir tarz olacağı ise, soyut ilkelere göre değil, somut olgulara göre belirlenir. Ülkede nasıl bir dış politika

izleniyor? Ulusal gelir nasıl dağılıyor? Devletin ekonomik ve sosyal yaşamdaki rolü nedir? Devrimci ve öteki

70

ilerici güçlerin tuttukları yer, hareket alanları ne kadardır? Ülkedeki politik gelenekler nasıldır? Farklı sosyal-sınıfsal ve politik güçlerin hangi tarzda, ne kadar geniş bir demokraside birlikte varolacakları bu soruların yanıtlarına göre belirlenecektir.

O nedenle, komünistlerin demokratikleşme programı, yalnızca politik demokrasiye ilişkin ilkelerin savunulmasından ibaret olamaz, toplumsal yaşamın bütün alanlarının demokratikleşmesini hedeflemek, dış politika, ekonomik ve sosyal politikalar, kültür politikası vb. her alanda alternatifler ortaya koymak zorundadır.

Bunun bir başka nedeni de, 12 Eylül dönemi ile yalnız politik rejimin değil, dış politikanın ve ekonomik ve sosyal politikaların da gerici yönde köklü denebilecek değişikliklere uğramış olmasıdır. Bu değişiklikler bilindiği gibi 1970'li yılların ikinci yansından bu yana kapitalist sistemde yer alan değişikliklerle sıkı sıkıya bağlıdır.

SBKP 27. Kongresi'nde uluslararası durum ayrıntılı bir şekilde analiz edildi. Bu analiz, TKP'nin Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı'nı geliştirmesine yardımcı oldu.

Tez tartışmasında yoldaşlar, TKP'nin belgeleri ile SBKP'nin ve dünya komünist hareketinin belgeleri arasındaki temel sorunlara yaklaşımdaki uyumun önemine dikkati çektiler. Ama aynı zamanda

birçok yoldaş haklı olarak partinin dünyadaki durumun yeni özellikleri konusunda kadroları teorik bakımdan aydınlatmada daha çok çaba harcamasının zorunlu olduğuna işaret etti.

Alternatif programın sunuş bölümünde gösterildiği gibi, bugün ülkemizde her alanda bir yıkım söz konusudur. Nükleer savaş tehlikesi bütün dünyanın üzerinde olduğu gibi Türkiye'nin üzerinde de bir kara bulut gibi dolaşmaktadır. Ülkenin bütün sorunları ağırlaşmakta, yeni yeni sorunlar gündeme gelmektedir.

Bu sorunların çözümü için devrimin gerçekleşmesini beklemek olanaksızdır. Bugünden realist bir çıkış yolu ortaya koymak ve sorunların çözümüne koyulmak zorunludur.

TKP, o nedenle, daha bugünden, kapitalizme son verilmeden temel sorunlara çözüm yolları öneren bir program geliştirmiştir.

71

Bu, kapitalizm çerçevesindeki bir alternatif programdır. TKP, kapitalizmde sorunlara kalıcı çözümler bulunamayacağını, bunun ancak sosyalizmde mümkün olacağını belirtiyor. Ama bununla yetinmiyor, kapitalist çerçeve daha aşılmadan da kısmi çözümlerin söz konusu olabileceğini söylüyor bu tür çözümleri bugün gerçekleştirmenin zorunlu ve olanaklı olduğunu vurguluyor. İkinci olarak, bizim dışımızda birçok güç söz konusu sorunların çözümünü istiyor. Bugünkü durumdan artan ölçüde zarar gören bu

güçler kendi anlayışlarına göre kapitalizm çerçevesinde değişimlerden yana çıkıyorlar.

Bu durum, komünistlerin bağlaşıklık politikasında da yeni bir yaklaşımı gündeme getirmelerini gerektiriyor. Komünistler artık eskiden olduğu gibi, sosyal-sınıfsal çıkarların önemli ölçüde birbirine denk düşmesini öngören bir bağlaşıklık anlayışı ile ilerleyemezler, karşıt ideolojik-politik yaklaşımların ve sosyal-sınıfsal çıkarların varlığını da dikkate alan bir bağlaşıklık anlayışına sahip olmak zorundadırlar.

Tezlerde somutlanan bu yeni bağlaşıklık anlayışıyla, alternatif programda öne sürülen reformları yaşama geçirmek için, işçi sınıfı çok geniş güçlerle birlikte mücadele edebilir ve bir süreç içinde bu reformların gerçekleşmesini sağlayabilir.

Barış ve Ulusal Demokrasi Programı'nın temel noktalarıyla yaşama geçmesi, kapitalizm aşılmamış olsa da, yepyeni niteliksel bir durum demektir. Bu, bugünkü karanlık durumdan çıkılmış, politik güçler oranında ilerici güçlerden yana çok önemli bir değişiklik gerçekleşmiş, devrime yaklaşılmış olması anlamına gelecektir.

TKP bu anlayışı 5. Kongre'de getirdi. Kongre'den bu yana bu anlayış daha da geliştirildi. TKP'nin strateji-taktik anlayışı bugün 5.

Kongre'de olduğundan daha olgun bir anlayıştır.

Tezlerin tartışılmasında bütün yoldaşlar bu gerçeğe dikkat çektiler.

Partinin strateji ve taktik anlayışını geliştirme çabası bütün yoldaşların desteğini aldı.

Konferans sonrasında Şimdi Şu saptama yapılabilir: Partinin stratejisini geliŐtirmesi ve g¼ncel politikası, doğru ve yerindedir.

72

O nedenle de, bu anlayışın parti programına yansıtılması Ulusal Konferans'ta oybirliğiyle kabul edilmiştir. Aynı zamanda tez tartışması, programda yapılması gerekli değişikliklerin gerekçelerini hazırladı ve partinin daha iyi bir program yapabilmek için gerekli teorik birikime sahip olduğunu ortaya koydu.

Ulusal demokrasinin sosyalist amaçla bağı, onun, sosyalist devrim s¼recinin ilk aşaması olarak form¼le ettiğimiz anti emperyalist, demokratik halk devriminden ¼nce, geçilmesi zorunlu bir stratejik aşama olmasıdır.

Bu durum tam aydınlatılmadığı için strateji konusundaki tartışmalarda, parti programında ulusal demokrasi programının yaşama geçmesinin devrimin başlaması anlamına geleceğini belirten b¼l¼m¼n en çok yanlış anlamalara yol açtığı g¼r¼ld¼. ¼te yandan ulusal demokrasinin doğru olarak, devrime yaklaŐma anlamına geleceğini saptayan parti g¼r¼Ő¼, hiçbir yoldaşın itirazı ile karŐılaŐmadı.

Aynı Şekilde tezlerde yer alan, ancak işçi sınıfının rol¼n¼n artmasıyla ulusal demokrasinin eksiksiz kurulabileceği yolundaki ibarenin yanlış anlamalara yol açtığı, "eksikli bir ulusal demokrasi olabilir mi?" t¼r¼nden sorulara kapı araladığı g¼r¼ld¼. Aynı Şekilde sunuş

bölümünde yer alan kimi cümlelerden, bugün hemen ulusal demokratik bir iktidarın kurulmasının olanaklı olduğu fikrinin savunulduğu anlamının çıktığı öne sürüldü.

Bu tür yanlış anlamalara yol açılmaması için, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı'nın ancak bir süreç içinde yasama geçebileceğinin, partinin bütün bir süreç boyunca bu programın yaşama geçmesi için mücadele edeceğinin, aynı zamanda bu programın başarıyla ve temel noktalarıyla uygulanmasının ve elde edilebilecek demokratik kazanımların korunabilmesinin ancak ulusal, demokratik bir iktidar ile olanaklı olduğunun ve işçi sınıfının ağırlığının böylesi bir hükümete yansımaları gerektiğinin açık belirtilmesi gerekmektedir.

Ancak tartışmada da belirtildiği gibi, bu programın belli yanlarının yaşama geçmesinin başlaması için, mutlaka ulusal demokratik bir hükümetin işbaşına gelmesi zorunlu değildir. Eğer halk

73

yığınlarının mücadelesi yükselirse, demokrasi güçleri ortak hedefler çevresinde birleşir ve inisiyatifi ele geçirebilirse demokratikleşme, ulusal-demokratik bir gelişme süreci Özal hükümetini izleyecek burjuva muhalefet partilerinden oluşan bir hükümet koşullarında da başlayabilir.

Tezlerin III. bölümünün yeniden redaksiyonunda bu duruma dikkat çekilmelidir.

Ulusal demokrasinin başlayacak bir demokratikleşme sürecinin kendi içinde çeşitli taktik evrelerden geçerek mücadele içinde ulaşacağı yeni bir niteliksel durum olarak tam belirgin ifade edilmemiş olması, partinin güncel taktiklerinin de zaman zaman yanlış anlaşılmasına neden olmaktadır. Bu, örneğin partinin DYP'ye ilişkin politikası açısından söz konusudur.

TKP, DYP'nin öteki muhalefet güçleriyle birlikte bugünkü rejimin politik bakımdan zayıflatılmasına katkıda bulunduğunu saptıyor ve öteki muhalefet güçlerinin yanısıra onun da demokratikleşme sürecinin başlatılmasında önemli bir rol oynayabileceğini görüyor.

Taktiklerini buna göre ayarlıyor. Bu, TKP'nin DYP'nin ulusal, demokratik iktidarın taşıyıcısı güçler arasında yer alacağını şimdiden öngördüğü anlamına gelmiyor. TKP, tersini de söylemiyor.

Önemli olan, birincisi, bugünkü olguyu net görebilmek, ikincisi, politik güçlerin yer alımının statik değil, dinamik bir karakter taşıdığını unutmamak ve üçüncüsü, seyir eden değil, sürece müdahale eden bir politika izleyebilmektir.

Günümüzde komünistlerin, olanaklı olduğu kadar geniş güçlerle ve olanaklı olduğu kadar uzun bir süre birlikte yürümeyi amaçlaması ve buna uygun politikalara sahip olmaları zorunludur. TKP' nin vurguyla belirttiği budur.

Tartışmada ulusal demokrasinin sosyal-sınıfsal tabanı konusu da ele alındı. Parti programında bu güçler işçi sınıfından küçük ve orta işletme sahiplerine kadar uzanan bir yelpaze içinde sayılırken,

tezlerde, "küçük, orta işletme sahipleri ve ulusal sanayiciler" den söz edilmekteydi. Tartışmada bu çelişkiye dikkat çekildi.

74

Parti, kongreden bu yana dünyada ve ülkede yer alan gelişmelerde ulusal demokrasinin daha geniş güçlere dayanabileceğini gördü. "Ulusal sanayiciler" eklemesinin yapılmasının bir nedeni buydu. Bir ikinci nedeni de, halkın anlayabileceği ifadelerle konuşma isteğiydi. Tartışmada, birçok yoldaş, daha geniş güçlere dayanmayı amaçlamayı doğru bir yaklaşım olarak değerlendirdi. Yalnız bu yapılırken, bir tür mekanik ve şematik yaklaşıma düşülmemelidir. Küçük ve orta işletmeciler ile ulusal sanayiciler arasındaki fark nedir? Ulusal sanayici ile işbirlikçi sanayici arasındaki fark nedir? Bu tür sorular anlamsız ve soyut tartışmalara yol açabilir. O nedenle şu önerildi: Tezlerde, ulusal demokrasinin "ulusal ekonomiye, ekonomik kalkınmaya katkısı olan küçük ve büyük sanayici ve işadamlarının çıkarlarıyla uyum içinde olacağı belirtilmelidir. Bu yerinde bir öneridir.

TKP, böylece ulusal ekonomiye katkıda bulunmak isteyen, çıkarı burada olan hiçbir işadamına kapıyı kapatmayan bir alternatif ortaya koyuyor. Bu yaklaşım, baş düşmanın yalıtılmasını sağlayacak bir yaklaşımdır. Anti kapitalist, köklü anti tekel önlemlerin söz konusu olmadığı bir aşamada, önemli olan budur.

Öte yandan Şu da unutulmamalıdır: Eğer henüz kapitalist üretime son vermek, sosyalist üretimi gerçekleştirmek olanaklı değilse, ekonomide gerçekleŐtirilecek dönüşümler, kapitalist üretimi sekteye uğratacak, dolayısıyla ekonomiyi işlemez duruma sokacak önlemler içermemelidir. Bu nesnel bir zorunluluktur.

Ulusal demokrasinin bugünkü durumdan çıkış ve devrime yaklaşmak için geçilmesi gereken zorunlu bir aşama olarak stratejik yerinin belirginleşmesi, ulusal demokrasiye ilişkin bağlaşıklık politikasının konjonktürel, geçici bir politika değil, stratejik bir politika olduğunu da belirginleŐtirmektedir.

Tartışmada bazı yoldaşlar, tezlerde partinin bağlaşıklık politikasına çok vurgu yapıldığını, TKP'nin güvenilir bir bağlaşıklık olacağını belirtildiğini, bütün bunların partinin barış ve demokrasi müca-

75

delesindeki rolünü yanlış yansıtma sonucunu getirebileceğini belirttiler.

Bu doğru değildir. Çünkü parti öncü rolünü, kendisinin öncü olmak istediğini sürekli açıklayarak değil, amaca uygun bağlaşıklıklar kurmayı başararak yerine getirebilir. Düşman bugün bütün çabasını TKP'yi öteki demokrasi güçlerinden yalıtılmaya yöneltmiştir.

Düşmanın bu çabasını boşa çıkartmak, ancak TKP'nin, ülkenin bugün içinde bulunduğu karanlık durumdan çıkması için bu amacı taşıyan

bütün güçlerle bağlaşıklık kurmada içten olduğunu sözüyle ve işiyle kanıtlamakla olanaklıdır.

Tezlerin, ideolojik-politik mücadele açısından asıl görevinin, her satırıyla, aşın gericiliğin ve militarizmin strateji ve taktiklerini boşa çıkarmak olduğu unutulmamalıdır.

Global sorunların çözüm yolu üzerine

Tezlerin tartışmasında, NATO, IMF, dış borçlar, Dünya Bankası, AET, yabancı sermaye, serbest bölgeler gibi konular üzerinde geniş olarak duruldu. Kimi yoldaşlar, partinin bu konularda eskiye oranla "daha geri" görünen istemler öne sürmesinin nedenlerinin tam anlaşılmadığını belirttiler, kimi yoldaşlar ise bunun burjuvazinin rejim karşıtı kesimleriyle işbirliği yapabilmek için başvurulmuş bir düzeltme olduğunu öne sürdüler.

Söz konusu istemler, 1980'ler dünyasının ve Türkiye'sinin analizinin, SBKP 27. Kongresi'nin getirdiği yaklaşımın ışığında parti tarafından eskiye oranla daha tam yapılabilmiş olmasının sonucudur.

Bugün dünyada öyle bir durum söz konusudur ki, Türkiye'nin bir dizi sorunu, yalnızca Türkiye'deki politik güçler oranının değişmesiyle çözülemez. Bunun için uluslararası alanda da güçler oranında değişiklikler zorunludur.

Dış borç sorunu bunun en çarpıcı örneğidir. Türkiye'de dış borç ödemelerini durdurmaya kararlı bir hükümeti işbaşına getirecek ve ayakta tutabilecek bir güçler oranı oluşsa bile, böyle bir yola

başvurulduğunda, Türkiye tek başına uluslararası finans kapitalin boykot ve ambargolarına karşı koyamaz, boyun eğmek zorunda kalır. Yarın o durumda boyun eğmek yerine, bugünden realist alternatifler ortaya koymak daha doğrudur. O gün koşullar elverirse, daha ileri önlemleri yürürlüğe sokmak için bizi engelleyecek bir şey olmayacaktır.

Öte yandan, bugün dış borç sorunu çok sayıda ülkenin sorunudur, global bir sorundur. O zaman Türkiye'nin kendi durumundaki ülkelerle işbirliği içinde uluslararası finans kapitale geri adım attırmak için mücadele edip başarıya ulaşması olanaklıdır. Alternatifimiz buna da işaret etmektedir.

Bu tür global sorunların en önemlisi barış ve nükleer silahsızlanma sorunudur. Türkiye'nin NATO'dan çıkması tek başına dünya barışını daha güvenli duruma getirmez, Türkiye'yi bir nükleer savaşa kurban gitme tehlikesinden kurtarmaz. Radyasyon yayılırken ülkelerin dış politikalarına bakacak değildir.

Barışın korunması ancak dünya çapında bir mücadele ile olanaklıdır. Türkiye NATO içinde bizim alternatifimizde önerilen politikayı uygularsa, dünya çapındaki barış mücadelesine katkıda bulunur, aynı zamanda topraklarının Pentagon'un savaş planlarına araç edilmesini önleyebilir. Dünya barışının korunması, günümüzde NATO ve VAÖ'nün ikisinden birinin daha üstün olmasıyla değil, ancak ve ancak ikisi arasındaki mevcut yaklaşık askersel dengenin korunması ve eşitlik temelinde düşürülmesi ile olanaklı olacaktır.

Sorun, bugün Türkiye'nin dünya barışının korunmasına hangi yoldan en büyük katkıyı yapabileceği sorunudur.

Bilimsel-teknik devrimin kazanımlarından yararlanmak da bir başka sorundur. Çok geniş bir uluslararası işbirliği olmadan Türkiye bu duruma gelemez.

Dış ekonomik ilişkilerde günümüzün sorunu, Türkiye gibi bir ülkenin ulusal egemenliğinden ödün vermeden çok yönlü ve en geniş çaplı ilişkileri gerçekleştirmeyi başarıp başaramayacağı sorunudur. O nedenle tezlerimizde hem ulusal çıkarların korunması başa alın-

77

mış, hem de aynı zamanda gelişmiş kapitalist ülkelere, sosyalist ülkelere, gelişmekte olan ülkelere yönelik çok yönlü ilişkiler savunulmuş, bu arada yabancı sermayeye, IMF, AET vb.'ne karşı esnek bir tutum getirilmiştir.

Öteki sorunlar üzerine

Partinin ekonomik ve sosyal politika konusunda, ordu ve dış politika konusunda alternatifler öne sürmesi, bütünsel bir kültür politikası anlayışını ortaya koyması, bütün yoldaşlar tarafından politik yaşamda büyük önem taşıyacak girişimler olarak değerlendirildi. Tartışmada bu alternatifleri zenginleştirici çok sayıda öneri yapıldı. Bunların ışığında ve yeni çalışmalarla parti daha ayrıntılı alternatifler geliştirebilecek durumdadır. Örneğin, TKP'nin yalnızca istihdam sorununa nasıl yaklaştığını, işsizliğe karşı ne gibi somut önlemler önerdiğini gösteren

bir alternatif program hazırlanabilir. Bunun bir bileşeni olan "bayındırlık seferberliği" fikrinin, aynı zamanda, yüz binlerce işsiz hareketlendirilmesi, kendi çıkarları için mücadeleye atılması açısından taşıdığı büyük öneme burada dikkat çekmek gerekiyor.

Bu tür alternatif programlar hem halkımıza somut mücadele hedeflerini gösterebilmede, hem de geniş güçlerle diyalogumuzu geliştirmede çok önemli bir işlev görecektir. Kenan Evren'in daha şimdiden kendini silahlı kuvvetlere ilişkin reform programımızla satır satır polemiğe girmek zorunda hissetmesi, partinin amaca uygun bir iş yaptığını kanıtlıyor.

Kültür konusunda konferanslarda bir çok tartışma oldu. "Parti gerici kültüre de sahip mi çıkacak? Bu tür sorularla karşılaşabiliriz" yollu görüşler geldi. Bunun nedeni konunun bir ölçüde yeni olması ve partinin kültür konusunda bugüne kadar bir tanım getirmemiş olmasıdır. Bu, Marksist-Leninistler arasında geniş tartışılan bir konudur. O nedenle, partimizde de tartışılması yararlı olmuştur ve daha da tartışılmalıdır. Parti bu süreçte kültür kavramının ve kültür mirası kavramını tanımlamalı ve partinin

78

kültür politikası ile kültür arasındaki ilişkinin içeriğini aydınlatmalıdır. Konferanslarda en çok tartışılan konulardan biri de partinin Kürt sorununa yaklaşımı oldu. Yararlı bir tartışma oldu. Konferans

partimizin bu konuya yaklaşımını çok daha sonuç alıcı bir düzeye yükseltti.

Şöyle ki, tezlerde getirilen istemlerle, TKP'nin ulusal demokrasi aşamasında ulusal sorunda kısmi bir çözümü savunduğu gibi bir izlenim çıkabiliyordu. Komünistler burjuva-demokratik bir karakter taşıyan ulusal sorunun çözümüne ilişkin istemlerini, her zaman öne sürer, ulusların eşitsizliğine karşı demokratik mücadeleyi bütünsel yürütürler.

Bunu dikkate alan yoldaşlar, tezlerde, ulusal demokrasi aşamasında komünistlerin Kürt sorununun Kürt halkının ulusal, demokratik hakları sorununun, Ortadoğu'da barış, Türk ve Kürt halkının ortak çıkarları ve Kürt halkının özgür iradesi temelinde adil, demokratik ve barışçı bir çözüme kavuşturulması için mücadele edeceklerini belirtmek gerekir, dediler. Partinin "adil, demokratik ve barışçı çözüme ilişkin ayrılma hakkını içeren kendi ilkesel görüşü gerek parti programında gerekse tezlerde belirtilmiştir. Ulusal demokrasi aşamasında soruna nasıl bir çözüm getirileceğini ise güçler oranı belirleyecektir. TKP ulusal demokratik güçlerin kendi ilkesel çözüm önerisini benimsemesi için çalışacaktır. Parti programında, eğer daha önce gerçekleşmemişse, Kürt sorununun devrimden sonra kesin çözüme ulaştırılacağı zaten belirtilmektedir.

Bu yaklaşımla, TKP kendi çözüm önerisini kimseye dayatmayacağını, ama her aşamada bu çözümün gerçekleşmesi için mücadele edeceğini gösteriyor. Aynı zamanda soruna adil, demokratik, barışçı bir çözüm bulunmasının ivedi bir görev olduğunu bütün demokrasi güçlerinin

gündemine getiriyor. Böylece, hem onların sorunu silah zoruyla ve zorla asimilasyonla "çözmeye" çalışan, bu yolla en temel insan haklarını vahşice çiğneyen, demokrasiyi ayaklar altına^ alan ve Ortadoğu'da gerginlikleri artıran, Amerikan

79

savaş planlarına hizmet eden baş düşmandan ayrılmalarına yardımcı oluyor. Hem de sorunun kamuoyunda tartışılmasını ve Kürt halkının temsilcilerinin kendi görüşlerini öne sürmelerini sağlayacak demokratik koşullar için mücadele ediyor. Böylece Kürt halkının özgürlük yolunun açılmasına katkıda bulunuyor.

Türkiye Kürdistanı'nın sömürge olmadığına ve soyut iki ayrı ülkeden söz etmenin doğru olmadığına ilişkin görüşün yer aldığı paragraf birçok itirazla karşılaştı. Bu itirazların nedeni, parti basınında bu görüşlerin açılmamış, tezlerde kanıtlanmadan öne sürülmüş olmasıydı. Yoldaşlar, o nedenle, bu paragrafın gereksiz tartışmalara neden olacağını belirttiler.

Birçok yoldaş, partinin Kürt milliyetçiliğinin Türk düşmanlığına kapı aralayan olumsuz yanlarına karşı ideolojik-politik bir tutumun zorunlu olduğunu, bunun partinin görevleri arasında yer aldığını belirttiler.

Aynı yoldaşlar, yalnız bunun yönteminin doğru seçilmesi gerektiğine, genel tartışmalarla değil, aşırı-milliyetçi eğilimlerin politikada her somut belirişinde somut bir politik karşı çıkışla ve gene yapıcı yaklaşım elden bırakılmadan gerçekleşmesi gerektiğine dikkat

çektirler. Bu eleştiriler dikkate alınarak, söz konusu paragrafın metinden çıkarılması kararlaştırıldı.

Dinsel akımlarla ilgili tez üzerine yapılan tartışmalarda haklı olarak TKP'nin laikliği savunmasına, şeriat düzenine geri dönüş özlemlerine karşı olduğunun vurguyla belirtilmesi istendi. Ayrıca partinin bu ilkesel görüşüyle 163. maddeye karşı çıkmasının nasıl bağdaşacağı soruldu. Burada söz konusu olan 163. maddenin son yıllarda nasıl antidemokratik bir şekilde kullanılmakta olmasıdır. Bu madde, dinsel bağnazlık artarken, bunun ardında olanlara karşı değil, rejime karşı çıkan dindarlara karşı uygulanmaktadır. TKP inanç ve ibadet özgürlüğüne olan saygısının bir göstergesi ve haksızlıklara karşı mücadelesinin vazgeçilmez parçası olarak 163. maddeye karşı çıkıyor. TKP'nin anayasa önerisi, her türlü totaliter rejime olduğu gibi, şeriat düzenine de kapalıdır. Rejim karşıtı güçlerin demokratik bir anayasa için birleşmesi, bütün antidemok-

80

ratik gelişmelerin önlenemesinin tek güvencesi olacaktır.

Kemalist akıma ilişkin tez genel olarak kabul gördü. Ama bu konudaki tartışmanın ışığında şu söylenmelidir: 12 Eylül rejimi her türlü antidemokratik baskısını, halk düşmanı politikasını Kemalist maske ardına saklanarak yürütmekte, militarist generaller Kemalizm! kendi politikalarına uygun bir yoruma tabi tutarak içini boşaltmaktadır. Buna paralel olarak sol harekette TKP'nin politikasına

karşı sağlam eleştiriler yneltemeyen ve kolay yoldan, sıradan suçlamalarla TKP karşısında üstünlük kazanacaklarını uman birçok evre uzun zamandır "TKP Kemalizmin sol kanadıdır" şeklindeki kanıtsız iddiayı yineleyip durmakta ve bu çevreler Kemalizmi hemen hemen militarist generaller gibi yorumlamaktadır.

Komünistlerin bağlaşıklık politikasında ulusal ve tarihsel ltleri de dikkate almasının zorunlu olduğu, bizim gerek tarihsel olgulara, gerekse her türlü güncel akıma, her zaman hem somut-tarihsel bir analizle hem de somut aşamanın politik hedeflerine bağlı yaklaşmamız gerektiği yeterince dikkate alınmadığında yukarıda sayılan iki olgu, kimi yoldaşlarımızın konuyu bütünsel kavramasını güçleştirmektedir.

Metodolojinin kavranmasındaki eksiklikler, genel olarak Türkiye tarihine yaklaşım, dinsel akımlara yaklaşım, kültür ve aydınlar sorunlarına yaklaşımın kavranmasını da etkilemektedir.

Bu nedenle, hem parti basınında bu konularda Marksist-Leninist yaklaşım daha geniş temellendirilmeli, hem de tartışma sürmelidir. Politik mücadele hedeflerinin belirleyiciliği unutulmadan yapılacak bir tartışmanın bütün sol harekete büyük yarar sağlayacağını düşünüyoruz.

Parti bölümü

Tezlerin partiye ilişkin bölümünde ifade edilen parti anlayışı bütün parti örgütlerinin ve yoldaşların coşkulu desteğiyle karşılandı.

Yoldaşlar, 5. Kongre'den bu yana, parti anlayışındaki geliş-

menin, strateji anlayışındaki gelişme kadar önemli olduğunu, zaten bu ikisinin birbirinden ayrılamayacağını belirttiler. Yoldaşlar, bu anlayışın bütün parti düzeyinde ve her aşamada daha da yetkinleştirilerek yaşama geçirilmesi için kararlı çaba göstermek gerektiğini belirttiler.

Ulusal Konferans, aynı zamanda şunun da daha iyi bilince çıkmasını getirdi. Komünistlerin parti anlayışı ile yığın örgütü anlayışı ve yığın örgütlerinde çalışma tarzı anlayışı sıkı sıkıya birbirine bağlıdır.

Bunların hepsi de politika anlayışıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Yoldaşlar, tezlerde bu bütünlüğün çok iyi ifade edildiğini belirttiler.

Faşist diktatörlüğe son vermektен sosyalizmin kurulup güçlenmesine, gelişmesine kadar bütün bir dönem boyunca, mücadelenin her aşamasında demokratizmin artan önemine ve en geniş güçlerle birlikte, çoğunluğun mücadelesi içinde yürüyüp öncü konumuna yükselmek gereğine dikkati çeken bir strateji anlayışı; parti içi demokrasiyi geliştiren bir parti anlayışı; yığın örgütleri içinde demokrasinin, tabanın en geniş katılımıyla karar alma ve uygulamanın gelişmesini ve yığın örgütlerinin politik sisteme artan demokratik katılımını savunan bir yığın örgütü anlayışı; bu örgütlerde hegemonyacılığı, dayatmacılığı, grupçuluğu mahkum eden yapıcı, birleştirici, mücadelecı ve özverili bir çalışmayla güven kazanmayı, en başa yığın örgütünü mücadelede aktifleştirme ve güçlendirme amacını koyan bir çalışma anlayışı, partinin bütün bu görüşleri tartışmada

geniş onay gördü ve komünistlerin mücadelelerini bu temelde yeniden düzenlemelerini ve kendilerini yenilemelerini hızlandırdı.

Özetle, Konferans tartışmaları ve bir bütün olarak Konferans alışması, ideolojik, politik, örgütsel olarak 6. Kongre platformu için iyi bir temel hazırlamış oldu. Bu aynı zamanda, partinin toplumsal yaşamdaki rolünde küçümsenmeyecek bir artış anlamına geliyor. Ulusal Konferans TKP'nin güçlenmesinde önemli bir adım oldu.

82

2. nerilerin Sonuçlandırılması

TKP'nin ıkış Yolu nerisi: Barış ve Ulusal Demokrasi Programı hakkında yapılan eleştiri ve öneriler şöyle sonuçlandırılmıştır:

Başlık zerine:

TKP Programı'nın yalnızca bir bölümünü oluşturan "ulusal demokrasi"ye ilişkin olarak program kavramının kullanılması yanlış anlamalara yol açabileceği için, "Barış ve Ulusal Demokrasi Programı" yerine, "Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı" şeklindeki bir adlandırmanın daha yerinde olacağı nerisi kabul edilmiştir.

Sunuş Bölümü zerine:

Dünya barışına yönelik tehlikenin ve kaynağının daha iyi vurgulanması için, bölümün başında yer alan ilgili paragrafın daha genişletilmesi,

ABD emperyalizminin saldırgan politikasının gelgeç olmadığının ne anlama geldiğinin açılması,

"12 Eylül dönemi, Türkiye'nin 1980'e kadar gösterdiği gelişme eğrisinde köklü bir geriye dönüştür, Türkiye'nin şimdiye kadar olandan bambaşka bir yola sokulmasıdır" cümlesinin "12 Eylül dönemi, Türkiye'nin gelişme eğrisinde köklü bir dönüştür, Türkiye'nin şimdiye kadar olandan çok farklı bir yola sokulmasıdır" cümlesiyle değiştirilmesi ve bu paragrafın sonuna "Bu, Türkiye tarihinin en karanlık dönemidir" diye eklenmesi,

1980'e kadarki dönemi, bugünkü durumla karşılaştırarak özetleyen paragrafın (s. 9) aşağıdaki şekilde redakte edilmesi:

"Atatürk döneminden 12 Eylül 1980'e kadar Türkiye'de birçok değişik politika uygulandı. Bütün bu politikaların dönemin yurt ve dünya koşullarınca ve uygulayıcılarının sınıfsal karakterlerince belirlenen olumlu ve olumsuz yanları oldu. Kiminde olumlu, kiminde olumsuz yanlar ağır bastı.

Türkiye, emperyalizme bağımlılık çerçevesine girdikten sonra da, rağmen ve bunun etkilediği biçimler altında, çarpık da olsa, sanayileşmede, modernleşmede göz ardı edilmemesi gereken bir

83

yol almıştı. Daha ileri aşamalara ulaşabilmek için gerekli belli bir maddi, teknik ve kadro birikimi yapabilmişti.

1961 Anayasası'nın sağladığı olanaklarla ve gelişen zorlu mücadelelerle demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesinde önemli bir yol almıştı.

NATO içinde olmasına rağmen, uluslararası durumun gerçeklerine bir ölçüde olsun ayak uydurmayı dikkate alan bir dış politika izliyordu."

"Tarım kendi haline bırakılmıştır" cümlesinin, "Tarımda izlenen politikalar sonucunda Türkiye beslenmede kendi kendine yeterli olmaktan çıkma tehlikesiyle karşı karşıya gelmiştir" cümlesiyle değiştirilmesi ve bu cümleden sonra şöyle devam edilmesi "Sonuçta üretici olmayan ve her bakımdan emperyalizme bağımlı bir ekonomik yapılanmaya gidilmektedir. Sanayisiyle, tarımıyla ülke ekonomisi boydan boya uluslar ötesi tekellerin ve yerli tekellerin sömürü ve yağmasına açılmıştır."

"Bugün ABD ve onun Alman, İngiltere gibi müttefikleri ülkemizi parmaklarının ucunda oynatıyorlar" cümlesinin, "Bugün ABD ve onun Federal Almanya gibi müttefikleri ülkemize kendi çıkarlarını kolaylıkla dayatıyorlar" cümlesiyle değiştirilmesi,

Baş düşmanı tanımlarken, "emperyalizm ve işbirlikçileri" yerine "emperyalizmin en gerici, en saldırgan kesimleri ve işbirlikçileri" kavramının kullanılması,

Türkiye'nin dünya çapındaki bilimsel-teknik devrimin dışında kalmasının olumsuzluğunun vurgulanması,

s. 11'de; "Türkiye'miz yeniden gelişme ve kalkınma yoluna koyulmalıdır" cümlesinin, "Türkiye'miz demokratik bir gelişme ve kalkınma yoluna koyulmalıdır" cümlesiyle değiştirilmesi,

s. II'de; "sosyal adalet" kelimesi yerine, "halkın maddi durumunun iyileşmesi" ve "ülkeminin çağdaş uygarlık düzeyine erişmesi" diye yazılması önerileri kabul edilmiştir.

Parti politikasını hiçbir yanlış anlamaya meydan vermeyecek şekilde açık anlatabilmek için, çeşitli öneriler dikkate alınarak, 12. sayfanın birinci ve 13. sayfanın sonuncu paragrafları arasında

84

kalan bölümün yeniden şu şekilde kaleme alınması doğru olacaktır:

"Bugün TKP, yasadışı tutulan öteki sol güçler, SHP, DSP, RP ve DYP, aydınlar ve yurtsever subaylar, sendikalar, öteki yığın örgütleri ve meslek odaları, 12 Eylül rejimine son verilmesi için mücadele ediyor ve ülkemizin karşı karşıya bulunduğu temel sorunlara ayrı ayrı ve kendi acılarından çözüm yolları arıyorlar.

TKP'ne göre bu çabalar birleştirilebilir. Bizce, yeni dönemi ancak en geniş güçler birlikte hazırlayıp, gerçekleştirebilirler. Kimse tek başına bu duruma son veremez. Tek bir güç bile olsun dışarıda bırakıldığında bu duruma son verebilecek, ulus düşmanlarını yenilgiye uğratabilecek güç birikimi kolay kolay oluşturulamaz. Geçmiş yılların acı sonuçlarından çıkarmamız gereken temel ders budur.

Ülkeminin temel ihtiyacı bugün demokratik bir rejimin kurulmasıdır. Ama demokrasinin kazanılması ve pekişmesi, dış politikada, ekonomik ve sosyal alanlarda kültür politikasında köklü dönüşümler için mücadeleden bağımsız düşünülemez.

TKP, Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programını emperyalizmin en gerici, saldırgan kesimlerine karşı olan, barış ve demokratik bir rejim isteyen, çıkarı demokraside olan bütün sosyal ve politik güçlerin üzerinde birleşebileceği bir program olarak öne sürüyor. Biz bu programı Türkiye'nin ve dünyanın nesnel gerçeklerinden çıkardık.

TKP, demokratik alternatif program önerisini hazırlarken tarihimizi gözden geçirdi, bugünkü sorunlarımızın çözümüne katkısı olacak tarihimizdeki olumlu her şeyi dikkate almaya çalıştı.

TKP, geçmişte işçi ve öteki emekçilerin devlet yönetimini etkileyecek biçimde politik sisteme katılmasının önlenmiş olmasının, politikanın komünistlerin ve öteki sol güçlerin katkısına kapalı tutulmasının, Türkiye'nin bugünkü karanlık duruma gelmesinde büyük rol oynadığını düşünüyor.

Bugün eski dönemlere oranla deneyli ve yurt ve dünya sorunlarına ilgisi büyük, mücadeleci bir işçi sınıfımız vardır. Komünistler ve öteki devrimci güçler sorumlu ve aktif bir ulusal güç

85

olarak politik mücadele sahnesindedir. Faşist diktatörlük bütün çabalarına karşın, işçi sınıfımızı ve komünistleri politik mücadelede etkisizleştirmeyi başaramadı. Bu, Türkiye için en büyük kaza-nımdır. TKP bütün bunları dikkate alarak, geçmişin olumlu yanlarından esinlenen, işçi sınıfının ve barış ve demokrasi isteyen bütün güçlerin rolünü tanıyan ve onların ortak çıkarlarını titizlikle dikkate alan bir

alternatif program- hazırladı. 12 Eylül rejiminden zarar gören herkes, en geniş halk yığınları bizim alternatif önerimizde kendi çıkarlarının ifade edildiğini görebilir. Program önerimiz bu niteliğiyle en geniş güçlerin 12 Eylül öncesinden daha ileride bir demokrasiyi, ulusal demokrasiyi gerçekleştirmek için birleşmesine elverişlidir.

Bu programda öne sürülen kimi istemlerin önemi zaman içinde azalabilir, kiminin önemi artabilir, yeni istemler öne sürmeyi gerektiren yeni olgular da ortaya çıkabilir. TKP bunları dikkate alıp işleyecektir.

Bu programın temel noktalarının başarıyla uygulanabilmesi ve demokratik kazanımların korunabilmesi için, işçilere, köylülere, esnaf ve zanaatkarlara, aydınlara, yurtsever memur ve subaylara^ gençlere ve kadınlara, Türk ve Kürt bütün halka ve ulusal ekonomiye katkısı olan küçük ve büyük sanayici ve işadamlarına, kısaca, Türkiye'yi Türkiye yapan ve geleceğini bu topraklara bağlamış bütün güçlere dayanacak ulusal ve demokratik bir hükümetin işbaşına gelmesi zorunludur.

Ancak böyle bir hükümet, geniş halk yığınlarının aktif desteği ve mücadelesi ile Türkiye'yi yıkmak, tüketmek isteyen en gerici, en saldırgan emperyalist güçlere ve işbirlikçilerine karşı durabilir ve demokratik bir rejimin kurulmasını ve Türkiye'nin bağımsızlığını, egemenliğini, ulusal güvenliğini sağlayabilir; ülkemizi sanayileşme, kalkınma ve aydınlanma yoluna sokabilir; emekçileri koruyabilir; ulusal baskı ve ayırimcılığa son verebilir, Kürt halkının özgürlük yolunu açabilir; bölge ve dünya barışının korunması-

na, silahsızlanmanın gerçekleşmesine katkıda bulunabilecek barışçı bir dış politika izleyebilir ve Türkiye'nin dünya devletleri arasında saygın bir yere sahip olmasını sağlayabilir.

TKP böylesi bir hükümetin işbaşına gelmesi için mücadele edecek, bu doğrultuda bütün muhalefet güçlerinin işbirliği için çalışacaktır."

"Sosyalizm ancak demokrasi yolundan kurulabilir" cümlesinin

"sosyalizm ancak demokrasi mücadelesini yükselterek ve demokrasi yolundan kurulabilir" şeklinde değiştirilmesi önerisi kabul edilmiştir.

Sunuş bölümünde TKP'nin özgül amaçlarının, bütün ilkesel görüşlerinin geniş olarak belirtilmesi,

"TKP'nin birlik politikası taktik değildir" cümlesinin çıkarılması, modernleşme kavramına sahip çıkılmaması, önerileri ise kabul edilmedi.

Bölüm I üzerine:

Bölümün girişinde yer alan ulusal demokrasi tanımında "düzen" kavramının kullanılmaması,

gençlerin ve kadınların da sosyal-sınıfsal güçler içinde sayılması,

Kürt halkının burada da belirtilmesi önerisinin ve diğer önerilerin

dikkate alınmasıyla tanımın şu şekilde formüle edilmesi kabul edilmiştir:

"Ulusal demokrasi programının yaşama geçmesi, bütün ulusal sınıf ve katmanların, işçinin, köylünün, esnaf ve zanaatkarın, memur ve

aydının, gençlerin ve kadınların, ekonomik kalkınmaya katkısı olan sanayici ve işadamlarının, geleceğini bu topraklara bağlamış Türk ve Kürt herkesin çıkarlarının korunması demektir. Bu, kendi geleceğimizi hiçbir emperyalist karışma olmadan egemence belirlememiz, doğal kaynaklarımızı ve toplumsal zenginliklerimizi kendi çıkarımız için kullanabilmemiz demektir. Ulusal demokratik rejim, dil, din, milliyet, cinsiyet, yaş, politik düşünce ve sosyal köken ayırımı yapılmaksızın tüm yurttaşların temel hak ve

87

özgürlüklerinin güvence altına alınacağı gerçekten çok partili demokratik bir rejim, emekçilerin ve kalkınmamıza katkıda bulunan bütün yurttaşların durumunun iyileşmesi demektir. Ulusal demokrasi dış politikada, dünya barışının korunmasına ve silahsızlanmaya katkı, barış içinde yan yana yaşama, iyi komşuluk ve dostluk, uluslararası alanda saygın ve onurlu bir yer demektir."

1. Demokratik bir rejim için:

Demokratik bir rejimde yasaklanması gereken partilerin

tanımlanmasına ilişkin tek bir cümlenin yer alması ve bunun şu

şekilde düzenlenmesi: "Savaş, faşizm ve terörizm yanlısı, ulusal ve dinsel nefret ve düşmanlık yanlısı faaliyetler yasaklanmalıdır."

Politik davalara son verilmesi, güvenlik soruşturması uygulamasının kaldırılması, 141, 142 ve 163'ün kaldırılması, MİT ve polis örgütünün denetim altına alınması, seçim yasasının demokratikleştirilmesi, infaz

yasasının çağdaştırılması, vicdan özgürlüğü istemlerinin de sayılması.

"Kürt halkının varlığı tanınmalı, Kürt sorunu adil, demokratik ve barışçıl bir çözüme kavuşturulmalıdır" denmesi.

Sayılan bütün hakları güvence altına alacak bir anayasanın yapılması fikrinin bu bölüme de işlenmesi ve sunuşa alınmış olduğu için 1961 Anayasası'yla ilgili ibarenin buradan çıkarılması.

"Ordu ve bütün devlet aygıtı, faşistlerden, gericilerden ve Amerikan ajanlarından temizlenmelidir" cümlesinin, "Ordu ve bütün devlet aygıtı faşistlerden, Amerikan ajanlarından, demokrasi düşmanlarından temizlenmelidir" cümlesiyle değiştirilmesi,

Parti ve sendikalara ilişkin hakların tek bir yerde belirtilmesi, tekrarların giderilmesi önerileri kabul edilmiştir.

"Tüm iktidar parlamentoda olmalı" cümlesinin yanlış anlamlara yol açabileceği görüşü kabul edilmemiştir.

2. Savaş tehlikesini uzaklaştırmak....

Bölüm başlığının, "nükleer savaş tehlikesine karşı, tüm komşularımızla..." diye değiştirilmesi.

"Nükleer savaş tehlikesi ABD emperyalizminden kaynaklanıyor" yerine, "Nükleer savaş tehlikesi emperyalizmin en gerici ve saldırgan kesimlerinden kaynaklanıyor" denmesi,

"Türkiye'nin dış politikası kendi ulusal çıkarlarından çok Amerikan çıkarları tarafından belirleniyor" cümlesinin, "kendi ulusal çıkarlarından çok, esas olarak Amerikan çıkarları tarafından" diye düzeltilmesi,

Sosyalist ülkelerin barışçı dış politika girişimlerini TKP'nin desteklediğinin belirtilmesi yerine, Türkiye'nin bu girişimleri desteklemesi gerektiğinin belirtilmesi,

Türkiye'nin nükleer savaşa karşı ve silahsızlanmadan yana caba göstermesi gerektiğini vurgulayan paragraftan sonra şu iki paragrafın metne eklenmesi:

"NATO içinde bu anlayışı savunmalı, topraklarındaki nükleer silahları kaldırmalı, nükleer silah taşıyan gemi ve uçakların ülkeye gelmesine izin vermemeli, Balkanların ve Doğu Akdeniz'in nükleer silahsız bölge olması için çalışmalıdır.

Türkiye 1975'de Helsinki Sonuç Belgesi'nin imzalanmasıyla başlayan Avrupa güvenlik ve işbirliği sürecinin gelişip kalıcılaşması için her çabayı göstermelidir."

"Kollektif güvenlik" kavramının "dünya çapında kollektif güvenlik" şeklinde kullanılması,

"geniş bir barış hareketinin" zorunluluğunun vurgulanması önerileri kabul edilmiştir.

"TKP'nin NATO'dan çıkılmasını savunduğunu burada belirtmek gerekir şeklindeki öneri kabul edilmemiştir.

"Yabancı bankalara izin verilmemeli" ibaresinin yerine, "yabancı bankalar kontrol altına alınmalı, ülke ekonomisine zarar verici faaliyetlerine izin verilmemelidir" denmesi,

"tekellerin sınırlandırılması" yerine, "tekellerin ve diğer kapitalistlerin uluslar ötesi tekellerin ülke ekonomisini talan etmesine yardımcı olan ve devlet kasasının yağmalanmasını getiren vurguncu faaliyetlerine son verilmesi" denmesi,

"pratik bu tür (modern, büyük) işletmelerin ancak devlet eliyle kurulabileceğim gösteriyor" cümlesinde, "ancak" yerine, "daha çok" ibaresinin kullanılması,

"dış ticarete holding şirketleri kamulaştırılarak tek bir devlet dış ticaret şirketi kurulmalı", yerine "holding şirketleri yerine tek bir devlet dış ticaret şirketi kurulmalı" denmesi,

bilimsel-teknik devrimden yararlanmak, aynı zamanda bunun olumsuz sosyal sonuçlara yol açmamasını sağlamak fikrinin vurguyla belirtilmesi,

"Tarımın modernleşmesi için demokratik bir toprak ve tarım reformu gerçekleştirilmelidir" cümlesinin, "Köylülüğün yaşam düzeyinin yükseltilmesi, topraksız ve az topraklı köylünün toprağa kavuşturulması, tarımın modernleşmesi için demokratik bir toprak ve tarım reformu gerçekleştirilmelidir" cümlesiyle değiştirilmesi,

Bölüme, bölgesel oransızlıkların giderilmesi fikrinden sonra,

"Sanayileşme, toprak ve tarım reformu ve sosyal reformlarla ilgili önlemler saptanırken Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya özel bir önem

verilmelidir, bu bölgelere belli ayrıcalıklar tanınmalıdır" cümlesinin eklenmesi,

YUED için mücadeleye katılınması fikrinin geçirilmesi, "Türkiye, ulusal ekonomiye yarardan çok zarar getireceği için AET üyeliğini amaçlamamalıdır" deneceği yerde, "Türkiye ulusal ekonomiye yarardan çok zarar getireceği için bugün AET'na üye olmamalıdır. AET ile yapılmış anlaşmalar ulusal çıkarlar temelinde gözden geçirilmeli, gelecekte de Avrupa Topluluğu'nun ekonomik ve poli-

90

tik egemenlikle bağdaşmayan koşulları kabul edilmemelidir. AET üyeliği konusu ancak kalkınma yolunda, ekonomiyi güçlendirici belli adımlar atıldıktan sonra tartışılmalı ve burada, üyeliğin öne koyulan ekonomik ve sosyal programın yaşama geçmesine yardımcı olup olmayacağına bakılmalıdır."

"Ekonomide zorunlu bütün kamulaştırmalar bedeli ödenerek yapılmalıdır" cümlesinde ayrıca "bedelin saptanmasında da bütçe olanakları dikkate alınmalıdır" diye belirtilmesi, "büyük toprak mülkiyetine son verilmesi" derken, "özel büyük toprak mülkiyeti" diye belirtilmesi, çıkartan korunacak özel işletmeler tanımlanırken, ekonomiye katkıda bulunmak, üretimin artmasına yardımcı olmak kavramlarıyla yetinilmesi "emekçilerin haklarına saygılı olmak" şartının getirilmemesi önerileri kabul edilmiştir.

"Demokratik devletçilik" kavramının kullanılmaması,
"özel bankaların hisselerinin yüzde 5 Tinin kamulaştırılması"
isteminin öne sürülmemesi önerileri kabul edilmemiştir.

4. Halkın durumunun...

"Halkın durumu" yerine, "halkın maddi yaşam koşullarının" denmesi,
"sosyal adalet ilkesini temel bir politik ilke olarak benimsemek"
yerine, "ulusal gelirin emek ve sermaye gelirleri arasında daha adil bir
dağılımını sağlamayı temel bir politik hedef olarak benimsemek"
denmesi ve parti basınında "sosyal adalet" kavramının ulusal
demokrasi aşaması için değil, sosyalizm için kullanılması,
halk sağlığı ve çevre koruma konusunda iki paragrafın eklenmesi,
bayındırlık seferberliğine katılacak yurttaşlar için "temel ihtiyaçlarını
karşılamaya yetecek bir gelir" yerine, "ekonominin gücü oranında bir
ücret" verilmesi denmesi ve bu konuyla ilgili "dayanışma", "imece"
vb. bölümlerin çıkarılması, ayrıca böyle bir seferberlik kapitalistlerin
işsizleri düşük ücret dayatmada bir araç

91

olarak kullanma, kaçak işçi çalıştırarak vahşice sömürme
olanaklarının da önleneyeğinin belirtilmesi,
Önerilen önlemlerin kimilerinin herhangi bir hükümet eliyle de
gerçekleşmesi olasılık dışı olmadığı için, "ulusal demokratik iktidar...
yapmalıdır" şeklindeki ibarelerin kullanılmaması, önemli istemlerde
"ulusal demokraside... olmalıdır" denmesi,

yurtdışındaki işçilerle ilgili bölümün II. bölümüne ve ayrı bir tez olarak genişletilerek eklenmesi önerileri kabul edilmiştir.

Bu bölüme ilişkin getirilen bir dizi öneri, tamamen haklı istemleri içermesine rağmen, kapitalizm koşullarında iken, yani güçlü bir sosyalist ekonomi kurulmadan yaşama geçirilmesi olanaklı olmadığı için kabul edilmemiştir. Bu tür istemler, ulusal demokrasi programı çerçevesinde değil, TKP Programı'nın sosyalizm hedefinin propagandası için kullanılmalıdır.

Alternatifte yer alan istemlerin mantığıyla uyum içinde olan bir dizi başka öneri de, daha çok alternatiflerimizin çeşitli emekçi katmanları arasında popülerize edilmesi, yaygınlaştırılması sırasında kullanılmak üzere kabul edilmiştir.

5. Ulusal kültürün korunması...

"Eğitimin demokratikleştirilmesi" isteminin de başlığa alınması, "emperyalist ideolojik saldırıya karşı ulusal kültürü savunmak ve geliştirmek" cümlesi yerine, "emperyalist ideolojik saldırıya karşı ulusal kültürü savunmak, onun demokratik öğelerine sahip çıkıp geliştirmek" denmesi,

"halkımızın çağdaşlaşma mücadelesi sürecinde yarattığı özgürlükçü, ulusal kurtuluşçu, hümanist, aydınlıkçı ve sosyalist değerler" denirken, "hümanist, laik, aydınlıkçı" diye eklenmesi,

"savaşçılık, şovenizm ve terörizm propagandası önlenmelidir" cümlesinin, "savaşçılık, şovenizm, terörizm ve dinsel hoşgörüsüzlük propagandası önlenmelidir" şeklinde değiştirilmesi,

"bu çerçevede her türlü basın-yayın ve kültür faaliyeti serbest bırakılmalıdır" cümlesinde "bu çerçevede" yerine, "bunların dı-

92

şında" denmesi, "okuma-yazma bilmezliğin kökünün kazınması" diye eklenmesi,

12 Eylül döneminde politik nedenlerle görevinden uzaklaştırılmış kültür adamlarına sahip çıkan bir cümle eklenmesi,

halkevlerinin yeniden açılıp, yaygınlaştırılması, diye eklenmesi

"Atatürk'ün vasiyetine uygun biçimde Türk Tarih ve Dil Kurumları yeniden düzenlenmeli" cümlesinin yerine, "Türk Tarih ve Dil Kurumları bilimsel bir temelde yeniden düzenlenmeli" cümlesinin konulması,

"eğitimin her düzeyde ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi ve bilimsel-teknik devrimin dışında kalmamak için özel önlemler alınması" şeklinde bir cümle eklenmesi,

"Kürt halkına kendi dilinde eğitim ve yayın hakkı" yerine, "Kürt dili ve kültürü üzerindeki yasağın kaldırılması" denmesi, beyin göçüne karşı önlemler önerilmesi, öğrenci yurtlarının devlet denetiminde olması, uluslararası kültürel ilişkilere özel vurgu yapılması, kültür adamlarının kültür politikasının saptanmasında ve yürütülmesinde söz sahibi olması, "Rönesans" kavramının yerine, "yeniden doğuş" kavramının kullanılması, önerileri kabul edilmiştir.

"İslâm kültürünün hümanist öğeleri" kavramının kullanılmaması, ders kitaplarının parasız olması, ulusal kültür kavramının olumlu bir anlam verecek şekilde kullanılmaması, önerileri reddedilmiştir.

Partinin kültür, kültür mirası, ulusal kültür ve onun demokratik öğeleri kavramlarının içeriğini Türkiye ve günümüz dünyası somutunda nasıl doldurması gerektiği, emperyalist kültür kavramının doğru olup olmadığı gibi konularda tartışma devam etmelidir.

Üniversite, eğitim, basın-yayın vb. alanlarda reformlar ve yığınlar içinde kültürel çalışmayı yaygınlaştırma gibi konularda çok sayıda öneri yapılmıştır. Bunlar önümüzdeki dönemde bu konularda yapılacak ayrıntılı çalışmalarda değerlendirilmelidir.

93

Bölüm II üzerine:

1. TKP'nin politikası işçi sınıfının birlik ve mücadele politikasıdır.

Bu başlığın "TKP'nin politikası barış ve demokrasi için birlik ve mücadele politikasıdır" şeklinde değiştirilmesi,

"işçi sınıfının mücadelesi çoğunluğun çoğunluk için mücadelesidir" cümlesinin, "işçi sınıfının mücadelesi, çoğunluğun çıkarları için mücadeledir" şeklinde düzeltilmesi,

"Marksist sol" kavramı yerine, "devrimci sol" kavramının kullanılması,

"Marksist sol ile sosyal demokrat solun ve Kemalistlerin sağlam bir sol blokunun" cümlesinde, "emekçilere ve geniş orta katmanlara dayanacak bir sol blok" diye eklenmesi,

"TKP, sol güçlerin kendi aralarında birliği ile öteki demokrasi güçleriyle birliğini karşı karşıya koyan, bunlar arasında bir öncelik sıralaması yapan eğilimleri doğru bulmuyor" cümlesinin şu şekilde düzeltilmesi, "TKP, demokrasi güçlerinin birliğinin sağlanmasında ve kararlılığının artmasında sol güçlerin birliğine özel bir önem veriyor. Sol güçlerin kendi aralarındaki birliği ile öteki demokrasi güçleriyle birliğini karşı karşıya koymuyor, bunlar arasında bir öncelik sıralaması yapmıyor, diyalog ve işbirliğini aynı zamanda her yönde geliştirmek için çalışıyor."

SOL BİRLİK ile ilgili paragrafa, "daha geniş güçlerin demokrasi mücadelesinde aktifleştiği koşullarda SOL BİRLİK'in önemi azalmıyor, tersine artıyor" cümlesinin eklenmesi, yasal muhalefet partileriyle ilgili paragrafın sonuna, "TKP demokratik hak ve özgürlükleri eksiksiz ve aktif savunan tutarlı demokrat çevrelerin bu yönde aktif çaba göstermesi gerektiğini düşünüyor" cümlesinin eklenmesi önerileri kabul edilmiştir.

Yasal muhalefet partilerine ilişkin daha ayrıntılı bir analizin ve değerlendirmenin yapılması önerisi, bu partilerin durumları bugün kesin hüküm vermeye elvermediği için reddedilmiştir. Bu partilerin tutumları, her somut durumda, parti politikasının açık-

landığı belgelerde değerlendirilmektedir.

Ayrıca bu bölümün sonunda yer alan TKP'nin yasaklı tutulmasına ilişkin iki paragraf, aynı fikirler TKP başlıklı bölümde yer aldığı için bu bölümden çıkarılmalıdır.

2. Sendikalar:

Bölüme "sendika şubelerinin ve işyeri örgütlerinin aktifleşmesi için işyeri temsilcilerinin seçimle başa gelmesi için çaba gösterilmelidir" cümlesinin eklenmesi,

"DİSK üzerindeki yasak kalktığında, komünistler işçi sınıfının çıkarına uygun olacağı için DİSK ile Türk-İş'in birleşmesi için çalışacaklardır" diye bir cümle eklenmesi.

"Türk-İş'in birliği için 12 Eylül rejimiyle işbirliği yapmış olan Amerikancı ve faşist öğelerin sendikal hareketten uzaklaştırılması zorunludur" denirken, buraya "işçi düşmanı öğelerin" diye eklenmesi ve ayrıca "ve demokratik sendikacılık anlayışının güçlenmesi zorunludur" diye eklenmesi,

"İşçi sınıfının DİSK'in mücadelesiyle kazandığı sınıf sendikacılığı deneyimi, bu gelenek, Türk-İş'in gerçekleri dikkate alındığında , bu örgütü savaştan ve demokratik, güçlü bir örgüt yapmada büyük işlev görecektir" cümlesinin eklenmesi,

"komünistler bu çalışmalarındaki özverileriyle, tutarlı ve kararlı mücadeleleriyle geniş işçi yığınlarının güvenini -kazanacaklardır" cümlesine, "sömürü ve baskıya karşı tutarlı ve kararlı mücadeleleriyle, yapıcı ve birleştirici politika ve tutumlarıyla" diye bir ek yapılması önerileri kabul edilmiştir.

"TKP, Türk-İş'in ve genel olarak sendikal hareketin bölünmesini getirecek her girişime karşı çıkacaktır" cümlesinin, bizi DİSK' in açılması ya da Türk-İş'ten ayrılmalar durumunda güç durumda bırakacağı endişesiyle metinden çıkarılması önerisi kabul edilmemiştir.

"Türk-İş partilerden bağımsız olmalı" fikrinin savunulmaması önerisi reddedilmiştir.

95

3. Köylülük

"Köylü borçlarının iptal edilmesi" yerine, "küçük üreticilerin Ziraat Bankası'na olan borçlarının iptal edilmesi" denmesi, 1984'te yürürlüğe giren Tarım Reformu kanununun içyüzünü açıklayan bir paragrafın metne eklenmesi, kooperatiflerin demokratikleştirilmesi fikrine yer verilmesi önerileri kabul edilmiştir.

4. Aydınlar

"Bilim, sanat, edebiyat, teknik, tıp, hukuk ve basın adamları, öğretmenler, manevi yaratıcılığın emekçileri" şeklindeki bir ibareyle seslenmek istediğimiz geniş aydın kesimlerin sayılması, "TKP her aydına değer veriyor" cümlesinin çıkarılması, bunun yerine partinin büyük komünist sanatçılarla onur duyduğunu belirten cümleden sonra, "TKP her ilerici, yurtsever, hümanist aydına değer veriyor" cümlesinin eklenmesi önerileri kabul edilmiştir.

5. Gençlik

"TKP işçi gençliğin örgütlenmesine yardımcı oluyor" yerine "işçi ve öteki emekçi gençlerin" denmesi ve bu cümleden sonra şu eklemenin yapılması: "genç komünistler, illegal ve legal bütün olanakları kullanarak demokratik gençlik hareketinin güç kazanmasına katkıda bulunmak için mücadele ediyorlar",

"terörist örgüt ve grupların gençlik içinde faaliyet göstermesine olanak tanınmamalıdır" cümlesinin, "egemen güçlerin gençliği terörizme kurban etmesine olanak tanınmamalıdır" şeklinde düzeltilmesi, "gençlik hareketini bekleyen en büyük tehlike" denirken ve daha sonra "en geniş gençlik yığınlarının birliğinin sağlanması" denirken, "demokratik gençlik hareketini bekleyen en büyük tehlike" ve "demokratik gençlik hareketinin birliğinin sağlanması" denilmesi önerileri kabul edilmiştir.

96

6. Kadınlar

Aydın kadın hareketi ve emekçi kadın hareketi diye iki ayrı hareket varmış izlenimini veren ifadelerin düzeltilmesi, "komünistler bütün kadınlar içinde çalışıyor ve ayırıcı yasa uygulamalarının ortadan kaldırılması, aile yaşamının demokratikleştirilmesi, kadınların toplumsal ve politik yasama aktif katılması için geniş bir hareketin oluşmasını destekliyorlar" şeklindeki bir cümlenin eklenmesine ve bundan sonra "komünistler emekçi

kadınların örgütlenmesine ve emekçi kadınlar üzerindeki çifte sömürüye karşı mücadelenin yükseltilmesine özel bir önem veriyorlar" şeklinde düzeltilmiş cümlenin gelmesi önerileri kabul edilmiştir.

7. Kürt halkı

"Baskı" yerine "ulusal baskı", "şoven baskı" kavramlarının kullanılması, demokrasi mücadelesi denirken, barış ve demokrasi mücadelesi denmesi, ayrıca Kürt halkının mücadelesi ile barış mücadelesinin birliği fikrinin vurgulanması, "Türk demokrasi güçleri" kavramı yerine "Türk demokratla n" kavramının ve "öteki demokrasi güçleri" kavramının kullanılması, Kürt sorununun çözümünün TKP'ye göre ayrılma hakkının gerçekleşmesiyle sağlanabileceğini belirten bölüme, TKP'nin ulusların ve halkların eşitliği için mücadele ettiği fikrinin, ayrıca ulusal eşitsizliklerin kalkmasının ancak sosyalizmde olanaklı olduğunu belirten bir cümlenin eklenmesi, ulusal demokrasi aşaması için Kürtler üzerindeki baskıların kalkması, Kürt halkının varlığının tanınması, Türkiye Kürdistanı için özel sanayi ve tarım ve toprak reformu öngören bölgesel kalkınma planı yapılması istemlerinin ve "Kürt sorunu, Kürt halkının ulusal demokratik hakları sorunu, Ortadoğu'da barış, Türk ve Kürt halkının ortak çıkarları ve Kürt halkının özgür iradesi temelinde adil demokratik ve barışçıl bir çözüme kavuşturulmalıdır" isteminin savunulması eğitim, yayın hakkı, vb. istemlerinin öne

sürülmemesi,

"Doğu ve Güneydoğu Anadolu"nun yanı sıra metinde "Türkiye

Kürdistanı" kavramının da kullanılması,

"geniş Türk demokrasi güçlerini şövenistlikle suçlayan yaklaşımlar"

ibaresinin "Kürtlerin ulusal haklarını savunmayan Türk demokratlarını

hemen 'şövenistlikle' suçlayan yaklaşımlar" denmesi,

"Kürt halkının kendi hakları için mücadele yolunu seçmesi" nin ulusal

baskının bir nedeni olarak sayılmaması,

ayrıntılı olarak bu metinde kanıtlanmadığı için "Türkiye

Kürdistanı'nın sömürge statüsünde olduğunu ve iki ayrı ülkeden söz-

edilmesini doğru bulmayan", görüşün bu metinde yer almaması ve bu

konularda tanışmanın sürmesi önerileri kabul edilmiştir.

Metin yeniden redakte edilecektir. Ayrıca Kürt sorununa ilişkin bir

eylem programının hazırlanması önerisi kabul edilmiştir.

8. Dindarlar

Bölüm başlığının "dindarlar" yerine "dinsel akımlar" diye

değiştirilmesi,

demokrasi için aynı zamanda dinsel hoşgörüsüzlüğün de söz konusu

olmaması fikrinin belirtilmesi,

"dindarlar ve öteki yurttaşlar" ibaresi yerine "farklı dinlere inananlar,

farklı mezheplere bağlı olanlar ve hiçbir dine bağlı olmayan

yurttaşlar" ibaresinin kullanılması,

emperyalizm ve gericilik ile ilgili paragrafın sonuna Şu ekin yapılması: "Emperyalizm ve gericilik... fanatik dinsel akımları destekliyor. Bugün Şeriat dzenine geri ddnüş istemlerinin g¼ç kazanmasının, dinsel bağnazlığın yaygınlaŐmasının ardında yatan da aşırı gericilik ve militarizmin bu çabaladın TKP bu çabaların her zaman karşısında olacaktır."

9. Kemalistler

Bölüm başlığının "Kemalistler" yerine "Kemalist akım" olarak değiştirilmesi, Kemalizmin Büyük Sosyalist Ekim Devrimi ile bütün dünyada

ulusal kurtuluş hareketinin kazandığı ivme koşullarında ortaya çıktığının belirtilmesi,

"Atatürkç¼lük ise ulusal çıkarlarla bağlıdır" c¼mlesinin, "Atatürkç¼lük ise emperyalizme karşı ulusal çıkarlarla bağlıdır" diye d¼zeltilmesi, "bizzat Kemalist ideolojik temele dayanan sosyal demokrat partilerde, aydınlar içinde ve yurtsever subayların saflarında Kemalizm etkilidir" diye bir c¼mlenin metne eklenmesi önerileri kabul edilmiştir.

"Kemalizmin geçmişte olumlu bir rol oynadığı, ama günümüzde böyle bir potansiyele sahip olmadığı, etkisinin sona erdiği, bu nedenle böyle bir bölümün gerekli olmadığı" yolundaki gör¼Ő ve bu metinde Kemalizmin olumsuz yanlarının daha ayrıntılı ele alınması önerisi kabul edilmemiştir.

Bölüm II de yer alan, aydınlar, Kemalizm, Kürt sorunu, dinsel akımlar ve kadın sorunu konusundaki tartışmalar devam etmelidir.

10. Sosyalist ülkeler

Bu bölümün II. bölümden çıkartılarak bir alt başlık olarak I. bölümün 2. kısmına eklenmesi ve metne ayrıca "bağlantısız ülkeler hareketinde Türkiye'nin gözlemci olarak yer alması, 6'lann barış girişimlerini desteklemesi, BM'in saygınlığının, politik, hukuksal, moral statüsünün her bakımdan güçlendirilmesi için çalışması" fikirlerinin eklenmesi ile genel bir nitelik kazandırılması önerisi kabul edilmiştir.

Tartışmada, II. bölümde yer alan, sendikalar, gençlik, kadınlar, köylülük, altbölümlerine ilişkin çok sayıda somut istem getirildi. Bu konularda ayrıntılı programatik belgeler sunuldu. Bunların önümüzdeki dönemde değerlendirilmesi kararlaştırıldı. Ayrıca bu bölüme barış hareketi ve esnaf ve zanaatkarlarla ve yurtdışındaki işçilerle ilgili üç ayrı altbölümün eklenmesi ve aydınlarla ilgili bölümde teknik elemanların ve öğretmenlerin vurgulanması önerileri yerinde bulundu.

99

Bu bölümün Parti Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın Ulusal Konferans'ta yaptığı konuşmalar ve MK 7. Plenumun saptadığı politik çizgi ışığında yeniden kaleme alınması, bu arada şu önerilerin dikkate alınması kararlaştırıldı:

- Diktatörlük rejimine son vermek için ulusal çapta bir direnişin hazırlanmasının bugünkü koşullarda bir yandan yığın eylemlerini sürekli yükselen bir çizgiye oturtmaktan, bir yandan da genel seçimlere hazırlanmaktan geçtiğinin belirtilmesi,

- genel seçimlerin bir demokratikleşme sürecinin başlangıcı olmasının hedeflenmesi gerektiği.
- demokratik işbirlikleri ne kadar başarılırsa, demokrasi isteyen halk yığınları gücünü ne kadar ortaya koyabilirse, yeni parlamento ve hükümetin o kadar demokratik olacağı belirtilmesi,
- TKP'nin, bu yolla oluşacak demokratik hükümetin, kendisi bu hükümetin içinde yer alsın ya da almasın, bu alternatif programı yaşama geçirmesi için mücadele edeceği,
- bugünden verilecek mücadeleler içinde hem TKP'nin daha da güçleneceği, hem de TKP'nin katılımı olmaksızın barışçı, egemenlik haklarına sahip demokratik ve kalkınan bir Türkiye hedefine ulaşılmasının, demokratik dönüşümlerin gerçekleşmesinin olanaklı olmayacağı görüleceği belirtilmelidir.

Bölüm IV. üzerine

Bu bölüme ilişkin yalnızca redaksiyon önerileri gelmiştir. Bunlar son redaksiyonda dikkate alınacaktır.

Partiye yönelik yalan ve iftiraları yanıtlamaya ayrılmış bulunan s. 58 ve 59'daki bölümün, ulusal konferans sürecinde gereken işlevi gördüğü ve kalıcı bir belgede yer almasının gerekli olmadığı için redaksiyondan çıkartılmasına karar verilmiştir.

Kamuoyunun tartışmasına sunduğumuz böyle bir belgede ayrı bir TKP bölümünün bulunmasının doğru olmadığı görüşü kabul edilmemiştir.

Ayrıntılı alternatifler üzerine

Bu metinde sayılan değişiklikler ve burada yer verilmeyen somut zenginleştirici öneriler sürecekle olan tartışmada yapılacak yeni öneriler dikkate alınarak, rejime, orduya, dış politikaya ve ekonomik ve sosyal politikaya ilişkin ayrıntılı alternatif programlara 6. Kong-re'de son biçimi verilecektir.

Burada; gerek barış ve ulusal güvenlik alternatifinin son redaksiyonunda, gerekse politik rejime ilişkin alternatifin Demokratik Anayasanın Ana hatları başlıklı bölümünde, dünya barışını koruma görevinin, dünya barışının korunmasına ve silahsızlanmaya katkı görevinin belirleyici önemi vurgulanmalıdır.

Ayrıca Barış ve Ulusal Güvenlik Alternatifi'nde de, ivedi ve uzun vadeli hedefler arasında belli bir ayırım yapılmalıdır. Ekonomi alternatifinde "ekonominin bilimsel-teknik temelinde hızlı bir gelişme sağlamak için" başlıklı bir bölüm eklenmelidir. Bu alternatifin sonunda yer alan "15-20 yıllık bir süre" ibaresi çıkartılmalıdır.

Enflasyonla mücadele başlıklı bir bölüm eklenmesi önerisi kabul edilmemiştir, çünkü alternatifin bütünü enflasyona karşı mücadeledir, enflasyona karşı burada yazılanlardan başka özel bir mücadele söz konusu olamaz. Bu propaganda da belirtilmelidir.

Ayrıca bütün tezlerde tekrarlar giderilmeli, dil ve kavram birliği sağlanmalı, daha anlaşılır bir üslup için çaba harcanmalıdır.

